

Peygamberimizin
(a.s.m.)

insani İLİŞKİLERİ

Ahmed Şahin

 NESİL

**peygamberimizin (a.s.m.)
insani ilişkileri**

AHMED ŞAHİN

peygamberimizin (a.s.m.) insani ilişkileri

AHMED ŞAHİN

Yayın Yönetmeni: Ekrem Altıntepe

Editör: Yusuf Yıldız

Tashih: Cihan Dinar

İç Tasarım: Yusuf Yıldız

Kapak Tasarımı: Nesil Grafik

ISBN: 978-605-162-321-4

Yayıncı Sertifika No: 12403

Matbaa Sertifika No: 12027

Baskı Tarihi: Kasım 2014

Baskı Cilt: Pasifik Ofset Ltd. Şti.

Cihangir Mah. Güvercin Cad.
No:3/1 Baha İş Merkezi A Blok
34310 Haramidere / İstanbul
Tel: (0212) 412 17 00

Sanayi Cad., Bilge Sk., No: 2 Yenibosna
34196 Bahçelievler / İstanbul

Tel: (0212) 551 32 25

Faks: (0212) 551 26 59

www.nesilyayinlari.com

nesil@nesilyayinlari.com

Nesil Olmasaydı Bir şeyler hep farklı kalırdı...

© Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince bu eserin yayın hakkı anlaşmalı olarak **Nesil Basım Yayın Gıda Tic. ve San. A.Ş.**'ye aittir. İzinsiz, kısmen ya da tamamen çoğaltılıp yayımlanamaz.

**peygamberimizin (a.s.m.)
insani ilişkileri**

AHMED ŞAHİN

AHMED ŞAHİN

1935 yılında Yozgat'ın Çayıralan ilçesinin Yahya Sarayı köyünde dünyaya geldi.

Kur'ân öğrenimini 1950 yılında Kayseri'de aldığı hafızlık diplomasıyla tamamladı.

Kayseri'den İstanbul'a gelerek meşhur Gönemli Hoca Efendi'nin talebesi oldu.

Cami odalarında geçen bu on senelik ilahiyat öğrenciliği devresinde İstanbul'da ilk İslâmî yayın olarak çıkan haftalık Hür Adam gazetesinin, Cuma günleri, satışını yaptı. İlk yazılarını da satışını yaptığı bu Hür Adam gazetesinde yazmaya başladı.

27 Mayıs 1960 ihtilalinden sonra Süleymaniye Camisine din görevlisi olarak atandı. On sene süren bu cami görevi sırasında yayına giren haftalık İttihad gazetesinde İslâm âlemi sayfasını hazırladı. Tarihin şeref levhaları yazı dizisi de resimli tefrika halinde İttihad'da yayınlandı. İlk kitabı da bu Tarihin Şeref Levhaları oldu.

1970'te yayın hayatına giren günlük Yeni Asya gazetesinde köşe yazılarına başladı. On iki sene boyunca burada aralıksız olarak yazılar yazdı.

1988'de Zaman gazetesinde tekrar günlük yazılarına başladı. Köşe yazılarını sürdürürken yayınlanan kitaplarının sayısı otuza ulaştı.

Morali FM radyosunda 1994'te başlayarak Eylül 2014'e kadar sürdürdüğü Cuma ve Pazar konuşmaları da Müslüman Nasıl Yaşamalı? adıyla kitaplaştırılarak basıldı.

Ekim 2014 tarihinden itibaren, eserlerini Nesil Yayınlarında bastırmaya başladı.

Bir oğlu ve bir kızı olan yazar, ikamet ettiği İstanbul'da çalışmalarını sürdürmektedir.

YAYINLANMIŞ ESERLERİ

- Hayatın Gayesi
- Hayatın Gerçekleri ve Biz
- Aile Hayatımız
- Sünnet Işığında Hayat
- İnsan ve Din
- Sohbetler
- İbretli Bakışlar
- Onlar Böyleydi
- İslâm Büyüklüğü
- Bir Oku Bin Düşün
- Sözüm Gençlere
- Yeni Aile İlimihali 1-2
- Nasıl Sahabi Oldular
- Aile İmtihani
- Günlük Hayatımızda Dualarımız
- Asrı Muhabbet
- Dini Hikâyeler
- İslâmî Böyle Yaşadılar
- Peygamberimizle yaşamak
- Esas Nokta
- Mutlu Yaşam
- Muhteşem Osmanlı
- Ateşte Yanmayanlar
- Olaylar Konuşuyor
- Hayatınız Hedefini Buluyor mu?

İçindekiler

Önsöz.....	9
Giriş.....	11
Allah Resûlü'nün Dış Görünüşü, Konuşması, Evdeki ve Toplumdaki Hali Nasıldı?.....	15
Peygamberimiz, Hz. Ebû Bekir'in Yaşlı Babasının Ayağına Gitmek İstedi.....	20
Biz Resûlullah'tan Büyüklerimize Saygı Göstermekle Emrolunduk	23
Peygamberimiz ve Alacaklı Adam	26
Peygamberimiz ve Zengin Olmak İsteyen Adam	31
İnsanların Dert Ortağıydı Peygamber.....	35
Peygamberimiz ve İşsiz Adam.....	37
Ne Şerefli Misafir, Ne Bahtiyar Ev Sahibi.....	40
Hayat Karneniz Nasıl?.....	43
Peygamberimiz (a.s.m.) ve Çalışkan Köylü.....	46
Annesini Darültınca Dili Duran Sahabi	48

Peygamberimiz Kılıcını, Kılıcın Hakkını Verme	
Niyetinde Olana Verdi	51
Harp Hiledir	54
Peygamberimizden İnsan Kazanma ve Adam	
Yetiştirmede Sabır Örneği	58
Bazen Biri Bulmak, Bini Bulmak Gibidir	61
Adeviyeli Zatı İslâm'a Isındıran Peygamber Tavsiyeleri	65
Şerli İnsanlara Allah Resûlü Nasıl Davranırdı?	69
Fâsık Haberci	71
Peygambere İtaat Böyle Olmalı	74
Peygamberin Müslümanları İnfak Etmeye Teşviki	77
Bu Alışverişten Suheyb Kazançlı Çıktı	79
Resûlullah'ın Manevi Oğlu Küçük Beşir	82
Kendi Hizmeti için Başkasının Hizmetine	
Mâni Olmak İsteyen Adam	85
Ateşten Hırka Giyen Devlet Görevlisi	88
Emaneti Ehline Vermek, Allah'ın Emridir	90
Babasından Kalan Borç Yükünü	
Resûlullah'ın Ödediği Sahabi	92
Hitabet Kürsüsünde Süren Sözlü Savaş ve	
Allah Resûlü'nün Ünlü Şairi	97
Şair Baba Züheyr'in İki Oğlu: Büceyr ve Kâ'b	101
Vallahi Muhammed Yalan Söylemez,	
Öyle Söylemişse Doğrudur	109
Ebü Cehil'in Oğlu İkrime'yi Allah Resûlü'nün Affedişi	113
Barışa Yanaşmayan Kurata Kabilesine	
Allah Resûlü Nasıl Muamelede Bulundu?	119
Bu Bağışı Peygamberden Başkası Yapamaz	125
Peygamber Affi	130
Toprağın Kabul Etmediği Katil Adam	135

Kur'ân, Hırsız Müslümanı Suçladı; Masum Yahudiyi Akladı	138
Kızına Kendi Damat Aradı.....	141
Kocasını Şikâyet Eden Hanım Sahabiye Allah'ın Resûlü Hak Verdi	145
Hanımlar Cemaatinin Müşkülü	148
Genç Kızın Evlilikte İstedığı Erkeği Seçme Hakkı Yok mu?.....	151
Fiziki Kusur ve Eksiklikler Utanmaya Sebep Olmamalı	154
Âişe Annemizin Kayıp Gerdanlığı	157
Mü'minin Hayırlısı, Ailesine Karşı Hayırlı Olandır	160
Belki Buğz Ettiğin İnsan, Senden Hayırlıdır!.....	162
Evlatlık	165
Günahlar Karşısında Sahabi Duyarlılığı	169
Hatice Annemizi Peygamberimizin Yanında Unutulmaz Kılan Hizmeti	172
İslâm'a Girebilmek İçin Tüm Mal Varlığını Amcasına Devretmeye Razi Olan Sahabinin Öyküsü	175
Efendimiz'in Mekkeli Mert Düşmandan Himaye İstemesi	179
Peygamberimizin Kendi Yönettiği Halka Karşı Mütevazı Tavrı ..	182
Hırçın Deve, Resûlullah'ı Görünce Nasıl Düzeldi?.....	185
Cemaat İçinde Benden İyisi Yoktur, Diyen Adam	187
Hayırlı Müslüman Borcunu En Güzel Şekilde Ödeyen Müslümandır	189
Beş Bin Koyun mu, Beş Cümlelik Dua mı?	191
Zenci Kadının Değeri	193
İfratlardan Uzak Kalmak	195
Yüzü Simsiyahtı ama Kendisi Boyamamıştı ki!.....	198

Önsöz

ÂLEMLERE RAHMET OLARAK gönderilen Peygamberimizin (a.s.m.) hiç şüphesiz toplumdaki tüm birey ve sınıflarla birebir ilişkisi vardı. Çünkü onun vazifesi, insanı hem dünya hem de ahirette ebedî mutluluğa erdirmek; bu sonsuz mutluluğu kazanmanın yollarını göstermek; zarar ve kayba yol açacak hal ve davranışlardan sakındırmaktı.

Siyer ve tarih kitapları, Peygamberimizin (a.s.m.) insanlarla kurduğu bu sıcak ilişkileri, onlara yaptığı rehberlik ve örneklik görevini tafsilatıyla anlatmaktadır.

Elinizdeki kitapta, Peygamberimizin (a.s.m.) toplumda yaşayan her kesimden insanla kurduğu ilişkilerden en güzel örneklerle yer verilmiş; Allah Resûlü'nün onlara yaptığı rehberlik görevi anlatılmaya çalışılmıştır.

Toplumda her insan, Allah Resûlü'ne yaşamının her anında, her kesitinde ihtiyaç duymuş; maddi ve manevi başarı ve mutluluk için ondan alacağı ölçüler, dersler ve öğütler bulmuştur.

Allah Resûlü, insan ilişkilerinde asla taraf tutmamış; belli

bir grubun, sınıfın ve kesimin temsilcisi olarak görünmekten kaçınmıştır.

Nitekim o, ne borçludan yana olmuş ne alacaklıdan; ne işçiden yana olmuş ne patrondan; ne gençten yana olmuş ne yaşlıdan; ne satıcıdan yana olmuş ne alıcıdan; ne yöneticiden yana olmuş ne de yönetilenden... her iki tarafın da haklarını sonuna kadar korumuştur. Tarafları birbirine düşürücü söz ve davranışlardan hep uzak durmuş, daima aralarında uzlaştırıcı, barıştıracı, anlaştıracı olmuştur.

Kitapta, bu tespitlerimizin çarpıcı pek çok örneğini bulacak, hayret ve ibretle okuyacaksınız.

Sizi kitapla baş başa bırakıyor, en faydalı ve hayırlı istifadeler sizinle olsun diyoruz.

AHMED ŞAHİN

Eylül 2014

Giriş

PEYGAMBERİMİZİN İNSANLARLA KURDUĞU ilişki ve iletişim, yani beşeri münasebet konusu, geçmiş asırlarda ön plana çıkmazken günümüzde son derece önemli hale gelmiştir.

Allah Resûlü, elçilik konumu itibarıyla, tüm insanlarla ilişki kurmak; insan, sınıf ve katmanlarıyla diyalog içinde bulunmak zorundadır. Çünkü o, tüm insanların dünyevi ve uhrevi mutluluklarını onlara kazandırmakla görevlidir. Allah Resûlü'nün ilişki ve diyalog kurmadığı hiçbir insan sınıfı ve grubu yoktur.

Elinizdeki kitabı okuduğunuzda göreceksiniz ki Allah Resûlü, her dertlinin derdini halletmeye koyulmuş; problemi olan insanların problemlerini çözmeye çalışmış; başarı ve mutluluk arayanlara başarının ve mutluluğun yollarını göstermiş; toplumdaki sağlıklı-sağlıksız, borçlu-borçsuz, çalışan-çalışmayan, kadın-erkek, küçük-büyük, yaşlı-genç, patron-işçi, öğretmen-öğrenci, cemaat-imam, zengin-fakir, evli-bekâr, yönetici-yönetilen her vasıfta insanla ilgilenmiştir.

Kitapta vereceğimiz bazı örnekler bu durumun daha iyi

anlaşılmasına vesile olacaktır. Mesela; Peygamberimiz alacaklı insanlara karşı son derece anlayışlı bir tavır takınmış; onların alacaklarını istemeye hakları olduğunu, alacaklarını talep ederken bazı nezaket kurallarını bile zedeleyebileceklerini ifade buyurmuştur. Borç ödeyene de, alacaklıyı memnun edecek ikram, hediye gibi bir ileve davranışta bulunmasını tavsiye etmiştir.

Zengin olmak, çok kazanmak isteyen sababilere, ellerinde olanla yetinmelerini, olana şükretmelerini tavsiye etmekle beraber, zenginlikte çok ısrar edenlere de zengin olmaları için dua etmiş, ama o nispetle de cömert davranmaya onları teşvik etmiştir.

Toplumsal olaylarda halkın maruz kaldığı sıkıntı ve dertlerini daima onlarla paylaşmıştır. İnsanların ölürken ellerine verilecek hayat karnelerini, o karnedeki notları, yaşarken çevresiyle ve komşularıyla olan iyi veya kötü beşeri münasebetlerinin belirleyeceğini haber vermiştir.

Çalışkan insanlara daima değer vermiş; köylüler, çiftçiler gibi üretici insanları çektikleri zahmet karşılığında cennetle müjdelemiştir.

O, her işi, hakkıyla yapabilecek olana vermiştir. Allah'ın "İşleri, vazifeleri ehline veriniz" emrine en çok kendisi riayet etmiştir.

Özveri ve fedakârlıkta başı hep o çekmiştir. Sahabiye de bu konuda teşviklerde bulunmuştur.

Hayatta hep tedbirli olmuş, davranışlarında akıllı hiçbir zaman devre dışı bırakmamış; his ve duygularının mağlubu bir insan görüntüsü vermemiştir.

Toplum hayatında, ticari hayatta yalana hiçbir zaman geçit vermezken, harp halinde düşmanın saldırılarına karşı uygulanacak harp taktiklerinin, düşmanı yanıltma faaliyetlerinin günlük yalanlardan sayılmayacağını söylemiştir.

İyiliklerin başa gelen belaları giderici olduğunu söyleyip

insanları hep iyilik yapmaya teşvik etmiş, bu konuda çarpıcı örnekler vermiştir.

Mü'minler için varlıkta da, darlıkta da imtihan olduğunu söyleyip varlık içinde olanları şükretmeye ve darda olanlara yardıma teşvik etmiş; darda olanlara da sabrı ve Allah'a ilticayı öğütlemiştir.

Vasıflı insanlara çok fazla değer vermiş, onları topluma faydalı hizmetlerde istihdam etmeyi uygun görmüştür.

Görüştüğü her kesimden ve inanıştan insana Allah'ı tanıtmış, İslâm'ı sevdirmek için elinden gelen her türlü gayreti göstermiştir.

Toplumda yayılan her habere iltifat etmemeyi, kötü haberleri tahkik etmeyi şiar edinmiş; kötü haber yayıcı fasık habercileri değersizleştirip itibarsızlaştırmıştır.

Gerçek kazancın, insanın ebedî saadeti elde etmesi olduğunu belirtmiş, bu uğurda tüm dünya varlığının gözden çıkarılması durumunda bile bunun yanlış olmayacağını beyan etmiştir.

Toplumda yetim kalan, sahipsiz çocuklara sahip çıkmıştır. Bazılarını kendine manevi evlat edinmiş, ihtiyaçlarıyla özel olarak ilgilenmiştir.

Devlet görevlilerine, devlet malını kullanmada son derece dikkatli olmalarını öğütlemiş, kamu mallarında yapılacak en ufak bir hıyanetin çok ağır cezası olduğunu belirtmiştir.

Büyük bir borç yükü altında inleyen sababilere özel bir ilgi göstermiş, onların borçlarını tasfiyede yardımcı olmuştur.

Silahla yapılan cihad hizmetlerine büyük değer verirken, şiir, hitabet gibi sözle yapılan cihad faaliyetlerine de gereken ehemmiyeti göstermiştir. Şair ve hatiplere büyük değer vermiştir.

İnsan hayatına ve insan haklarına büyük değer vermiştir. Haksız yere öldürülen insanların haklarının sonuna kadar takipçisi olmuş, katillerin en ağır şekilde cezalandırılmasını sağlamıştır.

Evlilik hayatında karı-koca haklarına riayet edilmesini ısrarla tavsiye etmiş; aile yararını ve mutluluğunu bozacak her türlü durumlar karşısında önlemler almıştır.

Bilhassa kadınların kocalarından yaptıkları şikâyetleri dikkatle ele almış, bu konuda pozitif ayrımcılıkta bile bulunmuştur.

Erkekler gibi hanımların irşadı için de onlara özel günler ayırmış; onların sordukları her türlü suallere ikna edici cevaplar vermiştir.

Evlenmelerde genç kızlara, evlenecekleri erkeği beğenme ve seçme hakkı tanımış, onları babanın veya başka bir velinin her dediğine boyun eğmek zorunda bırakmamıştır.

Kısa boy, ince bacak vs. gibi fiziki özellik ve kusurları, hiçbir zaman insan değerlendirmede konu etmemiştir.

İnsanları, içlerinde taşıdıkları niyetlerine, takvalarına, yaptıkları iş ve fiillere göre değerlendirmiştir.

Yaptığımız bu tespitler, elinizdeki çalışmanın içinde yer alan olaylardan çıkarılmıştır.

Okuduğunuzda sizlerin çok daha başka ve fazla tespit ve değerlendirmelere sahip olacağınız ümidiyle, bu eseri yayın hayatına sunmuş bulunmaktayız.

Gayret ve çalışma bizden, etki ve tesir Allah'tandır.

*Allah Resûlü'nün dış görünüşü, konuşması,
evdeki ve toplumdaki hali nasıldı?*

*Peygamberimiz konuştuğu zaman ashab,
başında kuş var da uçacakmış gibi hareketsiz dinlerdi.
Huzurunda asla münakaşa yapmazlardı.*

RESÛLULLAH ALEYHİSSALÂTU VESSELAMIN suretini hadis kitaplarında okuyan zatlar suretini de merak etmiş, bir çok sahabiden dış görünüşünü de sormuşlardır. Sahabi Hind bin Ebû Hâle'den de işte bu suret güzelliği sorulmuş, o da Resûlullah'ın suretini şöyle anlatmıştır:

“Resûlullah aleyhissalâtu vesselam: zayıf, nahif yapıda degildi. Belki babayıgitçe ve dolgun yapıdaydı. Yüzü daima parlardı. Orta boylu insandan uzun ama uzun boyludan kısa gibi görünüyordu. Başı küçük değil, büyükçe idi. Saçları hafif dalgalı idi. Saçları ikiye ayrıldığında mâni olmaz, kendi halinde bırakırdı. Saçlarının uzunluğu kulaklarının yumuşağını geçtiği olurdu. Gür ve parlak saçlı idi. Alnı ise genişti. Bitişik olmayan kaşları hilâl gibi kavis halindeydi. Kaşlarının ortasındaki bir damar öfkелendiği anda şişerdi. Burun yapısı güzel görünüşteydi. İyice dikkat etmeyen, burun ortasında hafif bir

çıkık var zannederdi. Gözleri kara, yanakları yumuşak ve çıkıntısızdı. Mübarek ağızları küçük değildi. Dişleri zarif ve hafif seyrekli. Göğsü çıplak değildi. Erkeklerle mahsus şekilde kıl vardı. Karnı ile göğsü aynı hizada görünürdü. Göğüs yapısı ve omuzları arasındaki mesafe geniştir. Bilekleri uzun, avuçları geniş, elleri ve ayakları düzgündü. Yürürken ayaklarını sürmez, sağlam adım atardı. Ama mütevazı yürürdü. Kimse yürüyüşünden rahatsız olmaz, kibir hissine girmezdi. Yukarıdan aşağıya iniyormuş gibi süratli ve önüne eğik yürürdü. Döndüğü vakit bütün vücuduyla döner, gözleriyle de döndüğü tarafa bakardı. Ekseriyetle bakışları inceleme ve ibret alma mahiyetinde olurdu. Ashabı arasında giderken karşılaştığı insana ilk sözü 'Esselâmü aleyküm' olurdu."

Resûlullah'ın suretini bu ifadelerle anlatan Hind'e şu sual de sorulur:

– Acaba, konuşması nasıldı? Konuşurken nasıl bir tavır ve hâlde bulunurdu?

Hind bu suali de şöyle cevapladı:

– Resûlullah aleyhissalâtu vesselam, daima hüznü ve tefekkürü hâlde bulunurdu. Konuşurken de düşünerek konuşurdu. Dinleyenler söylediği sözlerin çok sağlam bir düşünce süzgecinden geçtikten sonra kelimelere dökülen hakikatler olduğunu anlardı. Lüzumsuz konuşmaz, ihtiyaç olmadıkça susmayı tercih ederdi. Söze başladığı zaman kesinlikle bitirirdi. Az fakat öz konuşurdu. Kelimeleri kısa da olsa manaları uzun olurdu. Tane tane söyler, cümleleri asla karıştırmazdı. Halinde ne kabalık sezilirdi, ne de lüzumundan fazla incelik. Belki herkes belli bir nezaket ölçüsüyle muhatap olma ümidini hissederdi. Az da olsa iyiliği küçümsemezdi. Hakka bir hücum olursa düzeltmedikçe hiddeti geçmezdi. Dünya ile alakalı hiçbir şey onu derin şekilde gazaplandırmazdı. Şahsına vaki olan haksızlıkları kolayca affederdi. Ama temsil ettiği davaya karşı işlenen haksızlıkları, haksızlar tevbe etmedikçe affet-

mezdi. Bir şeye işaret edeceği zaman eliyle açıkça işaret eder, göz ucuyla, gizlice işareti asla tercih etmezdi. Hayret ettiğinde ellerinin içini yukarı çevirmek suretiyle hayretini ifade eder, dünyanın hâli böyle sık sık değişir demek isterdi. Bazen de sol elinin başparmağını sağ elinin içine vurur, maksadını dille söylerken el ile de pekiştirmek isterdi. Sevindiğinde kahkaha atmaz, sadece tebessüm eder, kızdığı zaman da yüzünü çevirir, kızgınlığını böyle nazara verirdi.

Hind'den bunları dinleyen Hz. Hüseyin (r.a.) der ki:

– Bir gün babamdan Resûlullah aleyhissalâtu vesselamın ev içi durumunu sordum. O da bana şöyle bilgi verdi:

– Resûlullah (a.s.m.) istirahat için evine çekilmek istediğinde ashabından izin ister, sonra evine çekilirdi. Evinde de boş durmaz, ev içindeki işlerini üçe ayırırdı:

- Allah'a karşı vazifesi
- Ailesine karşı vazifesi
- Şahsına ait vazifesi

Şahsına ait vazifesine ayırdığı zamanda ümmetine ait işlerle meşgul olurdu. Ümmetinden gelenlerin işlerini konuşur, meselelerine hâl çaresi bulurdu. Bu hususta o kadar titizdi ki hiç kimseyi geri çevirmez, getirilen meselelerden hiçbirini küçük görüp de reddetmezdi. Müracaat edenlerin işlerini gördükten sonra etmeyenler için de şöyle buyururdu:

– Burada hazır bulunanlar, bulunmayanlara duyursunlar ki, kendilerini dinleyemediklerimi de dinlemek, meselelerine çare bulmak isterim. Kim ihtiyacını bana duyuramayanların halini bana duyurursa, bilsin ki Allah da onun ihtiyacını mahşerde karşılar, hizmeti karşılıksız kalmaz.

Hz. Hüseyin (r.a.) sualine devam ederek der ki:

– Evi içinde böyle hareket eden Resûlullah'ın evden çıkınca nasıl bir tavır içinde bulunduğunu sordum, babam şöyle cevap verdi:

– Resûlullah evinden çıkınca susar, ancak ümmetini ilgi-

lendiren hususlarda konuşurdu. Ümmetini kaynaştırır, onları birbirinden uzaklaştırmazdı. Her milletin itibarlısına iyilikte bulunur, onu kendi kavmine başkan tayin ederdi. İnsanları kötülükten sakındırmakta titizlik gösterir, bir kimseyi geri çevirse bile yüzünü ekşitmezdi. Ashabıyla yakından ilgilenirdi. İyi olanı teşvik eder, yayılmasına işaret eder; kötü olanı sevmez, ondan insanları uzaklaştırmak isterdi. İnsanların gaflete düşüp yanılacaklarını daima hesaba katar, sözlerinde ve ikazlarında bu hususu nazara verirdi. Onun yakınları, insanların seçkinleri olurdu. İnsanların en seçkini ise, herkese iyilik tavsiye edip, iyiliği bizzat nefsinde yaşıyordu.

Hız. Hüseyin (r.a.) araştırmasına devamla babasına Resûlullah'ın oturuşunu sorduğunda şu izahı dinlediğini ifade eder:

– Allah'ın Resûlü, otururken ve ayakta iken daima zikir hâlinde bulunur, bir anlık olsun gafleti olmazdı. Oturduğu yerde zatına özel makam seçmezdi. Hususi makam edinmekten men ederdi. Bir topluluk içine girdiğinde boş bulduğu yere oturur, böyle olunmasını da emrederdi. Meclisteki her sahabiyle yakından ilgilenir, herkese eşit muamele ederdi. Kiminle yan yana oturursa, orada sabit kalır, o kendisini terk etmedikçe orasını terk edip de başkasının yanına oturmazdı. Sanki bütün insanların şefkatli babası gibiydi. Hiç kimse bir ihtiyacını ona söylemekte tereddüt etmez, o da karşılamakta zorluk hissi duymazdı. Hak aramakta yanında bütün insanlar eşit hâldeydi. Kimse hakkını almak için sırasından ileriye geçemezdi. Resûlullah'ın meclisine sabır, temkin ve hâyâ hâkimdi. Orada kimse yüksek sesle konuşmaz, muhatabını ses tonuyla tesir altına alamazdı. Büyüğe saygı, küçüğe sevgi esastı.

Hız. Hüseyin Resûlullah'ın suret ve siretini dinlerken sorduğu suallerine şunu da ilave etmiş ve demiştir ki:

– Babacığım, Resûlullah, ashabı yanında nasıl bir tutum içinde bulunurdu?

İmam-ı Ali'nin bu suale cevabı şöyle oldu:

dış görünüşü, konuşması, evdeki ve toplumdaki hali nasıldı?

– Resûlullah, ashabı yanında daima mütebessim hâlde bulunurdu. Herkes kendisinden emin hâlde yumuşak görünüşteydi. Kaba ve sert bir tavır görülmezdi. Hiç kimseyle alay etmez, kimseyi maruz kaldığı bir kusurundan dolayı ayıplamazdı. Hoşa gitmeyen kötülükleri görmezlikten gelir, onun üstünü açıp da teşhir etmeyi istemezdi.

Peygamberimiz konuştuğu zaman ashab, başında kuş var da uçacakmış gibi hareketsiz dinlerdi. Huzurunda asla münaakaşa yapmazlardı. Ashabının güldüğüne güler, üzüldüğüne de üzülmürdü. Onların duygularına ortak olur, ayrılmazdı. Sözü-nü bitirmeyenin sözünü kesmezdi. Konuyu bitirmesini bekler, yanlışları kırıcı olmayan bir yumuşaklıkta düzeltirdi. Konuşurken tane tane konuşması, dinleyenlerin kolay anlamasını temin içindi.

*Peygamberimiz, Hz. Ebû Bekir'in yaşı babasının
ayağına gitmek istedi*

*Ya Ebû Kuhafe, daha ne bekliyorsun,
İslâm'a gir, mutluluğa er!*

MEKKE'NİN FETHİ SIRASINDA ashab, Resûl-i Ekrem Efendimiz'e Kâbe'nin yanındaki Zîtuva mevkiinde bir kulübecik yapmıştı. Harem'e giriş çıkışlarda, Peygamber Efendimiz orada istirahat buyurmaktaydı. Fetih askerlerinin şehri zapt edip, ortalığı sükûna kavuşturdukları sırada Resûlullah'ın kulübeciğine bembeyaz saçlı bir ihtiyar yaklaştı. Bu ihtiyarın koluna giren bir zat vardı. İhtiyarı güçlkle yürütüyor, adeta onu omuzuna yüklenmiş hâlde Resûlullah'ın huzuruna doğru yaklaştırıyordu.

Bakanlar her ikisini de tanımakta güçlük çekmediler. Yaşlı zat Ebû Kuhafe'ydı. Koluna girip götüren de oğlu Hz. Ebû Bekir'di. Ebû Bekir doksan yaşına girmiş babasının hâlâ İslâm'a girmediğinden üzüntü duyuyordu. Şimdi tam fırsattı. Huzuruna götürdüğü Resûlullah'ın hürmetine belki kalbine bir ilham gelir, İslâm'a karşı beslediği kötü duygular da yok olup giderdi.

Resûlullah yaşlı adamın huzuruna getirildiğini görünce şöyle dedi:

– Ya Ebû Bekir, bu yaşlı adamı evinde bıraksaydın da biz ayağına gitseydik.

Ebû Bekir'in cevabı şöyle oldu:

– Ya Resûlâllah, onun sizin huzurunuzda gelmesi, sizin onun ayağına gitmenizden daha uygundur.

Başına kar yağmış gibi saçları beyazlamış olan Ebû Kuhafe gelip Resûlullah'ın önüne oturdu.

Hız. Ebû Bekir'in heyecanı son haddindeydi. Senelerdir çektiği üzüntüleri acaba şu anda yok olacak mıydı? Herkese İslâm'ı öğretip anlatmasına rağmen kendi babasının hâlâ imana gelmemiş olması, elbette kolay hazmedilecek bir hal değildi. Ama yine de hidayet Allah'tandı. Kimse kimseyi hidayete erdiremez, ama vesile olabilirdi. İşte yıllar sonra bu yeni teşebbüsü de böyle bir sebep oluş gayretinden başka bir şey değildi.

Ebû Bekir'in endişesini hisseden Resûl-i Ekrem Efendimiz mübarek elini baba Ebû Kuhafe'nin göğsüne koydu. Kalbinde beslediği parazitli düşüncelerin yok olması için dua etmeye başladı.

Allah'ın hikmet ve rahmetine bakın ki, mübarek el göğsüne değer değmez, sanki kalpte buz kalıbı halinde bekleyen bâtıl düşünceler erimeye başladı. Putlara, küfre ait duygu ve inançlar bir bir sönüyor, onlara duyulan sevgi nefrete dönüşüyordu. Nihayet Allah'ın Resûlü kulaklara ipek kadar yumuşak gelen şefkatli bir ses tonuyla teklifini yaptı:

– Ya Ebû Kuhafe, daha ne bekliyorsun, İslâm'a gir, mutluluğa er!

Yaşlı adam düşünmeye başladı. Doksan senedir beslediği inançlarının yıkıldığını görmüştü. Putların insana zarar ve fayda vermeyen taşlar, tahtalar olduğunu daha net ve açık olarak hissetmişti. Demek insan bu kadar zamandır bâtılda kalabilir, hidayetten mahrum olabilirdi. Ama iş işten tamamen

geçmiş de değildi. Belki de tam fırsattı. Kararını verdi ve fetih askerlerinin gözleri önünde, oğlu Ebû Bekir'in sevgi dolu bakışları altında şu tarihi şahadetini kelimelere basarak ilan etti:

– Eşhedü en lâ ilâhe illâllah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve Resûlühû.

Artık fetih ordusunun askerleri sıraya girmiş Ebû Bekir'i tebrik ederken Hz. Sıddîk'ın sevincine erişilemiyordu. O güne kadar imandan mahrum hâlde yaşamış olan babasının, niha-yet o hâlden kurtulduğunu görmüştü. Aralarında hiçbir ayrılık gayrılık kalmamıştı. Ebû Kuhafe adıyla bilinen Osman da, oğlu Ebû Bekir'e, artık yardımcı olacak, inancına hizmette bulunacaktı.

Nitekim öyle de oldu.

İslâm'a girdiği sırada başına kar yağmış gibi bembeyaz saçlarıyla dikkati çeken Ebû Kuhafe, oğlunun vefatından sonra iki sene daha yaşadı.

Hicretin on dördüncü senesinde doksan yedi yaşında vefat etti. Oğlu Ebû Bekir ise ondan iki sene kadar önce altmış üç yaşında Hakkın rahmetine kavuşmuştu.

*Biz Resûlullah'tan büyüklerimize saygı
göstermekle emrolunduk*

*"Bir kavmin ileri geleni size gelince, ona saygı ile yer gösterin,
sevgi ile muhatap olun..."*

BAŞKALARININ KUTSALINA SAYGI gösterme terbiyesinden mahrum kimseler, çizdikleri karikatürleriyle Peygamberimizi, insana saygı göstermeyen, hep vurup kırmayı öğütleyen biri olarak göstermeye yeltenmişler...

Yemen'in Becile kabilesi ileri gelenlerinden olan Cerir, bir gün Medine'ye gelir. Efendimizin (a.s.m.) huzuruna girer. Kalabalığın içinde arkalarda oturmaya yer ararken mihraptan kendisini gören Efendimizin saygı dolu davetine şöyle muhatap olur:

– Ya Cerir! Kapının arkasında kalma, buraya gel, yanıma buyur!..

Efendimiz, Cerir'e yanında yer gösterme saygısıyla da kalmaz, ayrıca sırtındaki cübbesini çıkarıp Cerir'in oturacağı yere serme inceliğini de gösterir.

Efendimizin gösterdiği bu saygı-sevgi örneğinden fevkalade etkilenen Cerir, utana sıkıla mihraba doğru ilerler, kendi-

si için serilen cübbeyi büyük bir sevgi ile alır, üst üste katlar, sonra da:

– Bu cübbe, yere serilip de minder gibi üzerine oturulacak cübbe değil, başa konup taç gibi başta taşınacak cübbedir, diyerek cübbeyi başının üzerine koyar ve çıplak yere büyük bir saygı ile oturur.

Bundan sonra Efendimizden oradakilere, onların şahıslarında tüm insanlığa şu saygı ve sevgi telkini gelir:

– Bir kavmin ileri geleni size gelince, ona saygı ile yer gösterin, sevgi ile muhatap olun...

Sözlerine şunu da ekler:

– Zaten mü'min, başkalarına saygı gösterir, saygı gösterdiklerinden de saygı görür!

Saygı göstermediğinden dolayı saygı görmeyen mü'minde hayır yoktur!

İşte bizim yegâne örneğimiz Efendimizin (a.s.m.) çevresiyle ilişkilerinde saygı ve sevgi eğitimi ve telkini. Hem de bizzat sırtındaki cübbesini yere sererek örnek olmuş; sahabiler de bu telkinlere uyarak aynı saygı, sevgiyi kendi aralarında bizzat yaşamışlardır.

İsterseniz bir de onun saygı eğitiminden geçen sahabe efendilerimizden misal verelim:

Zeyd bin Sabit, Efendimizin vahiy kâtiplerinden biridir. Abdullah bin Abbas da Efendimiz aleyhissalâtu vesselamın amcasının oğludur. Yani her ikisi de sevgi ve saygı anlayışlarını, görgü ve terbiye eğitimlerini Efendimizden almışlar, Onun telkiniyle sosyal davranışlara sahip olmuşlardır.

İşte bunlardan Zeyd bin Sabit bir gün, yolun kenarına atını çekmiş, binmek üzeredir. Uzaklardan durumu gören Abdullah bin Abbas koşarak gelir. Bir hizmetçi gibi Zeyd'in atının üzengisini saygı ile tutarak binmesine yardım eder.

Bu saygıyı gören vahiy kâtibi mahcubiyetle seslenir:

– Ne yapıyorsun ey Resûlullah'ın amcasının oğlu?

Cevapta tereddüt yoktur:

– Biz Resûlullah'tan büyüklerimize saygı göstermekle emrolunduk.

Mahecubiyeti daha da artan Zeyd bin Sabit:

– Üzengi tutan eline bakayım ey Abdullah, der.

Abdullah'ın yukarı kaldırdığı eline hemen sarılan vahiy kâtibi, üç defa öpüp başına koyarak der ki:

–Biz de, Resûlullah'ın Ehl-i Beytine böyle sevgi ile emrolunduk.

Peygamberimiz ve alacaklı adam

*İnsanın gerçek değeri, aldığı borcu geri öderken
takındığı tutumuyla ortaya çıkar.*

MEDİNE'DE İSLÂM GİTTİKÇE yaygınlaşıyordu. Âlimi, cahili hemen herkes Peygamber Efendimiz aleyhissalâtu vesselâmı konuşuyordu.

Zeyd bin Su'ne de bu konuşanlardan biriydi. Yahudilerin hem zengin hem de Tevrat'ı en iyi bilen bilginlerinden biriydi Zeyd. Aylardır inceleme yapıyordu. Resûlullah'ın Tevrat'ta yazılı olan sıfatlarının hepsini de onda tespit etmişti. Ancak bir mesele kalmıştı zihninde. Onu da kesin olarak belirlerse, şüphesi bitmiş, iman etmesine engel kalmamış olacaktı. Bu mesele şu idi:

Tevrat'taki ahir zaman Peygamberinin vasıflarından biri de cahilce hareketlere karşı yumuşak davranışlı olacağıydı. Acaaba, ahir zaman Peygamberi denen bu zatın cahilce hareketlere karşı sabrı ve hoşgörüsü mü fazlaydı; yoksa kızgınlık ve şiddeti mi ilerideydi?

İşte bu hususu tespit için fırsatlar arıyor, bahaneler bulmaya gayret ediyordu. Bir gölge gibi geriden Resûlullah'ı takip

ediyordu. Cahilce bir hareketin gerçekleşmesini bekliyordu. Allah Resûlü'nün (a.s.m.) buna mukabelesindeki yumuşaklık veya sertliği görmeyi istiyordu. Nitekim istediği şeyi gerçekleştirecek bir olaya da şahit oldu. Olay şöyle başladı:

Mescidinin kapısında ashabıyla sohbet etmekte olan Resûlullah'a henüz köyden yeni gelmiş olan bir bedevî, derdini şöyle anlattı:

– “Ya Rasûlallah, köylülere İslâm'a girerlerse rızıklarının bollaşıp yokluktan kurtulabileceklerini söylemiştim. Onları İslâm'a girmeye böyle ikna etmiştim.

“Hâlbuki ortalıkta şimdi kuraklık hüküm sürüyor. Ciddi sıkıntıya maruz kaldılar. Onların bu sıkıntı yüzünden girdikleri İslâm'dan geri dönmelerinden korkuyorum.”

Yanında bulunan Hz. Ali'ye dönen Resûlullah:

– “Bu yoksullara gönderecek bir şeyler kalmadı mı?” diye sordu.

Hz. Ali:

– “Ya Rasûlallah, gelenlerin hepsini dağıttık, hiçbir şey kalmadı” diye cevap verdi.

İşte bu sırada Resûlullah'ın bazı hallerini daha yakından görebilmek için tetikte bekleyen Zeyd fırsat düşmüştü. Hemen yaklaştı:

– “Eğer falan bahçedeki hurmaları bana satarsan, sana seksen miskal altın parayı peşin olarak verebilirim.”

Buna Resûlullah'ın cevabı şöyle oldu:

– “Falan bahçeyi şart koşma. Zira o bahçede hurma olmaya bilir, yahut da bahçe bir ziyana uğrar, hurma eline geçemeyebilir, sen zararlı çıkarsın. Ama herhangi bir bahçeden sana seksen miskallik hurma satabilirim. Buna razı mısın?” dedi. Zeyd bunu kabul etti. Böylece parası peşin, hurması veresiye olmak üzere seksen miskal altını Allah Resûlü'nün kendisine teslim etti. Parayı alan Resûlullah, köylüye bu parayı verirken şöyle dedi:

– “Al bunu, onlara götür. Adil şekilde taksim eyle.

Zaruretlerini karşılayıp sıkıntılarını gidersinler.”

Sevinerek devesine atlayan bedevi, köyüne doğru hızla giderken manzarayı seyredenlerin yüzleri gülmüş, huzur duymuşlardı.

Aradan zaman geçti. Zeyd, Resûlullah'ı (a.s.m.) Ensar'dan birinin cenazesinde gördü. Yanında Hz. Ebû Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman ve diğer sahabiler vardı.

Zeyd cahilce bir talepte bulunmanın zamanı geldiğine, kendini inandırmıştı. Bakalım öyle bir tavırda bulunursa, ahir zaman Nebi'si olduğu iddia edilen zatın mukabelesi nasıl olacaktı?

Cenaze namazı kılınmış, Resûlullah bir duvarın gölgeliğine yaslanmıştı ki, Zeyd son derece hırçın ve kaba bir ses tonuyla Resûlullah'ın yakasından tuttu. Bağırmaya başladı:

– Ey Abdülmuttalib'in oğulları! Borcunuzu daha ne zamana kadar bekleteceksiniz? Sizin kadar borcunu vermekte ağır davranan kimseyi görmediğime yemin edebilirim!

Zeyd bundan sonrasını şöyle anlatır:

– “Cümleyi bitirdiğim sırada gözüm Ömer'e kaydı. Bir de baktım ki Ömer, gözleri ateş saçarak hışımla üzerime doğru geliyor. Nitekim yaklaşınca elini kılıcının kabzasına uzattı, aynısı şiddetle bana bağırdı:

– Ey Allah düşmanı! Resûlullah'a karşı ne biçim konuşuyorsun? Allah'a yemin ederim ki, boynunu vururum senin şuradal!

Ben oldukça korkmuştum. İşte o anda Resûlullah'a baktım. Acaba nasıl bir tavır içinde diye dikkat ettim. Bana karşı yumuşak ve güler bir yüzle bakmaya devam ediyordu. Beni değil de Ömer'i ikaz ederek şu tembihte bulunuyordu:

– Ya Ömer, benim ve onun senden beklediğimiz tavır bu değildir. Sen bana borcumu istetmeden vermemi, ona da alacağını kırıcı olmadan istemesini tavsiye etmeliydin!

Zeyd devamla der ki:

– “Hâlbuki ben alacağımı istediğimde ödeme tarihine daha iki gün vardı. Benim bu isteğim tamamen haksızdı. Ama

bunu Ömer bilmiyordu. Eğer onu da bilseydi, herhâlde benim durumum büsbütün fena olurdu.

Resûlullah (a.s.m.) bundan sonra Hz. Ömer'e şöyle emir verdi:

– Haydi, git alacaklıya borcumuz olan hurmayı ver. Ayrıca otuz kilo kadar da fazladan ver. Onu korkuttuğunun helalliği olsun.

Hz. Ömer'le birlikte giden Zeyd, ondan alacağı miktar hurmayı aldıktan sonra, gerçekten de otuz kilo fazlayı da verdiğini görünce sorar:

– Ya Ömer, bu fazlalık nedir?

– O da seni korkutuşumun helalliğidir. Resûlullah (a.s.m.) böyle emretti.

Artık Zeyd'in zihnindeki düğüm çözülmeye başlar. Der ki:

– Ya Ömer, sen beni tanıyor musun?

– Hayır!

– Ben Zeyd bin Su'ne'yim!

– Şu, Tevrat'ı iyi bilen âlim Zeyd mi?

– Evet!

– Mademki sen âlim bir adamsın, Resûlullah'a (a.s.m.) karşı takındığın bu manasız hareketin sebebi nedir?

– Ya Ömer, o hareket bütünüyle manasız değildir. Nitekim şu andan itibaren o mana yerini bulmuş, maksadına varmıştır.

– Ne demek istiyorsun Zeyd?

– Demek istediğim şudur: Ben sadece âlim değil, aynı zamanda da zengin biriyim. Alacağım olan hurmayı da, fazladan verdiğiniz hurmayı da tümüyle geri iade ediyorum. Ayrıca şahsıma ait malımın yarısını da cahilce hareketlere karşı gösterdiği sabrını, yumuşaklık ve tevazuunu gözlerimle gördüğüm ahir zaman Nebi'sinin ümmetine vasiyet ediyorum.

Hz. Ömer müdahale eder:

– Ahir zaman Nebi'sinin ümmetine deme, ümmetinin bir kısım muhtaçlarına de.

– Evet, ahir zaman Nebi’sinin ümmetinin bir kısım muhtaçlarına hibe ediyorum. Sen şimdi beni doğruca onun huzuruna götür ve gerisine karışma.

Böylece alacağı hurmayı da, şahsi servetinin yarısını da ümmetin muhtaçlarına bağış olarak terk eden Zeyd, doğruca Resûlullah’ın mescidine gelir, Hz. Ömer’in işaretleriyle ilerler.

Ancak bir müddet önce, onun, Resûlullah’ın yakasına sarılıp hürmetsizlikte bulunduğunu bilen ashab, kendisine hışım ile bakarken Zeyd’den duyulan şu cümle hepsini de şaşırtır:

– Eşhedü en lâ ilâhe illâllah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve Resûlühü.

Zeyd’in çevresindeki sert bakışlar, birden yerini, muhabbet dolu bakışlara terk eder. Ashab hep birlikte kalkıp Zeyd’i kucaklarlar.

Bundan sonra Zeyd’de çelik gibi kuvvetli bir imanın belirtileri görülür. Hiçbir savaşta Resûlullah ile beraber olmaktan geri kalmaz. Savaşların en mahrumiyetlisi ve zoru olan Tebük’e de onunla beraber çıkar. Fakat Tebük’ten dönmek nasip olmaz. Yolda şehit olup Allah’ın rahmetine kavuşur.

Peygamberimiz ve zengin olmak isteyen adam

*“Şükürünü yapabildiğin az mal, şükürünü yapamadığın
çok maldan hayırlıdır.”*

MEDİNE MÜSLÜMANLARINDAN Sa’lebe’nin mala, mülke karşı aşırı derecede hırsı vardı. Zengin olmak istiyordu, hem de mutlaka zengin olmak! O kadar ki benliğini saran bu şiddetli zengin olma arzusu, onu Resûlullah’tan dua istemeye kadar sevk etti. Nihayet bir gün Peygamberimiz aleyhissalâtu vesselamın huzuruna çıkarak:

– “Ya Rasûlallah, Allah’a dua et de zengin olayım” dedi.

Allah Resûlü (a.s.m.), Sa’lebe’nin bu isteğine şöyle cevap verdi:

– Şükürünü yapabildiğin az mal, şükürünü yapamadığın çok maldan hayırlıdır.

Bu söz Sa’lebe’ye o an yeterli gelmişti. Bir müddet bu sözün manası üzerinde düşünerek benliğini saran ille de zengin olma arzusundan birazcık olsun kurtuldu. Fakat hırs onun yakasını bir türlü bırakmıyordu. Zamanla hırsları yeniden dep-
reştiği için tekrar müracaat etti:

– Ya Rasûlallah, dua et de zengin olayım.

Bu sefer biraz daha açık, ağır konuşan Resûl-i Ekrem:

– “Ben senin için yeterli bir örnek değil miyim?” dedi ve ilave etti:

– Allah’a yemin ederim ki, isteseydim şu dağlar altın ve gümüş olarak arkamdan akıp geleceklerdi; fakat ben istemedim.

Allah’ın yardımı kendisiyle beraber bulunmasına rağmen, Resûlullah’ın evinde haftalarca çorba pişmediği olurdu. Haf-tanın çoğu günleri oruçlu bulundukları, çoğu zaman birkaç hurma tanesi ile bir arpa ekmeğinden ibaret iftar sofrasına oturdıkları herkesin bildiği bir gerçektir.

Sa’lebe bunları da düşünerek bir müddet daha isteğinden vazgeçmişti.

Aradan biraz vakit geçince kendi kendine:

– Zengin olursam fakir fukaraya daha iyi yardım ederim, daha çok sevap kazanırım, diye kuruyor ve kurdukça da üçüncü bir müracaat daha yapmayı düşünüyordu. Nitekim müracaatını yaptı da. Üstelik söz vererek dedi ki:

– Seni hak Peygamber olarak gönderene yemin ederim ki, eğer Allah beni zengin ederse, fakir fukarayı koruyacağım. Her hak sahibine hakkını vereceğim.

Sa’lebe’nin bu kadar ısrarı karşısında Resûlullah:

– “Ya Rabbi, Sa’lebe’yi istediği mala kavuştur!” diye dua etti.

Bu dua üzerine koyun alarak sürü otlatmaya başladı. Sa’lebe. Daha evvel bütün namazlarını Resûlullah’ın cemaati olarak kıldığı için kendisine “Cami kuşu” adı verilirdi. Sürü sahibi olan Sa’lebe, artık sadece öğle ve ikindi namazlarını mescidde kılabilirdi. Diğer vakitleri koyunların ardında oluyordu. Bazen de namazlarının vaktini geçiriyor, ancak kazasını ifa edebiliyordu.

Kısa zamanda çoğalan, bereketlenen koyunlar, Medine ci-varına sığmaz oldular. Uzak çöllere, sulak yaylalara gitmek zarureti ile karşılaştı Sa’lebe. Artık öğle ve ikindi namazlarına da

gelemiyor, sadece Cumaları mescidde görölüyordu. Nihayet çöldeki meşgalesi, ona Cuma namazlarını da unutturdu.

Arada sırada sürü ile giderken yolların üstünde rastladığı yolculardan “Ne var, ne yok” diye soruyordu. Sonra da koyunların ardından ıssız çöllere doğru tekrar dalıp gidiyordu.

Artık toplumu ilgilendiren sosyal meselelerle alakası kesilmiş, sadece şahsi işlerini düşünür hale gelmişti. Koyunlarını nerede daha iyi otlatabileceğinden başka bir şey hatırına gelmiyordu.

Bir gün Restûlullah aleyhissalâtu vesselamın:

– “Sa’lebe ortalıkta görünmüyor, nerededir?” diye sorması üzerine:

– Koyun aldı, sinek kurtları kadar koyunlarının sayısı çoğaldı; buralara sığmaz olduğundan şimdi çöllerde sürüsünün ardında dolaşıyor, dediler.

Restûlullah (a.s.m.):

– Sa’lebe’ye yazık oldu, yazık!” buyurdu.

İşte bu sırada Allah (c.c.), sadaka âyetini indirdi. Mâli durumu düzgün olan Müslümanlardan, geçim sıkıntısı içinde bulunan din kardeşlerine yardım etmeleri istendi.

Bu âyet-i kerimenin emrine büyük bir istekle uyan Müslümanlar, mallarının bir kısmını geçim sıkıntısı içinde yaşayan kardeşlerine seve seve verirlerken Sa’lebe:

– Bu sizin yaptığınız düpedüz haraç almaktır, diyerek yardım toplayan memurları boş çevirdi.

Haberi duyan Restûlullah, çok üzüldü, “Yazık oldu Sa’lebe’ye” sözünü tekrarladi.

Sa’lebe’nin, “Zengin olursam her hak sahibine hakkını vereceğim” diye önceleri yemin edip, sonra da bu kadar değişik bir tavır göstermesi üzerine şu âyet-i kerime nazil oldu:

“Münafıklardan bazıları da mal, mülk verip zengin ettiği takdirde Allah’a fazla bağlanıp fakir fukaraya daha çok yardım edeceklerine dair söz verirler. Ne zaman ki Allah onların

bu isteklerini yerine getirir, zengin olurlarsa; o zaman Allah'a verdikleri sözü unuturlar, cimrilik edip fukaranın hakkını vermezler.”¹

Bu âyet-i kerimenin, Sa'lebe'nin münafıklar sınıfına düştüğünü bildirmesi üzerine, akrabalarından biri şiddetli üzüntüye kapıldı. Gidip Sa'lebe'ye durumu haber verdi ve fukaranın hakkını vererek kendisini münafıklıktan hemen kurtarmasını istedi.

Bunun üzerine Sa'lebe, Resûlullah'a müracaat ederek fukaranın hakkını getirdiğini söylediye de Resûlullah üzüntülü bir eda ile:

– “Senin yardımını alamam artık Sa'lebe... Allah Celle ve Âlâ beni men etti; haydi git!” diye mukabelede bulundu.

Resûlullah'ın ahirete teşrifinden sonra Hz. Ebû Bekir'e müracaat eden Sa'lebe, sırasıyla Hz. Ömer ve Osman'a da müracaat ettiyse de:

– “Resûlullah'ın almadığı yardımı biz nasıl kabul ederiz?” diye red cevabı ile karşılaştı.

Hz. Osman (r.a.) zamanında vefat ederken Sa'lebe'nin kullaklarına şu sözler geliyordu:

– Ya Sa'lebe! Şükrünü eda ettiğin az mal, şükrünü yerine getiremediğin çok maldan hayırlıdır.

Ne yazık ki artık çok geç idi. Son pişmanlık fayda veremeyecekti.

¹ Tevbe sûresi, 9:75-76.

İnsanların dert ortağıydı Peygamber

Peygamberimiz Müslümanların dertlerine ve sıkıntılarına ortak olmayı içtenlikle isterdi.

RESÛL-İ EKREM ALEYHİSSALÂTU VESSELAM, gazaların-
dan birinde bir vahada konakladılar. Açlık ve susuzluk-
tan güçsüz düşmüş olan sahabilere yemek molası verilmişti.
Resûl-i Ekrem'in (a.s.m.) emri gereği bir koyun kesilecek, pişi-
rilip gazilere dağıtılacaktı.

Bunu kim yapacaktı?

Hazır bulunanlardan biri:

– Ya Rasûlallah (a.s.m.), koyunu ben keserim, diyerek aya-
ğa kalktı:

Bir başkası da:

– Et pişirmesini iyi bilirim, ben de pişireyim, dedi.

Ashab-ı Kiram böylece aralarında iş bölümü yaparken,
Müslümanların hem ahiret hem de dünya rehberi daha fazla
beklemeden harekete geçip şu ifadede bulundular:

– Ben de hep birlikte yiyeceğimiz bu yemekleri pişirecek ateş
için odun toplayayım. Sırtımda çok iyi hurma dalları taşıyım.

Ashab-ı Kiram hep birlikte:

– Haşa ya Rasûlallah! Biz bütün hizmetleri görürüz. Siz sadece şu hurma ağacı altında oturup dinlenin, dedilerse de Müslümanların o aziz rehberi ve yegâne lideri şu cevabı verdiler:

– Ben bilirim ki, siz bütün hizmetleri görürsünüz, tüm zahmetleri çeker, yemeği de hazırlarsınız. Ancak siz çalışırken benim oturmam, beni rahatsız eder. Ümmetini hizmet ettirip kendi dinlenmeye çekilen bir idareci olmak istemem.

İşte bir devlet adamında olması gereken sorumluluk duygusu, idare ettiği halka karşı takınması gereken doğru tavır.

Peygamberimiz ve işsiz adam

*Peygamberimiz, işsizlikten dilencilik yapmak zorunda
kalan insanlara, çalışacakları bir işkolu bulur;
onları bir mesleğe yönleltmeyi,
büyük bir hayır olarak görürdü.*

SAĞLIĞI YERİNDE, GÜÇLÜ KUVVETLİ bir adam, bir gün Resûl-i Ekrem Efendimiz'e (a.s.m.) gelerek:

– Yardıma muhtaç bir fakirim, bana sadaka verip yardım ediniz, diye dilencilik yoluyla para istedi.

Peygamber Efendimiz, el açıp dilenen bu sapasağlam adama:

– “Senin evinde herhangi bir şeyin var mı?” diye sordu.

Adam büyük bir saflık ve dürüstlük içinde:

– Evet, kalın bir cübbem var. Bir kısmını sırtıma örter, uzanan uçlarını da altına sererim. Bundan başka bir de ağaçtan oyma su kabım vardır. Onda da suyumı saklarım.

Adamı dikkatle dinleyen Resûlullah (a.s.m.) emir buyurdular:

– Bu söylediklerinin ikisini de hemen bana getir!

Uzun boylu, perişan kıyafetli adam, derhal evin yolunu tuttu ve birkaç dakika sonra bir elinde deve yününden dokun-

muş kalın bir maşlah, diğer elinde de ağaçtan oyulmuş su kabıyla geldi ve her ikisini de Allah'ın Resûlü'ne teslim etti.

Resûl-i Ekrem Hazretleri bu iki eşyayı göstererek:

– “Bunları kim satın alır?” diye sordu.

Hazır bulunanlardan biri:

– Ben bir dirheme satın alabilirim ya Rasûlallah, dedi.

Bir başkası:

– Ben iki dirhem verebilirim, dedi ve maşlah ile su kırıbası onun üzerinde kaldı.

İki dirhemi çıkarıp veren adam, eşyayı alıp gittikten sonra, Resûl-i Ekrem (a.s.m.) parayı fakir adama teslim ederken, ona şu şartı ileri sürdü:

– Bu paranın bir dirhemi ile zorunlu ihtiyacın olan gıda maddelerini al. Diğer bir dirhemi ile ise bir balta ile bir de ip alarak yanıma gel.

Yaptığı işlerin nereye varacağını bilmeyen şaşkın adam gidip Resûlullah'ın emirlerini yerine getirdi. Bir dirhem ile ev ihtiyacını temin etti. Sonra geriye kalan bir dirhemi ile de büyük bir balta ile ip aldı. Tekrar Peygamber Efendimizin huzuruna girdi ve beklemeye başladı.

Resûlullah perişan kıyafetli, çekingen ve korkak adamın elinden tutarak ona şu emri verdi:

– Git Medine'nin dışından kuru hurma dallarını keserek şehre getir ve sat. Bu işe tam on beş gün devam ettikten sonra, seni mutlaka görmeliyim, bana tekrar uğra.

O güne kadar kendisinin hiçbir şey yapabileceğine aklı kesmeyen, ancak dilenmek suretiyle yaşayabileceğini zanneden adam, Peygamberimizin huzurundan çıkarak doğru çalışlığın yolunu tuttu.

Aradan tam on beş gün geçmişti. Bir ara Resûl-i Ekrem'in huzuruna yeni elbiseli, çevik bir adam geldi ve Allah'ın Resûlü aleyhissalâtu vesselam, kim olduğunu tanıdığı bu adama sordu:

– Nasılsın?

Adam cevap verdi:

– Allah’a hamd olsun, on dirhem kazandım, ya Rasûlallah! Bunlardan bir kısmı ile sattıklarımı geri aldım. Ev ihtiyaçlarımı giderdikten sonra, bir kısmı ile de gördüğünüz gibi üstümü başımı yeniledim.

O zaman Allah’ın Resûlü aleyhissalâtu vesselam buyurdular ki:

– Birinizin sırtı ile odun getirmesi, sonra onu satarak nafa-ka kazanması, avuç açarak dilenmesinden daha şerefli-dir.

İşte İslâm’ın insan onuruna verdiği değer; çalışma ve insanlara iş bulma konusunda telkin ettiği anlayış!

Ne şerefli misafir, ne bahtiyar ev sahibi

*Allah Resûlü'nü misafir etmek ve
ona ev sahipliği yapmaktan daha şerefli bir hal,
daha mutluluk verici bir durum ne olabilir?*

RESÛL-İ EKREM EFENDİMİZ Medine-i Münevvere'ye hicret buyurdukları gün, Medine Müslümanlarını bir heyecan almıştı. Acaba Allah'ın Resûlü ve iki cihanın efendisi, kimin evine misafir olacaklardı?

Bu şerefın kendilerine nasip olması için her Müslüman çeşitli çareler düşünüyordu. Bazıları Resûl-i Ekrem'in devesine kendi evini işaret ediyordu, kimisi kapısının önüne yeşil otlar koyarak Resûlullah'ı sırtında getiren deveyi kendi kapısı önüne çekmek istiyordu.

Bunların hiçbirinin de faydası olmadı. Çünkü Allah'ın Resûlü'nü Mekke'den Medine'ye kadar sırtında taşıyan mübarek devenin ipi, Hz. Cebrail'in elinde idi. Onu çeke çeke Ebû Eyyûb'un evinin önüne getirdi.

Şimdi bütün gözler Ebû Eyyûb'daydı.

Ashab arasındaki konuşmalar şu eksen üzere cereyan etmekteydi:

– Ebû Eyyûb'un bu kadar büyük insan olduğunu bilmiyorduk. Sessiz sedasız dururdu, fakat iç âlemi çok zenginmiş. Resûl-i Ekrem'e hepimizden fazla bağlıymış.

Resûlullah Efendimiz aleyhissalâtu vesselam, Ebû Eyyûb'un ahşap evinin alt katını şereflendirdiler. Üst katında ise Ebû Eyyûb'un kalmasını emrettiler.

Yatsı namazı kılınmış, bütün Medine kâinatın en mutlu olayına sahne olmanın huzuru içinde tatlı bir sessizliğe dalmıştı, fakat Ebû Eyyûb'da heyecan son sınırında idi. Oturmuyor, otursa kalkamıyor, kalksa ayağının altındaki tahtalara basamıyordu. Ailesi ile tek kelime olsun konuşamıyordu.

Nasıl oturabilirdi ki?

Alt katta Kâinatın Efendisi vardı.

Nasıl kalkabilirdi ki?

İki Cihan Güneşi, on gündür yollardaydı.

İlk istirahatini bu evde, hem de evin alt katında yapmaktaydı. Aşağıya bir toz zerresi dökülebilir, iki cihan sultanını rahatsız edebilirdi.

Bu hislerle bocalayıp durdu ve kimse ile tek kelime bile konuşamadı. Çünkü o güne kadar gece rüyasında, gündüz hayalinde seyrettiği Kâinatın Efendisi, artık onun evindeydi. Ya onu uyandırarak istirahatini zedelemiş olursa? Ne olurdu sonra onun hali?

Kısacası o gece ne Ebû Eyyûb, ne de onun çok saygı değer hanımı uyuyabilirdi. Uyumak ne kelime? İkiside diz çöküp oturdukları seccadeleri üzerinde sabahladılar.

Güneş altın sarısı ışıklarını Kutlu Şehir Medine üzerine salarken Ebû Eyyûb'un ilk işi, Resûl-i Ekrem'den evin üst katına çıkmasını rica etmek oldu:

– Ya Rasûlallah, zatınız alt katta iken bizim yukarıda yaşa-

mamıza imkân yok. Lütfen yukarıyı şereflendiriniz, alt kat bize kâfi gelir.

Bu ricasını ısrarla tekrar ettiği için isteği kabul edildi ve Allah'ın Resûlü üst kata çıktılar.

Kâinatın Efendisi, burada misafir kaldıkları sekiz ay müddetince Ebû Eyyûb'un evi bir ziyaretgâh oldu. Ashabın her biri bir hediye ile buraya gelirdi. Resûl-i Ekrem'in sofrasını yemeksiz bırakmazlardı. Onunla birlikte hicret etmiş muhacirler de, bu sofrada hazır bulunurlardı.

Bir gün sekiz-on yaşlarındaki çocuğunun elinden tutmuş olan bir kadın geldi:

– Ya Rasûlallah, ben fakir bir kadını. Zâtınıza işte şu çocuğumdan başka takdim edecek bir hediyem yoktur. Lütfen bunu kabul buyurun, sizin hizmetinizi görsün, diyerek çocuğunu Resûl-i Ekrem Efendimize teslim etti.

Ne zaman bu kadına çarşıda pazarda rastlayanlardan biri:

– “Nasılsın?” diye soracak olursa:

– “Çocuğu Resûlullah'ın hizmetçisi olan bir anneden daha sevinçli kimse olabilir mi?” diye cevap verirdi.

Bu kadın kim miydi? Bu kadın Ümmü Süleym'di ve haklı idi. Çünkü bu çocuk sonraları İslâm tarihinin şeref levhalarına geçecekti. Bir saniyecik olsun ayrılmadığı Resûl-i Ekrem'in kapıcılığında tam on sene kalacaktı. Şahit olduğu yüzlerce dinî hükümleri ve hadisleri nakledecekti. Ashabın ileri gelenlerinden Enes bin Mâlik ismiyle bütün Müslümanların kalbinde yer alacaktı.

Hayat karneniz nasıl?

Allah mü'minlerin iyilik ve kötülüğüne, komşularının ve dostlarının onun hakkında yapacakları samimi şahitliklerine, hayat karnesine verecekleri nota göre hüküm verir.

RESÛLULLAH EFENDİMİZ, ashabı ile otururken, biraz ileri-deki yoldan bir cenazenin geçtiği görüldü. Tabutun içindeki cesedin kim olduğunu insanlar merak ettiler. Adını öğrendikten sonra, Ashab-ı Kiram bu ölen kişi hakkında şöyle konuştular:

– İyi adamdı. İslâm'a sımsıkı bağlıydı. Peygamberimiz aleyhissalâtu vesselâmın sünnetine uygun yaşardı. Komşuları ile daima iyi geçinirdi. Dinî değerlerine düşman olanlarla asla dostluk kurmaz, işbirliği yapmazdı...

Ashab-ı Kiramdan her biri, gayet açık ve samimi olarak bu cenaze hakkında kanaatlerini söylediler. Hemen hepsi de cenazenin dinî değerlerine bağlı, bilinçli bir insan olduğunda ittifak ettiler.

Bütün bu konuşmayı baştan sona kadar dinleyen Resûlullah, en sonunda şu tek cümle ile sohbeti tamamladı:

– Vacib oldu!

Ashab-ı Kiram, bu “Vacib oldu!” sözünden pek bir şey anlamamışlardı.

Ne vacib oldu? Kime vacib oldu?

Fakat işin sonunu beklemeyi tercih ettiler.

Bir müddet sonra aynı yerden geçen bir başka cenaze hakkında da böylesi konuşmalar oldu. Ancak bu seferki konuşmalar, önceki gibi olumlu değildi. Çok yakından tanıdıkları bu adam hakkında ashab, hiç de iyi şahitlik etmiyorlardı:

– Bunca zamandır insanlara bir faydası dokunmadığı gibi, çevresine zarar vermekten geri kalmayan kötü bir adamdı, diyorlardı.

– Komşuları ile de hiç iyi geçinemezdi. Çünkü, ölçüsü şahsi menfaati idi. Nerede menfaatini görürse kişiliğini ve inancını orada hemen feda etmekten asla çekinmezdi, diye de ilave ediyorlardı.

Hazır bulunan ashab, bu adamın hayat karnesi hakkında kötü not verdiler, lehine konuşan olmadı.

Resûlullah ise âdeti üzere yine evvelki gibi tek kelime ile konuşmayı bağladı:

– Vacib oldu!

Nihayet Hz. Ömer (r.a.) dayanamayarak:

– “Ya Rasûlallah, evvelki cenazenin lehinde konuştuk, tek cümle ile ‘Vacib oldu’ dediniz. Bunun aleyhinde konuştuk, yine tek cümle ile ‘Vacib oldu’ buyurdunuz. Bu sözünüzün anlamını bildirir misiniz?” diye sordu.

Peygamber Efendimiz aleyhissalâtu vesselam:

– “Anlatayım Ya Ömer!” dedi.

– “Siz evvelki cenazenin komşuları olarak, onun hayat karnesine olumlu notlar verdiğinizizi görünce ‘Vacib oldu’ dedim. Çünkü lehindeki o güzel şehadetiniz sebebiyle ona cennet vacib oldu. İkinci adam için de aynı şeyi söyledim. Çünkü aleyhindeki tanıklığınız sebebi ile buna da cehennem vacib oldu” buyurdular.

Sözünün burasında Allah'ın Resûlü sözlerine şöyle devam etti:

– Sizler, yeryüzünde Allah'ın şahitlerisiniz. Cenâb-ı Hak insanlar hakkında, yaptığınız şهادetinize göre insanı yargılar, hüküm verir. Cennetlik mi, cehennemlik mi olduğuna, onun hayat karnesine vereceğiniz nota göre muamele eder.

Allah, cümle ümmet-i Muhammedi hayat karnesini geçer notla alan kullarından eylesin.

Peygamberimiz (a.s.m.) ve çalışan köylü

*"Bu eller öyle eller ki onları hem Allah hem de Resûlü sever.
Çalışan, derin derin yarılan eller saygı duyulması gereken
ellerdir. Allah bu muhterem elleri yakmayacaktır."*

İSLÂM'DAN EVVEL YAĞMACILIK, vurgunculukla geçinen o günün çölde yaşayan insanları, Müslümanlığı kabullenince, dinlerinin haram kıldığı yağmacılık, vurgunculuk gibi adi kazançları birer birer terk ettiler. Helalinden, alın teri ile kazanmayı düşündüler. Bu sebeple de sulak arazisi olan köylere yerleştiler. Topraklarını değerlendirerek çiftçilik yaptılar, sebze ve meyve yetiştirmeye başladılar. Fakat İslâm'dan evvel toprakla uğraşmanın adi bir iş olduğu kanaati onlarda halen devam ettiğinden, gönülsüz çalışıyorlardı. Bu yüzden de verimleri az oluyordu.

Bu köylülerden biri bir gün, Resûlullah aleyhissalâtu ves-selamın yanına gitti. Ashabı ile el sıkışmak adeti olan Resûl-i Ekrem, herkesle tokalaştıktan sonra sıra köylüye geldi. Resûlullah'a karşı fevkalade hürmetinden dolayı onun mübarek elini sıkmaktan çekinen köylü, nihayet Resûl-i Ekrem'in uzattığı elini saygıyla tuttu, sevgiyle sıkarak tokalaştı.

Fakat köylünün kalbinde bu davranıştan bir eziklik meydana geldi.

Din onu o kadar hassaslaştırmıştı ki, Resûlullah'tan özür dilemekten kendini alamadı:

– Ya Rasûlallah! Toprakla uğraşmaktan yarılarak nasırlaşmış kaba ve sert ellerimle mübarek ellerinizi sıktım. İncittiysem özür dilerim. Toprakla uğraşarak yaşayan bir köylüyüm ben. Kaba halimi hoşgörü ile karşılayınız.

İslâm'dan önce hayatlarını vurup kırmakla devam ettiren sert tabiatlı haşin köylülerin din sayesinde kazandıkları bu duyarlı hallerini takdir ve tebessümle seyretti Allah'ın Resûlü. Köylünün nasırlaşmış o kaba ve sert ellerini tekrar sevgiyle tuttu ve yeniden sıktı. Gözlerinin içine baktığı köylüye şu unutulmaz sözlerini söylediler:

– Bu eller öyle eller ki onları hem Allah hem de Resûlü sever. Çalışan, derin derin yarılan eller saygı duyulması gereken ellerdir. Allah bu muhterem elleri yakmayacaktır.

Bundan sonra ne oldu biliyor musunuz?

Resûlullah'ın çalışarak, nasırlaşan ve yarılan ellerin saygıya lâyık olduğunu ve cehennem ateşinin böyle çalışan elleri yakmayacağını söylemesi üzerine, sevincinden adeta çocuklaşan köylü, koşa koşa gittiği köyünde başına toplanan diğer köylülere, Resûlullah'ın söylediklerini bir bir anlattı.

Daha evvel toprakla uğraşmanın adı bir iş olduğu kanaatinde olduklarından dolayı zevksiz ve isteksiz çalışan köylülere yeniden bir can ve heyecan geldi. Kendileri kısa zamanda kalkındıkları gibi, çevrenin sebze ve meyve ihtiyacını da gayet ucuz fiyatla karşıladılar.

Kendi kendilerine kalsalardı bu şevksiz çalışmaları ile bir lokma, bir hırkaya razı olacaklardı. Ama, Allah'ın ve Resûlü'nün çalışana ve çalışmaya verdiği değeri görünce eski tembelliklerini üzerlerinden tamamen atarak gayretlerine birdenbire hız verdiler. Bir ibadet hissi içinde çalışmaya başladılar.

Annesini darıltınca dili duran sahabi

*Annesini kendine küstüren evlat,
akıbetinin kötü olmasından korku duymalıdır.*

SON DAKİKALARINI YAŞAYAN bir hastanın şehadet getir-memesini kötü manaya yoran bir kadın, Resûlullah Efen-dimize başvurdu.

– “Kocam son anlarını yaşayan bir hastadır. Bir müddetten beri yanında şehadet getiriyorum. Dili durduğu için o, bu şe-hadet kelimesini söyleyemiyor. Kelime-i Şehadet getiremeden ölür diye çok korkuyorum. Buna bir çare bul ya Rasûlallah. Dilinin tutulması sona ersin de Kelime-i Şehadet 'i getirsin” dedi.

Resûlullah Efendimiz bu hastanın sağlıklı zamanındaki ya-şayışını sordu:

– Kocanın yaşadığı hayat nasıldı? Müslümanlığı sadece di-linde iddia halinde miydi, yoksa inandığının gereklerini yeri-ne getirir, İslâm'ı fiilen yaşar mıydı?

Kadın:

– Ya Rasûlallah, kocamın Müslümanlığı öyle iddiadan iba-ret bir Müslümanlık değildi. İnandığının gereklerini eksiksiz

yerine getirirdi. Dinin haram kıldığı fiillerden kaçınırdı. Kötü bir alışkanlığı da yoktu.

Bu açıklama üzerine Resûlullah Efendimiz aleyhissalâtu vesselam:

– O hâlde sen git annesini çağır, dedi.

Bir müddet sonra Peygamber Efendimizin huzuruna giren yaşlı bir kadın:

– Ben Alkama'nın annesiyim, beni çağırmışsınız geldim ya Rasûlallah, dedi.

Peygamber Efendimiz(a.s.m.) ona sordu:

– Oğlun Alkama'dan memnun musun? Evlatlık görevlerini yerine getiriyor muydu, yoksa sana karşı itaatsizlikte mi bulunuyordu?

Kadın evvela biraz durakladı, halinden belli idi ki, evlâdına karşı bir kırılganlığı, küçük de olsa bir dargınlığı vardı.

– Ya Rasûlallah, dedi. Oğlum çok iyiydi. Bana karşı itaat ve saygıda da kusur etmezdi. Nedense bu saygısı onu evlendirinceye kadar devam etti. Hele son günlerde ailesinin sözüne bakarak bana karşı tutum ve tavrını iyice değiştirdi. Bu yüzden kalbimde oğlum Alkama'ya karşı bir kırıklık vardır.

Üzgün ve yaşlı annenin bu ifadesinden işin iç yüzünü anlayan Resûl-i Ekrem Efendimiz, ashabına odun toplayarak bir ateş yakmaları için emir verdi.

Kadın merakla sordu:

– Ateşi ne için yaktırıyorsun ya Rasûlallah?

Peygamber Efendimiz(a.s.m.) cevap verdi:

– Oğlun Alkama'yı yakmak için.

– Neden yakmak istiyorsun ya Rasûlallah?

– Çünkü, hanımının kıskırtımları ile anasını darıltıp küstürenleri Cenâb-ı Hak cehennemin alevli ateşinde uzun müddet yakacaktır. Sen hakkını helal etmezsen Alkama da aynı şiddetteki cezaya uğrayacağından, ben burada onu dünya ateşi ile yakayım da cehennemin o şiddetli azabından kurtulsun.

Bu sözleri ile annesinin merhamet ve şefkatini harekete geçirmeyi düşünen Resûlullah, nihayet kırıgın ve dargın anneden şu sözleri duyar:

– Ya Rasûlallah, ben hakkımı helal ediyorum. Ciğerpare yavrumun ne dünyada, ne ahirette ateşte yanmasına, azap çekmesine gönlüm razı değil.

Annenin oğluna hakkını helal etmesi üzerine Resûl-i Ekrem Efendimiz, ashabdan Bilal-i Habeşî ve Selman-ı Farisî ile birlikte diğer bazı kişileri de Alkama'nın yanına gönderdi.

– “Gidin bakın, Alkama'nın dilindeki bağ çözüldü mü?” diye sordurdu.

Ziyaretçiler evin önüne geldiklerinde Alkama'nın “Eşhedü en la ilahe illallah...” diyerek şehadet getirmeye başladığını işittiler.

Son sözü şehadet olan Alkama'nın cenazesinde bulunan Resûlullah, mezarlıkta Müslümanları bir kere daha uyardı. Aile sözü ile ebeveynini darıltanların kelime-i şehadet'ten mahrum kalabileceklerini beyan buyurdular.

*Peygamberimiz kılıcını, kılıcın hakkını verme
niyetinde olana verdi*

*Allah insanların davranışlarını ne niyetle yaptıklarına bakar
ve niyetlerine göre, onlara değer verir.*

GÜNEŞ KAFALARIN İÇİNDEKİ beyinleri pişirircesine sıcaklığını saçıyordu. Yiğün yiğün kum tepeleriyle çevrilmiş Uhud Dağı'nın eteği biraz evvelki çarpışma sonunda akan Müslüman kanları ile yer yer kızarmıştı. Şehit ashabın mübarek cesetleri Allah için akan bu sıcak kanların sanki çeşmesi olmuştu.

Bu sırada Resûl-i Ekrem (a.s.m.) mübarek ellerindeki kılıcı yukarıya kaldırarak:

– “Hakkını vermek şartıyla bu kılıcı kim alır?” buyurdu.

Kavurucu sıcaklığın kızgın bir kül hâline getirdiği kumlardan, ayaklarını korumak için elbiselerinin parçalarını taban altlarına saran ashab hep bir ağızdan:

– Ben, ben. diye ellerini uzattılar.

Kılıç üzerinde şu yazı vardı:

“Korkmadan ileri atılmakta şeref ve saygınlık vardır; insan korkmakla kaderden kurtulamaz.”

Ebû Dücâne bu yazıyı okuyarak, manasını düşünmekle meşguldü. Hemen sordu:

– Ya Rasûlallah, bu kılıcın hakkı nedir ki?

– Bu kılıcın hakkı, kırılıncaya kadar düşmana çalmaktır, cevabını alınca:

– “O şartla kabul ediyorum” dedi.

Allah’ın Resûlü, sesinin bir bölük asker kadar heybetli olduğunu söylediği Ebû Dücâne’ye mübarek kılıçlarını teslim buyurdular.

Ebû Dücâne Hazretleri, Resûl-i Ekrem’in kılıcını alır almaz biraz ötede saf halindeki müşrik ordusuna doğru gururlu ve havahı bir tavırla yürümeye başladı. Başına bir de kırmızı renkli sarık sarmıştı. Bunu, ya ölmek yahut da zaferi kazanmak niyetiyle sarmak âdeti. İnsanlar, “Ebû Dücâne ölüm alâmetini takmış” dediler. Düşman saflarına doğru çalımli çalımli yürüyüşünü gören Resûl-i Ekrem:

– “Bu yürüyüşü, ancak bu makamda ve din düşmanına karşı olduğu takdirde Allah hoş karşılar” buyurdu.

Ebû Dücâne ilk hücumunda düşman saflarını yararak müşrikleri savaşa teşvik etmekte olan kadınların çadırlarına kadar ilerledi. Feryat ve figan içinde bağırarak kaçışan müşrik kadınlara da:

– “Resûl-i Ekrem’in kılıcı yaşlılara, kadınlara ve çocuklara zarar vermez, tersine onları korur, korkmayınız” dedi.

Resûl-i Ekrem’in kılıcını büyük bir ustalikle taşımaya devam eden Ebû Dücâne ise, Yemâme Savaşı’nda Hanifeoğullarının yüksek bahçe duvarlarının arkasına saklanarak, Müslümanlardan birçok ashabın ölümüne sebebiyet verdiklerine şahit olunca şöyle konuştu:

Ey Müslümanlar! Düşman duvar arkasından attığı oklarla bizi teker teker öldürüyor. Başvurduğumuz bütün çareler neticesiz kaldı. Şimdi beni bu duvardan içeri atmanızı rica ediyorum. Duvar kapısını açıncaya kadar ölmeyeyim, gerisi önemli değil!

Ne kadar ısrar ettilerse de Ebû Dücâne'yi bu isteğinden vazgeçiremediler. Nihayet sırt sırta binerek Ebû Dücâne'yi tek başına duvarın üzerinden müşriklerin içine bıraktılar. Hani-feoğulları, kendilerine bir yem gibi atılan bu adama karşı hayretten donakalmışlardı. Bunların şaşkınlığından istifade ile duvar kapısını açmaya doğru koşan Ebû Dücâne, ayağının kırılmış olduğunun farkında bile değildi. Bir eliyle kapının koca mandalını çekerken, bir eliyle de Resûl-i Ekrem'in kılıcı ile kendisini kollamaya çalışıyordu. Tek ayak üzerinde, tek kolla kendisini daha fazla müdafaa edemedi. Son bir gayretle bir daha zorladı. Mandalı çıkarmıştı. Bir sel gibi içeriye dolan ashab, müşriklere hadlerini bildirirken, Ebû Dücâne kırmızı kanlar içinde tebessümle İslâm'ın zaferini seyrediyordu. Kendisinin kılıç darbeleri ile aldığı yaralarını sarmak isteyenlere şöyle söylüyordu:

Biz ne Medine hurmalıkları ne de ırkımızı yüceltme gayreti için harp ettik. Biz, Allah ve Resûlü'nün dinini tebliğ yolunda savaştık. Bu uğurda akan kanların, alınan yaraların, kaybedilen canların hiçbiri boşuna değildir. Allah'ın vereceği mükâfata o kadar büyük özlem duyuyorum ki, bunun için vücudumun kalbur gibi delik deşik olmasına bile razıyım. Yaralarımın çokluğu asla mühim değildir. Bana Allah'ın şehitlik makamını ihsan etmesi için duanızı bekliyorum, başka isteğim yoktur.

Tarihin şeref levhalarına geçen bu sözler, Ebû Dücâne'nin son sözleriydi.

Harp hiledir

"Harp hiledir" genel kaidesine dayanarak gündelik hayatı, yalanlarla ve çirkin davranışlarla doldurmayı meşru sayan bir zihniyeti ve davranışı Peygamberimiz asla tasvip etmez.

HİCRETİN BEŞİNCİ SENESİYDİ. Mekke müşrikleri civardaki Yahudilerle birleşerek Medine üzerine büyük bir küfür ordusu ile yürüdüler. Yolda Gatfanoğulları gibi birtakım Arap kabileleri de bu küfür ordusuna katıldığı için, sayıları on bini geçmişti. Mekke müşrikleri bir hamlede Medine Müslümanlarını yutacakları inancı içindeydiler. Kumlu çölde tozu dumana katarak adeta uçarcasına yol alıyorlardı.

Resûl-i Ekrem Efendimiz ise Selman-ı Farisî'nin teklifi üzerine Medine-i Münevvere etrafında yirmi yedi gün süren bir hendek açtırma faaliyetine girmişti. Üç bin kişilik ashâbı ile on bin kişilik küfür ordusuna buradan karşı koymaya hazırlanmıştı. Nihayet küfür ordusu, önce vaktiyle savaşı lehlerine neticelendirdikleri Uhud civarındaki sahrada toplandılar. Sonra da hendeğin iç tarafındaki sahâbi çadırlarının karşısında büyük bir şımarıklık içinde yerlerini alıp karargâh kurdular. Bu sırada Gatfanoğulları'nın reislerinden biri, Müslüman-

ların bu güç durumundan istifade etmeyi düşünerek Allah Resûlü'nün huzuruna girdi. Medine hurmalıklarının yarısı kendisine verilirse müşrik ordusundan ayrılacağı, teklifini getirdi. Tam o anda içeriye ashabdan Üseyyid bin Hudayr girdi. Gatfanlıların kibir ve şımarıklık içinde ayaklarını uzatarak oturduğunu görünce:

– Ey tilki gözlü herif, ayağını topla ve edebinle otur. Eğer Resûlullah'ın huzurunda saygı hislerim mâni olmasa sırtındaki şu kürkü elimdeki mızrağımın delik deşik ederdim, demesi üzerine adam kalkıp gitti ve Müslümanlar aleyhindeki faaliyetine hız verdi.

Gündüzleri hendek etrafında teke tek vuruşmalar oluyordu. Geceleri de ashab sabahlara kadar nöbet bekliyordu. Medine Müslümanlarının karşısında ittifak etmiş ne kadar Yahudi kabilesi varsa, hemen hepsi Mekke müşriklerini kıskırtıyorlardı.

– “Biz varken, daha ne güne duruyorsunuz?” diyorlardı.

Bu sırada Gatfan kabilesinden yeni İslâm'a girmiş ve Müslümanlığını herkesten gizlemiş olan Naîm, Peygamber Efendimizin yanına geldi.

– “Ya Rasûlallah, benim Müslüman olduğumdan Yahudi ve müşriklerin haberleri yoktur. Bu mücadelede sana yardımcı olmak istiyorum. Savaş taktiği olarak onları birbirine düşürebilir miyim?” diye sordu.

Resûl-i Ekrem Efendimiz aleyhissalâtu vesselam:

– “Ya Naîm! Savaş taktikleri, günlük yalanlardan sayılmaz. Düşmanı birbirine düşürmek için ne istersen onu yap!” buyurdular.

Peygamberimizden gereken izni aldıktan sonra, şimdi iş Naîm'e düşmüştü. Öteden beri dostu bulunduğu Kurayzaoğulları kabilesine gitti. Kısa bir girişten sonra sözlerine şöyle devam etti:

– Siz Muhammed aleyhissalâtu vesselam ile savaşmak için

buraya kadar gelmiş olan Gatfanoğulları ile beraber müşriklere yardım ediyorsunuz. Ya bunlar harbi kazanamazlarsa ne olur? Bunlar kaçıp Mekke civarındaki memleketlerine gider. Ya siz? Sizin vatanınız burada. Müslümanlardan kendinizi nasıl kurtaracaksınız?

Kurayzahılar hep bir ağızdan:

– “Doğru söylüyorsun Ya Naîm, çare nedir?” dediler.

Naîm bunlara şu akli verdi:

– Mekke müşriklerinin ileri gelenlerinden bir kaçını kaçmayacaklarına inanmanız için yanınızda rehin olarak isteyiniz. Ta ki sizi bırakıp da kaçmasınlar?

Gizli Müslüman Naîm, bu fikri Kurayzahılara kabul ettirdikten sonra, oradan savuşarak, Mekkelilerin yanına geldi. Kureyş’in ileri gelenlerini toplayarak dedi ki:

– Ben sizin en yakın dostunuz ve Müslümanların pek şiddetli düşmanıyım. Kurayza Yahudilerinin Müslümanlarla işbirliği yaparak size ihanette bulunacaklarını duydum. Güya sizden birilerini rehin alacak ve gizlice anlaştıkları Müslümanlara vereceklermiş. Onlar rehin istemeye gelince, sakın vermeyin! Beni de kimseye söylemeyin.

Naîm bu sefer de Gafanoğulları kabilesine gitti, onlara da Kurayzaoğulları’nın Müslümanlarla gizli anlaşma yaparak kendilerinden rehin isteyeceklerini, vermemelerini tembih etti.

Sonra Kurayzahılar, müşriklerden ve Gafanoğulları’ndan rehin istediler. Bu teklifi duyan müşrikler, “Naîm haklı imiş” diyerek rehin vermediler. Vermedikleri için de Kurayzahılar:

– “Eski dostumuz Naîm doğru söylemiş, müşrikler bizi bırakarak kaçıp gidecekler!” diyerek Kureyşlileri desteklemeyeceklerini söylediler. Bunun üzerine düşman cephesinde bozgun başladı.

Gizli Müslüman Naîm, tek başına düşmanı birbirine düşürmüş, içlerine büyük bir korku salmış oldu.

Bu sırada çıkan bir kasırganın yardımı ile düşman, gurur ve

debdebe ile geldikleri Medine'den on bin kişilik ordusunu gizlice çekerek kaçmak zorunda kaldı. Bu zaferin kahramanlarından biri şüphesiz ki gizli Müslüman Naîm oldu.

Onun uyguladığı savaş taktiği, düşmanı kendi içinden yıkmayı başardı. On bin kişilik küfür ordusu on beş günlük kuşatmadan sonra gerisin geriye döndü. Küffar ordusunun o günkü başkumandanı; Resûl-i Ekrem'e gönderdiği bir mektubunda, Hendek'te Müslümanların uyguladığı savaş taktiğinden yana yakıla bahsederek şöyle diyordu:

– Lat ve Uzza ile İsaf, Naile putlarına yemin ederim ki, böyle büyük bir ordu ile üzerinize gelmekten maksadımız sizi teslim almadıkça geri dönmemektir. Fakat sen bir hendek çıkar-dın karşımıza ki, Arap böyle şeyleri bilmez. Onların bildiği kargı ve kılıçların gölgesidir. Benden Uhud günü gibi bir gün alacağın olsun.

“Harp hiledir” yani “Savaş düşmanı yanıl-tan taktiklerden ibarettir” hadisinin uygulanması sonucu mağlup olan Ebû Süfyan'ın bu itiraf ve tehdit dolu mektubuna, Resûl-i Ekrem Efendimiz'in cevabı şöyle oldu:

– Bismillah, Allah'ın Peygamberi Muhammed'den Sahar bin Harb'e: Mektubun bana geldi. Şeytan seni Cenâb-ı Hakka karşı mağrur etmiştir. Bizi teslim almadıkça dönmek niyetinde Cenâb-ı Hak seni muvaffak etmez. Hak Teâlâ en güzel sonucu bize verecektir. Bir gün olacak ki, üzerine yemin ettiğin Lat'ı, Uzzâ'yı, Hubel'i parça parça ettiğimi sen de gözlerinle göreceksin, ey Galiboğulları'nın akılsız reisi!

Nitekim Peygamber-i Zîşân'ın bu işareti, Fetih senesinde gerçekleşmiştir. Kâbe'deki bütün putlar parça parça olmuştur.

*Peygamberimizden insan kazanma ve adam
yetiştirmede sabır örneği*

*Kolaylık gösterin, kolaylık! Bilmiyor,
öğrenmeye ihtiyacı olduğunu bu haliyle ifade etmiş oluyor.
Öğretin, anlatın, çağırıp bağırmayın!*

MÜSLÜMANLAR HENÜZ PARMAKLA sayılacak kadar azdılar. Medine’de mescide gelenlerden de anlamak mümkündü bunu. Ama her geçen gün yeni yeni iltihaklar oluyor—tabiri câizse—İslâm dairesi her gün genişliyordu.

Ne var ki İslâm’a yeni iltihak edenlerin içinde bazıları kaba-saba hareket ediyor, önceden sahip oldukları birtakım hoş gitmeyen halleriyle birlikte İslâm’a giriyorlardı. Bunlara ise sabır göstermek, kırıp kaçtırmadan kusurlarını düzeltmek gerekiyordu. Yoksa gelenlerin kusur ve hataları görülüp de haşın bir ifadeyle düzeltilecek olunsaydı, herhâlde bu tavır, dava namına faydalı olmayacak, gelenler belki de İslâm’dan uzaklaşacaklardı.

Nitekim İslâm’a yeni iltihak etmiş, yani ashabın içine henüz karışmış “Zülhuveysar” adında bir zatın, kaba-saba konuşması, tutum ve tavrı gerçekten rahatsızlık veriyordu.

Hatta bir gün, bu zat, Hz. Resûlullah'a aleyhissalâtu vesse-lam:

– “Ya Rasûlallah, Allah (c.c.) cennetine sadece ikimizi koy-sun, başkalarını almasın” diyerek ne kadar dar bir anlayışa sa-hip olduğunu ispat da etmiş, Resûl-i Ekrem Hazretleri buna üzülmüşse de azarlamadan:

– Yazık ki uçsuz bucaksız bir sahayı çok dar bir çember içine aldın, diyerek tebessüm etmişti.

Ashab içinde rahatsız edici tutumlarını devam ettiren bu yeni zat, bir gün ne yaptı biliyor musunuz?

Medine Mescidi'nin tabanı o gün çakıl taşlarıyla kaplıydı. Güneş bu çakılların üzerine tavandaki hurma yapraklarının arasından süzülerek iner, taşlardaki herhangi bir yaşlığı hemen anında kuruturdu. Bir gün mescitte bir gürültü çıktı. Ashabın bir kısmı bağırıp çağırıyor, her biri bir şeyler söylüyordu.

Resûlullah bu gürültüyü duyunca hâne-i Saâdetinden dışa-rı çıkıp mescide girdiğinde, bütün ashabı ayakta buldu.

Olay şuydu: “Allah cennetine sadece ikimizi koysun, başka-larını almasın” diyecek kadar dar ufuklu olan “Zülhuveysar,” mescidin bir köşesini ıslatmış, yani bevl etmiş; bu yaptığına itiraz edenlere de güneşin bunu hemen kurutacağını ileri sü-rerek, bunda ayıplanacak bir şey olmadığını söylemek istemiş-ti.

Ashabın ayaklanmasının sebebi buydu.

– Ya Rasûlallah, mescidimizi kirletti, secde yerlerimizi ıslattı, diye şikayette bulunuyorlardı.

Davasına adam kazanma örneği veren Resûlullah, bunlara karşı ne cevap verdi, biliyor musunuz?

– Kolaylık gösterin, kolaylık! Bilmiyor, öğrenmeye ihtiyacı olduğunu bu haliyle ifade etmiş oluyor. Öğretin, anlatın, çağırıp bağırmayın!

Bundan sonra bir kova su getirten Resûlullah, kaba saba adamın ıslattığı yere döktürdü, hata sahibini azarlamadı. Son-

ra bu zat, zamanla olgunlaştı, ashabın içinde değerli bir yer işgal etti. Ancak, siyerde ve hadis kitaplarında “Mescide beveden zat” diye tarif edilmekten ve Resûlullah’ın hoşgörüsüne kıyamete kadar örnek gösterilmekten de kurtulamadı.

* * *

Bir gün bir haşin adam gelir, Peygamberimizden yardım ister.

Peygamber Efendimiz ona bir şeyler verir, sonra da sorar:

– Memnun oldun mu?

Adam pek memnun olmaz.

Peygamber Efendimiz biraz daha yardımda bulunur. Adam da yine gözle görülür bir memnuniyet eseri olmaz.

Hatta münasip olmayan sözler de söyler. Bunu duyan ashab adamı ayıplar, azarlamak isterler. Ama buna mâni olan Efendimiz, gidip bir şeyler daha getirerek adama verir ve tekrar sorar:

– Şimdi memnun musun?

Adam razı olur.

– Şimdi git ve kardeşlerine de memnun olduğunu anlat, diyen Peygamber Efendimiz ashabına şöyle hitap eder:

– Sizinle benim halim, devesini kaybeden adamın hali gibidir. Ben devemin huyunu bilir, onu memnun ederek yakalarım ama siz devenin huyunu bilmediğinizden etrafını çevirir, ürkütürük kaçırırsınız.

Bazen biri bulmak, bini bulmak gibidir

*Bir kişiyi İslâm'a kazanmak,
kimi zaman bir kabileyi kazanmaya bedeldir.*

MEDİNE YAKINLARINDAKİ BEKİROĞULLARI kabilesini bir müddettir söylentiler huzursuz ediyordu. Medine'de peygamber olduğu söylenen zatın günden güne tabilerinin çoğaldığı, Müslümanların her geçen gün sayılarının artıp büyük bir kitle meydana getirdikleri rivayetleri, onları iyice meşgul etmeye başlamıştı.

Nihayet kabilenin ileri gelenlerinden bir heyet seçtiler, Dınam bin Sâlebe'yi de başkan tayin ederek Medine'ye gönderdiler.

Bakalım heyetin araştırma ve tespiti ne olacak, nasıl bir haberle döneceklerdi? Heyetin başkanı olan Dınam, mert ama sert biriydi. İnanırsa tam inanır, inanmazsa hiç inanmaz; her iki halini de açıkça ilân etmekten çekinmezdi. Nitekim Medine'ye gelip de Resûlullah'ın mescidi kapısında develerini çöktürüp içeri girdiklerinde de, bu hali hemen dikkati çekti. Mescid'de söze şöyle başladı:

– Abdülmuttalib'in torunu hanginizsiniz?

Peygamber Efendimiz aleyhissalâtu vesselam cevap verdi:

– Benim!

– Muhammed sen misin?

– Evet?

– Öyle ise beni sabırla dinle! Ben sert bir adamım. Suallerim ağır ve kesin olacak. Doğruluğumdan dolayı bana kızmayasın.

– Sana kızmayacağım. Ne istersen sor!

Arkasında bekleyen heyetin temsilcisi olarak konuşan Dımam, suallerini şöyle sıraladı:

– Senin, senden evvelkilerin ve sonrakilerin Allah'ı hakkı için soruyorum. Seni bize Peygamber olarak gerçekten Allah mı gönderdi?

– Evet, Allah gönderdi.

– Senin ve senden evvelkilerin ve sonrakilerin Allah'ı hakkı için soruyorum. Sadece kendisine ibadet etmemizi, O'na hiçbir varlığı ortak koşmamamızı ve atalarımızın ibadet etmiş olduğu putları terk etmemizi de sana Allah mı emretti?

– Evet, Allah emretti.

– Senin ve senden evvelkilerin ve sonrakilerin Allah'ı hakkı için soruyorum. Günde beş vakit namaz kılmamızı da Allah mı emretti?

Resûlullah buna da:

– Evet, Allah emretti, buyurduktan sonra İslâm'ın namazın dışında hac, zekât, oruç gibi farzlarını da saydı ve kısaca bilgi verdi.

Sayılan her farzı dikkat ve şuurla dinleyen Dımam, her emrin arkasından, “Bunu da Allah mı emretti?” diye soruyordu. Nihayet soruları bitip şüpheleri tümüyle cevaplandıktan sonra, gitmek üzere ayağa kalkan Dımam, son sözünü şöyle söyledi:

– Allah'tan başka ilah olmadığına, Muhammed'in de Allah'ın gerçek Peygamberi olduğuna şeksiz, şüphesiz iman ediyorum. Bu saydığın farzları yerine getireceğim. Bu haramlardan

da mutlaka uzak kalacağım. Şuna da söz veriyorum ki bunlardan ne eksik yapacağım, ne de fazla. Hepsi bu kadar olacak.

Bu sözleri söyledikten hemen sonra mescidin eşiğinden çıkıp devesine bindi Dımam. Yanındakilerle birlikte mescidden uzaklaşırken Resûlullah arkasından tebessüm ederek şöyle buyurdu:

– Devesine atlayıp da giden, şu saçını ikiye ayırmış adam var ya? İşte o, bu söylediklerini tam yerine getirirse cennete girmiştir.

Resûlullah'tan işittiklerinin ne fazla, ne de eksikliğini yapıp aynını yapacağını söyleyen Dımam, hemen kabilenin meydanlığında bir anons yaptırdı:

– Ey Benî Bekirli, tez buraya toplanın!

Heyecanla toplandı kabile halkı. Son derece güvendikleri Dımam'ın kendileri için getirdiği haberi merakla dinlemeye koyuldular.

O güne kadar kendi elleriyle yaptıkları Lat ve Uzza putlarının karşısına geçip saatlerce göz yaşı döküşlerinin ne kadar aptallık olduğunun şuuruna ermiş bulunan Dımam'ın ilk sözü şu oldu:

– Lânet olsun Lat ve Uzza'ya! Bizi bugüne kadar nasıl da aldatıp kandırmışlar!

Bekiroğulları birden irkildiler. Verdikleri karşılık ise endişeliydi.

– Sus ey Dımam! Cüzzama, alaten hastalığına yakalanırsın, deli olup çıkarsın.

Dımam gülümseyerek cevap verdi:

– Vallahi onlar kimseye ne fayda verebilir, ne de zarar. Taşın, toprağın kendiliğinden kimseye zarar ve fayda verdiği nerede görülmüştür?

Dımam bundan sonra kabile halkına nasıl inanmaları gerektiğini anlattı:

– Şunu iyi bilin ki, Allah artık son Peygamberini göndermiş,

kitabını da ona indirmiştir. O Peygamber ve kitap sizi bu gibi kötülüklerden koruyacak, doğruya ulaştırıp, hakikati bulduracaktır. Ben şeksiz, şüphesiz iman ediyorum ki, Allah birdir. Allah'ın benzeri, ortağı yoktur. Varlıklardan hiçbirisi O'na benzemez. Muhammed de O Allah'ın gönderdiği son peygamberidir. Bizim neyi yapacağımız, neyi de yapmayacağımız Muhammed'e indirilen kitapta mevcuttur.

Dimam o gün akşama kadar, sorulan sualleri cevaplandırdı. Birkaç dakikalık Peygamber sohbetinden aldığı sonsuz denecek kadar derin ve geniş İslâm bilgisini, açık bir dille halka aktardı.

Bu olayı anlatan İbn-i Abbas ve Vakıfı der ki:

– Vallahi o günün akşamında orada bulunanlardan kadın erkek hiç kimse kalmadı, hepsi de İslâm'a girdiler. Bununla da yetinmeyip büyük bir gayretle ertesi günlerde hemen bir mes-cid inşa edip ezan okumaya başladılar.

Bekiroğulları'ndaki bu mescid artık bir hidâyet merkezi olmuştu. Oraya merakla gelenler İslâm'ın yüce hakikatlerini dikkatle dinliyordu. Sonra da doğruca Resûlullah'ı ziyarete gidiyor, İslâm ile şerefleniyorlardı.

Siyer yazarlarının yorumlarına bakılırsa Dimam'ın kısa sözlerinin insanlar üzerinde derin izler bırakarak muhataplarının hidayetine sebep olmasında, iki büyük nokta vardır.

Biri, Dimam'ın büyük bir ihlas ve samimiyetle İslâm'ı anlatması, tebliğ esnasında nefesine asla pay çıkarmayıp sırf Allah rızasını esas alması.

İkincisi de, sözü dolandırmadan, uzatmadan, yabancı fikirler katmadan, doğrudan doğruya İslâm'ı anlatması. Fazlalık sözlerle esas konuyu karıştırarak dinleyiciyi söz kalabalığına boğmaması.

Demek ki İslâm'ı anlatanlar bu iki noktaya dikkat etmeliler.

Adeviyeli zatı İslâm'a ısındıran Peygamber tavsiyeleri

*Allah'ın rahmeti, güçlük çıkarmadan satan, satın alan,
kolayca veren, kolayca ödeme yapan kimselerin üzerinedir.
Hilenin Müslümanlar arasında yeri yoktur.*

ADEVIYELİ BİR ZAT MEDİNE'YE gelmiş, bir köşede sessizce olayları seyretmeye başlamıştı. Maksudı, bir müddetten beri hakkında çeşitli söylentiler çıkmış olan insanı görmek, durumunu yakından tahkik etmektir:

Bir gün Medine'nin alt tarafındaki vadiye gitmiştim. Burada pazar kurulduğundan alışveriş için dolaşılıyor, bir şeyler alıp satıyorlardı. Alım-satım yapanlar arasında dolaşan bir kişi dikkatimi çekti. Bu zatın üstü başı göz alıcı şekilde yeni değildi. Tam aksine yıpranmış elbiseler giymiş, belki de uzun zamandan beri aynı elbiseleri giydiğinden üzerinde yıpranmıştı. Ama temiz ve alımlıydı bu elbiseler. Görünüşünde de bir güzellik bir çekicilik vardı bu zatın. Çevresindekiler ona saygı gösteriyorlardı.

Bir adam keçi almak için pazarlık yaparken satıcıya:

– Satışta hile yapmayacaksın, dedi.

İşte bu sırada yıpranmış elbiseli adam gelip selam verdi. Hileden korkan adam, şöyle ricada bulundu:

– Ya Rasûlallah, söyleyin de pazarlığımıza hile karıştırmayın!

Elini kaldıran Resûlullah, dikkat işareti verdikten sonra, şöyle konuştu:

– Herkes malına sahiptir. Kimsenin malındaki kullanım hakkına mâni olamam. Kıyamette hepiniz Rabbimin huzuruna çıktığınızda kimse benim, malına, namusuna, canına bir baskıda bulunduğumdan söz etmesin. Şu kadarını da derim ki, Allah'ın rahmeti, güçlük çıkarmadan satan, satın alan, kolayca veren, kolayca ödeme yapan kimselerin üzerinedir. Hilenin İslâm'da yeri yoktur.

Bunları söyledikten sonra sessizce pazarın diğer yerine doğru giden bu zatı, takip etmeye başladım. Kendi kendime diyordum ki:

– Bu sözler sıradan insanın söyleyeceği sözler değildir. Hem tavsiyeleri de pek yerindedir. Bununla mutlaka konuşmalıyım.

Nitekim kendisine yaklaşıp:

– Ya Muhammed! diye seslendim.

Geriye dönüp bakan Resûlullah aleyhissalâtu vesselam:

– “Ne istiyorsun?” dedi.

– İnsanları atalarının dininden döndürmeye çalışan sen misin? Onların yeni bir yola gitmelerini sen mi istiyorsun?

– Hayır, dedi. Ben değil, Allah istiyor, Allah emrediyor.

– Söyler misin bana, sen insanları neye davet ediyorsun?

– Ben Allah'ın kullarını, yine Allah'a davet ediyorum.

– Ne diyorsun bu davette?

– Diyorum ki, Allah'tan başka ilah yoktur. Muhammed'in, Allah'ın Resûlü ve kulu olduğuna şahitlik edin. Bana indirilen Kur'ân'a iman edin, Lat ve Uzza gibi putları terk edin. Namazınızı kılın, zekâtınızı verin...

– Zekât nedir?

– Zekât, zenginlerimizin mallarından fakirlerimize bir miktar ayırıp vermeleridir.

Bu benim çok hoşuma gitti. Kendimi söylenmekten alamadım:

– Bu ne güzel şey. Şimdiye kadar kimse böyle güzel bir teklifte bulunmadı. Benim de en çok kızdığım şey, zenginlerimizin fakirlerimize yardım etmemeleriydi. Şu anda bile buna kızarım.

Adeviyeli sözlerine şöyle devam etti:

– Bu sözleri dinleyince Onun Allah'ın gerçekten Resûlü olduğuna iyice inandım. Gönlümde müthiş bir sevgi ve saygı belirmeye başladı. Bu hisle hemen:

– Kabul ettim, dedim.

O tekrar etti:

– Kabul ettin mi? Allah'ın birliğini, benim Allah'ın Resûlü olduğumu, Allah'ın bana gönderdiğinin hak olduğunu?

Ben yine büyük bir sevgi ve istekle cevap verdim:

– Evet, bunların hepsini de kabul ettim. Şahitlik ederim ki Allah birdir. Sen de O Allah'ın gönderdiği Peygamberisin, sana gönderdiği Kur'an da haktır. Namaz haktır, zekât haktır. Bunların hepsinin de, biz bilmesek de bizlere büyük faydaları vardır.

Bir anda sanki bütün varlığım imanla dolmuş, ilim küpü haline gelmiştim. Kendimi artık zapt edemiyordum. Nitekim şöyle bir teklif yapmadan edemedim:

– Ya Rasûlallah, ilerideki subaşında oturan şu kalabalığa, bu sizden duyduğum hakikatleri haykırıp onları da putperestliğin karanlığından kurtarmak istiyorum. Ümit ederim ki, onlar bu kadar güzel ve akla yatkın hakikatlere sırt çevirmez, tâbi olurlar.

– Buyur, git. Belki seni dinler, tâbi olurlar.

Kalkıp ilerdeki suyun başında toplanmış olan halkın yanına gittim. Halimden bir şeyler anlamış gibi bana bakıyorlardı.

Ben Allah'a sığınıp konuşmaya başladım. Bilmem nasıl konuştum, neler söyledim, ne türlü bir ihlas ve imanla hitapta bulundum ki, hemen hepsi de:

– “Bu söylediklerinin hepsi de doğrudur. Biz daha fazla küfür karanlığında kalmamalıyız” diyerek İslâm'a girip imanla nurlandılar. Bölük bölük suyun başından kalkıp Resûlullah'ın huzuruna geldiler. Kadın-erkek hepsi de Allah'a ve Resûlü'ne iman ettiler.

Bunu gören Resûlullah Hazretleri beni yanına çağırıp başımı okşadı, tebrikte ve iltifatta bulundu.

Bu tebrik benim için hayatımın en unutulmaz iltifatıydı. O anı hiç unutamam.

Şerli insanlara Allah Resûlü nasıl davranırdı?

İltifat gösterilen katı ve haşin kimseler, yumuşarlar. Gösterdiğimiz iltifatla en azından düşmanlıkları zayıflar, sonra kaybolur, derken daha sonra da muhabbet duymaya başlarlar. Yeter ki ölçülü ve kararlı bir sabır gösterelim.

H Z. ÂİŞE VALİDEMİZ NAKLEDER:

Bir adam Resûlullah'ın huzuruna girmek için izin istemişti. Gelenin kimliği ve izin isteği ifade edilince, Resûlullah hoşnut olmadığı bu adam için:

– Ne kötü bir aşiret çocuğudur o, buyurdu. Fakat buna rağmen, huzuruna girmesine müsaade etti.

Adam içeri girince, Resûlullah derhal alaka gösterdi. İltifatta bulundu, memnun edici tavır gösterdi.

Neden sonra bir başkası da içeri girmek için izin istedi. Onun durumu da Resûlullah'a arz edilince:

– O, çok iyi bir aşiret çocuğudur, diyerek onu da huzuruna kabul etti. Fakat ona, evvelki kötü adam kadar iltifat etmedi, fazla alaka göstermedi.

Birinci kötü adama gösterdiği alakayı ikinci iyi adama

göstermeyince, durum Hz. Âişe validemizin dikkatini çekti ve şöyle bir sual sordu:

– Ya Rasûlallah! Evvelki adam için kötü dediniz, fakat içeri girince, güler yüz, tatlı dil ile de iltifatlarda bulundunuz. Bu ikinci için ise iyi dediniz ama kötüye gösterdiğiniz alaka ve iltifatı, bu iyiye göstermediniz. Bu, birincisinden daha fazla iltifat ve alakaya layık değil miydi?

Resûlullah'ın cevabı, şu mealde oldu:

“Ya Âişe! İnsanların en kötüsü; kendisi şerli olan ve çevresine de şer getirmesinden korkulandır. O kimseye alaka göstermesek, iltifat etmesek, hem kendisi şerre düşecek, hem de bize şer getirecektir! Gösterdiğimiz alaka ve iltifat yüzünden, şimdi hem kendisini kurtarmak üzeredir hem de bize şer değil, hayır getirecek inancı benimsemeye meyletmış bulunmaktadır.

Ama ikincisi öyle değildir. O, hakkı ve gerçeği görmüştür. Ne bize şer getirir, ne de kendisi şerre düşer. İltifatımız az da olsa, haktan yüz çevirmez!”

Fâsık haberci

*Her söylenen habere, doğruymuş gibi itibar etmeyin;
tetkik ve tahkik etmeden karar vermeyin.*

MEDİNE'DEKİ MESCİDİNDE, HUZURUNA Velid bin Ukbe'yi çağıran Resûlullah, ona şu emri verdi:

– Mustalıkoğulları kabilesine git ve onların verecekleri zekâtları toplayıp getir, Beytülmal'e (Devlet Hazinesi) teslim eyle. Zahmetinin karşılığını da Beytülmal'de görevli memurdan al.

Velid aldığı emir üzerine hemen atına atladı ve Mustalıkoğulları aşiretine doğru yola çıktı.

Kumlu çöllerden yavaşça ilerlerken arkasından yetişen yolcular:

– “Nereye böyle ey Velid” diye sordular. O da:

– “Mustalıkoğulları yurduna gidiyorum, zekâtlarını toplayacağım” diye karşılık verdi.

Az sonra Velid'i geçen bu yolcular, ondan önce vardıkları aşirete zekâtlarını toplamak üzere Resûlullah'ın görevlendirdiği memurun gelmekte olduğunu haber verdiler.

İşin garipliğine bakın ki, İslâmiyet'ten evvelki senelerde

Velid'le Benî Mustalık aşireti arasında bir kan dâvası vardı. Araları açıktı. Velid bu olayları da düşünerek endişeyle ilerlerken uzaktan bir toz bulutunun belirdiğini gördü, elini gözlerinin üzerine kaldırıp gelenlere dikkatlice baktı. Bunlar Mustalikoğulları halkının bir kısmıydı. Bir anlık tereddütten sonra atının başını hızla geri çevirdi ve geldiği yere doğru kaçmaya başladı.

Neden sonra Medine'ye ulaşan Velid, Resûlullah'ın huzuruna çıktı. Ve Benî Mustalık'la arasındaki geçmiş olaydan söz etmeden iftiraya varan şikâyetle bulundu:

– Ya Rasûlallah aleyhissalâtu vesselam, Mustalikoğulları irtidad edip dinden dönmüş, zekât filân verecekleri yok. Nitekim zekât toplamak için kendilerine vardığını duymaları üzerine toplanıp karşıma çıktılar, canımı zor kurtardım. Yoksa yapayalnız öldürülmem işten bile değildi!

Haberi dinleyen ashab birden ayaklandı. Kılıcını kuşanan, kargısını alan, atının üzerine atlayan:

– “İzin ver ya Rasûlallah (a.s.m.), bize Müslüman görünüp de sizin gönderdiğiniz memurunuzla isyan eden bu hainlere hadlerini bildirelim” diye ısrara başladılar.

Fakat Allah'ın Resûlü onları teskin etti:

– Siz yerinizde oturun, ben durumu bir tahkik ettireyim, ondan sonra...

Zeki ve cesur kumandan Hâlid bin Velid'i çağırdı:

– Bir grub arkadaşınla hemen yola çık. Benî Mustalık kabilesine giderek gizlice durumlarını bir tahkik et!

Bir manga askerle hemen yola çıkan Hâlid bin Velid kabileye doğru yaklaşırken yolda rastladığı Mustalikoğulları'ndan bazı kimselere sordu:

– Siz zekâtınızı vermiyor musunuz?

– Ne münasebet, biz kâfir miyiz, dininden dönmüşlerden miyiz ki zekâtımızı vermeyelim?

Hâlid beklemeyi tercih etti.

Namaz vakitleri girince sesler yükseliyordu:

– Allahü Ekber! Allahü Ekber!

Nihayet varıp kabile reisinin evinin önünde halkla açıkça konuştu. Üzüntü ile özür dileyen Mustalıkoğulları halkı, durumu anlattılar:

– Resûlullah'ın (a.s.m.) zekât memuru geliyor haberini alınca, onu karşılamak üzere yola koyulduk, fakat nedense böyle bir memura rastlamadık. Zekât verme şerefine erişmek istiyor, zekât memurunu sevinçle karşılamayı düşünüyorduk.

Hâlid bin Velid, bunların zekâtlarını aldıktan sonra dönüp Resûlullah'ın huzuruna geldi ve olayı anlattı.

İşte bu sırada Hücurât sûresindeki Resûlullah'ın olaydaki sakinliğini, duygusallıktan uzak akılcı tavrını doğrulayan âyet nâzil oldu:

“Ey mü'minler, size bir fâsık, bir haber getirirse onu hakikatin tâ kendisi kabul edip de hemen harekete geçmeyin, tahkik ve tetkik edin, inceleyin ve araştırın. Tetkik etmeden harekete geçerseniz belki büyük bir hata eder, sonunda pişmanlık duyarsınız!”²

İkâzı unutmayalım!

Size bir dostunuzdan ya da bir düşmanınızdan ciddi bir haber getirebilirler. Tahkik ve tetkik etmeden bu haberin gereğini yapmaya kalkmayın. Önce araştırarak, inceleyecek, doğruluğuna tam kanaat getireceksiniz. Gerekeni ancak bundan sonra yapacaksınız.

Bize fiilen örnek olarak Allah'ın Resûlü'nün tavrı ve âyetin bu tutumu teyidi meydandadır!

² Hücurât sûresi, 49:6.

Peygambere itaat böyle olmak

*Resûlullah'ın bir emriyle,
haram diye bütün servetini terk eden sahabi.*

İSLÂM'IN GELİŞİ SIRASINDA birçok Medineli içki satışıyla geçimlerini temin ediyorlardı. İçki henüz haram olmadığından, meşru bir ticaret anlayışı içinde Şam'a götürdükleri içkiden, büyük çapta kâr da sağlıyorlardı.

Böyle bir ticarî faaliyet içinde sattığı içkilerle maddeten ilerleyenlerden biri de Medineli Keysan'dı.

Keysan, yine Şam'a içki götürmüş, iyi bir kazançla dönmüştü. Bu defaki kârlarla yeni içkiler almış, daha büyük bir kafiyle tekrar yola çıkmaya hazırlanmıştı.

Garipliğe bakın ki, Keysan, satın aldığı yeni içkilerden bir miktarını Resûlullah'a ikram etmeyi de düşündü. Hem de düşündüğünü uygulamak için doğruca Allah Resûlü'nün hane-i saadetine yöneldi. Ve müsaadeden sonra, huzura girdi.

Gayet saf bir duygu ve hâlis bir niyetle teklifini yaptı:

– Ya Rasûlallah, yeni içkiler aldım. Bunlar çok iyi hazırlanmış içecekler. Bir miktarını da zatınıza hediye etmek istiyorum!

Resûlullah aleyhissalâtu vesselam, asla hiddet belirtisi gös-

termedi, hafif bir tebessümle kesin cevabını verdi:

– Ya Keysan, Rabbim gönderdiği emriyle bundan sonra içkinin haram olduğunu, bir damlasının bile içilmesinin câiz olmayacağını bildirdi. Müslümanlar artık içki içmeyeceklerdir!

Hâlbuki Keysan'ın bütün sermayesi içkiydi, kazancı da içki satışındandı. Keysan önce şaşırdı, durumunu düşündü. Sonra şu çareyi arz etti:

– Ya Rasûlallah, şu andan itibaren elimdeki içkileri satıp sermayemi kurtarabilir miyim?

Cevap kesindi:

– Hayır Ya Keysan, elindeki içkileri de satmamalısın. Çünkü Müslümanı sarhoş eden içkiyi satmak da, almak da haram kılınmış, ondan elde edilen paranın da haram rızık olduğu açıkça bildirilmiştir.

Keysan durdu, düşündü. Tüm sermayesinin, haram kılınmış içkide bağlı olduğu gerçeğiyle yüzleşti. Bütün bu hesaplaşmalardan sonra, nasıl karar verdi biliyor musunuz?

– Benim bütün kazancım, çocuk çocuğumun rızkı, içki alıp satmaya bağlıdır. Ben bunu birden terk edemem, çocuk çocuk perişan olur mu dedi?

Hayır! Ya ne yaptı?

Bakın ne yaptı. Hemen dışarıya çıktı. Doğruca Şam'a gitmek üzere hazırlanmış olan kafileye vardı, yüklenmek üzere olan denklemin içindeki içki fiçilerini, deri tulumlarını bir bir ayırdı. Küplerin ve derilerin ağızlarını açtı, geriye çekilip, hepsine de ayağıyla tekmeler vurup devirdi.

Görülmedik bir manzara meydana geldi. Sokaktan aşağı vıcık vıcık içki akıyor, Keysan da tüm sermayesinin sel olarak akıp gidişini seyrediyor ve şöyle diyor:

– Eğer hayırlı bir nesne olsaydın, Allah ve Resûlü seni yasaklamazdı.

Haramı terk etmek hususunda böylesine bir fedakârlık ve titizlik içinde olan Keysan'ın, açıktan perişan olduğunu, çocuk

çocuk sefil kaldığını hiçbir tarih kitabı yazmadı. Allah onlara başka kapılar açtı, gösterdikleri dindarlıkları yüzünden başka mükâfatlara nail kıldı.

Peygamberin Müslümanları infak etmeye teşviki

*Kays, korkma; yardımda bulun,
ziyaretine gelen misafirlerinle de ye.
Allah da sana yardım etsin, sana ikramda bulunsun.*

KARDEŞLERİ, KAYS BİN SELÂM'I Resûlullah'a şöyle şikâyet ettiler:

– Ya Rasûlallah, kardeşimiz Kays, elinde avucunda ne varsa hepsini de israf edip dağıtıyor, füzuli yerlerde heder ediyor!

Resûl-i Ekrem Efendimiz tek taraflı beyanlarla hüküm vermezdi. Hemen şikâyet edilen Kays'ı çağırttı. Huzuruna giren Kays'a sordu.

– Kardeşlerin senden şikâyet ediyorlar. Malını israf ettiğini söylüyor, şuraya buraya füzuli şekilde harcadığını haber veriyorlar.

Kays, bu iddiaya şöyle cevap verdi:

– Vallahi ya Rasûlallah, ben hurmadan hisseme düşeni alıyorum. Muhtaçlara yardımda bulunduktan sonra kalanını da ziyaretine gelen mü'min kardeşlerimle yiyorum. Bu halim

herhâlde israf olmaz, fuzuli harcama sayılmaz! Başka bir davranışım yok.

Kays'ın malını nereye sarf ettiğini öğrenen Resûlullah aleyhissalâtu vesselam, mübarek elini onun kalbi üzerine bastırdı, fakire yardım edip, misafire ikramda bulunan Kays'a:

– “Kays, korkma, yardımında bulun, ziyaretine gelen misafirlerinle de ye. Allah da sana yardım etsin, sana ikramda bulunsun” diye dua etti.

Bu duadan sonra Kays'a ne oldu biliyor musunuz?

Kays malını koyacağı yer bulamadı, bunca infak ve ikramına rağmen, bir türlü serveti azalmıyor, aksine daha da çoğalıp bereketleniyordu.

Bakmayın siz günümüz Müslümanının vesvese ve evhamlarına. Bu işi yapmazsak perişan olur, aç ve açık kalırız gibi inanç zaaflarına.

Haramla çoluk-çocuk geçindirilmez, aile yuvası kurulmaz. Kays, ziyaretçilerine ikram etti, misafirperverliğinden geri kalmadı da fakir mi düştü?

Onlar istikbal endişelerini yendiler, mal tutkularını aştılar, sevaplarını aldılar. Bir güneş gibi de istikbali aydınlattılar...

Bu alışverişten Suheyb kazançlı çıktı

*İmanını kurtarmak için, dünyadaki tüm varlığını
Mekkeli müşriklere vermekte tereddüt göstermeyen
sahabi: Suheyb-i Rumi.*

SUHEYB, HZ. RESÜLULLAH'TAN üç gün sonra terk etmişti Mekke'yi. Ne var ki, peşine düşen İslâm düşmanları yalnız giden Suheyb'i çölde çevirdiler:

– Sen Mekke'ye fakir ve hakir bir insan olarak gelip yerleşmiştin, aramızda mal, mülk kazandın. Şimdi ise kazandığın bu malı mülkü alıp Medine'ye götürüyorsun. İşte bu olmaz, dediler.

Suheyb, arkasını bir tepeye vererek kendini garantiye aldıktan sonra şöyle mukabelede bulundu:

– Ey Kureyşli müşrikler! İyi biliniz ki, ben sizin en iyi ok atanlarınızdanım. Vallahi daha fazla yaklaşmayın. Elimde şu yayımla bu kadar okum bulunduğu müddetçe hiçbirinize boyun eğmem. Bunlar elimden çıktıktan sonradır ki beni öldürebilirsiniz!

Bu sözleri devesinin arkasına siperlenmiş vaziyette söyleyen Suheyb, bir ara etrafını çeviren müşrik sayısının gittikçe

çoğaldığını gördü. Kurtuluş çaresi yoktu. Bir teklif daha yaptı:

– Siz benden ne istiyorsunuz? Bugüne kadar alın terimle kazandığım servetimi size versem defolur gider misiniz?

Hep birlikte bağıştılar:

– Servetini bize terk et. Senin Müslümanlığına engel olmayacak, istediğin yere gitmene müsaade edeceğiz!

Suheyb, paralarını sakladığı yeri, yemin ederek haber verdi.

Ancak bu şartla Suheyb'i serbest bırakan müşrikler, haber verdiği paranın yerini araştırmak üzere Mekke'ye dönerken Suheyb de kendisinden üç gün evvel yola çıkmış olan büyük hicret kfilesinin arkasından Medine'ye doğru yollandı.

Bütün muhacirler Medine'ye yakın bir yerde bulunan Kuba'ya gelip toplanmaktaydılar. Burada bir "Bekârlar evi" vardı. Kendisi de bekâr olan sahabilerden Hz. Sa'd, evini, İslâmiyet için memleketlerini terk eden muhacirlere tahsis etmişti. İşte Suheyb de nihayet bu "Bekârlar evi"ne gelip indi. Bu sırada yolda açıklıktan gözleri kararmış olan Suheyb, Hz. Ömer'in (r.a.) de hazır bulunduğu sofradaki hurmalardan hemen atıştırmaya başladı. Suheyb'in ağrımaya başlayan gözleri, günlerce çektiği yol zahmetinden kanlanmıştı. Hz. Ömer:

– "Ya Rasûlallah, Suheyb'in hem gözleri ağrıyor hem de yaş hurma yiyor" dedi.

Hız. Resûlullah aleyhissalâtu vesselam ise:

– Ya Suheyb, gözlerin ağrıyorken, yaş hurmayı nasıl yiyorsun? diye sordu.

Suheyb kimbilir kaç günün açıydı. Şaka ile karışık cevap verdi:

– Ya Rasûlallah, ben gözlerimin ağrımayan tarafından yiyorum bu yaş hurmaları.

Bu söze Resûlullah Hazretleri gülümsediler. Neden sonra karnı doyup gözlerinin önü aydınlanınca aklı başına gelen Suheyb yanında bulunan Ebû Bekir'e (r.a.) sitem etti:

– Hani birlikte gelecektik ya? Beni bırakıp da çıktın yola değil mi, dedikten sonra başına gelenleri şöyle anlattı:

– Ya Rasûlallah aleyhissalâtu vesselam, Mekke müşrikleri benim yalnız çıktığımı anlayınca silahlanıp yolumu kestiler. Ben de, tüm servetimin yerini onlara haber vererek kurtuldum...

Malını, mülkünü müşriklere terk pahasına da olsa yolundan dönmeyen Suheyb'in bu fedakârlığına Hz. Resûlullah:

– Suheyb kazandı. Suheyb kârlı çıktı, diye mukabelede bulundular.

İşte bu hadise üzerine Bakara sûresinin iki yüz yedinci âyeti nazil oldu.

"Allah rızası için mal, mülkten başka, gerekirse canını bile vermeye hazır olanların bu fedakârlığını Allah bilip, hallerine şefkat edicidir..."³

Bu âyette: İslâmiyetinden, dindarlığından dolayı zor duruma düşenleri Allahü Azimüşşân medh eyledi.

"Tarih tekerrürden ibarettir" derler. Eğer dindarlığınıza dolayı şurada burada ziyana uğratılıyor, başınız derde sokuluyorsa, üzülp kederlenmemelisiniz. Bu hal, sizin samimiyet ve sadakatinizin çok değerli bir ifadesidir. Allah bu sadakatınızı âyetleriyle medh eylemiştir.

³ Bakara sûresi, 2:207.

Resûlullah'ın manevi oğlu Küçük Beşir

*Resûlullah'ın duasıyla kekemelikten kurtulan dilimi
onun beğenmeyeceği yerde kullanmaktan hayâ ederim.*

BEŞİR BİN AKREBE ADINDAKİ bu aziz sahabiye bir gün, babası elinden tutup Resûl-ü Ekrem Efendimiz aleyhissalâtu vesselâmın huzuruna getirmişti. Peygamber Efendimiz (a.s.m.) küçük Beşir'i yanına oturttu. Başını okşadı, eliyle saçlarını sıvazladı.

Yıllar sonra görüldü ki, Beşir ihtiyarladığı, saçları bembeyaz olduğu hâlde Peygamber Efendimizin (a.s.m.) mübarek elinin değdiği yerler simsiyah kaldı, asla ihtiyarlama işareti görülmedi.

Beşir'in nail olduğu ikinci iltifat da kekemelikten kurtuluşuydu. Belki de bu yüzden babası küçük Beşir'i Resûl-i Ekrem Efendimize getirmişti. Yalvaran bir ses tonuyla:

– Ya Rasûlallah, Beşir'in dilinde kekemelik var, dua buyurun da kurtulsun, güzel konuşsun, dedi.

Peygamber Efendimiz (a.s.m.) yanına oturttuğu küçük Beşir'e şefkatle bakmış, sonra ellerini açıp dua etmiş. Hazır bulunan ashab da amin demişti.

– Sonra ne oldu?

Bir insana Allah'ın Resûlü dua edince ne olursa Beşir'e de o olmuştu. Hayatında bir daha kekemelik diye bir kusur söz konusu olmadı. En fasih, en belîğ konuşmayı o yapar duruma geldi...

* * *

Halife Abdûlmelik bin Mervan, düşmanlarından biri olan Amir bin Said'i öldürdüğünde çok sevinmiş, bir topluluğun içinde güzel konuşan Beşir'e emretmişti:

– Kalk, şu düşmanımı öldürmeye muvaffak oluşumu dile getiren bir konuşma yap. Böylece başkaları da hadlerini bilmiş olsunlar.

Gözler Beşir'e çevrilmiş, halifenin bu emrine ne diyeceği merak konusu olmuştu. Beşir, Resûlullah'ın duasıyla kekemelikten kurtulmuştu. Şimdi dilini bir bakıma adam öldürmeyi övme manasına gelen konuşmaya kullanacak mıydı? Kullanmayacaksa halifenin isteğini nasıl reddedecekti? Bunu yapabilir miydi?

Beşir kararlı şekilde cevap verdi:

– Ben Resûlullah aleyhissalâtu vesselamdan işittim, buyurdu ki:

“Kim gösteriş için, bir yanlışı beğendirmek için konuşma yaparsa, mahşerde de aynı konuşma yaptırılır. Böylece dünya-daki hatasını bizzat mahşerde de tekrar etmiş olur, uğratılacağı ceza için kimseye bir diyeceği kalmaz.”

Ben bu duruma düşmek istemiyorum. Resûlullah'ın duasıyla kekemelikten kurtulan dilimi onun beğenmeyeceği yerde kullanmaktan hayâ ederim.

Herkeste bir sessizlik, halifede iki sessizlik...

Evet, Beşir'e verilecek cevap yoktur. Çünkü Beşir sıradan biri değildir. Ayrıca Resûlullah'ın manevi oğludur, Âişe valide-miz de onun anasıdır!

Bu nasıl mı oldu?

Beşir'in babası Uhud'da şehit olmuştu. Beşir babasına çok üzölmüş, uzun süre ağlamıştı. Bir gün Peygamber Efendimiz aleyhissalâtu vesselam, Beşir'in ağladığını görünce sordu:

– Nedir bu hal Beşir?

– Babam yok. Annem başkasıyla evlendi. Ben hayatta yalnız kaldım ya Rasûlallah!

Peygamber Efendimiz aleyhissalâtu vesselam, Beşir'i en güzel şekilde teselli etti:

– Üzölme, üzölme! Resûlullah baban, Âişe de anan olsun ister misin?

– Ne demek ya Rasûlallah? Anam babam size feda olsun.

– Öyle ise artık tebessüm et. Yalnız değilsin, hem baban, hem de anan var.

Yakınları derler ki:

– Bu olaydan sonra Beşir'in yüzünden tebessümü hiç eksik olmadı.

Bu olayda, toplumda yetim, kimsesiz, hamisiz kalan çocuklara sahip çıkılması yönünde, bir Peygamber sünnetinin varlığı da ortaya konulmaktadır.

*Kendi hizmeti için başkasının hizmetine
mâni olmak isteyen adam*

*Sadece hizmeti aklına koyan, fakat bu hizmetin gerektirdiği
beceriklilik, dürüstlük, güvenilirlik şartını asla düşünmeyen
bir adam, düşündüğünü yaptığından dolayı hiç övgü
beklemesin. En büyük yergiler onun içindir.*

RESÛL-İ EKREM HAZRETLERİ, Vedâ Haccı için Mekke'ye doğru yola çıkmıştı.

Bu yolculuk esnasında birçok ashab da kabileye iltihak etmekteydiler. Ancak, Resûlullah'a hizmet şerefi bir kişiye verilmişti.

Bu, Muammer bin Abdullah'tı.

Muammer, bilhassa gece yolculuğunda bilgisi ve becerisi olan bir zattı. Resûlullah'ın devesinin yanında yürüyerek, ona nezaret edip hizmetinde bulunacaktı.

Onun bu işteki ehliyet ve kabiliyetini bilen ashab böyle düşünmüştü. Gerçi Resûlullah'a hizmet için vazife almak isteyenlerin sayısı pek çoktu, herkes bu şereften nasibini almak istiyordu. Ama çoğunluk, Muammer'i daha liyakatli görmüş, onu vazifelendirmişlerdi.

Ne var ki, bu hizmete sadece kendisinin lâîk olduğunu düşünen başka biri de yok değildi.

Akli melekeleri iyi gelişmemiş, fikri durumu tam inkişaf etmemiş dar ufuklu bu zat, sadece kendinin lâîk olduğunu sandığı bu hizmetin, mutlaka kendisine verilmesini istiyor, Muammer'in bu hizmete tayinini bir türlü isabetli bulamıyordu.

Mekke'ye doğru uzanan yol boyunca gece-gündüz bunu düşünen iyi niyetli, fakat kötü hareketli adam, nihayet kendince hizmetin kendisine verilmesinin çaresini de buldu.

Gece Resûlullah'ın devesinin yanına sokulacak, içinde Hz. Resûl'ün bulunduğu mahmili deveye bağlayan kolan ipini gevşetecek, böylece mahmil de bir tarafa sarkacak, Muammer'in bu işe ehil olmadığı meydana çıkacaktır. İşte bundan sonra hemen onu görevden azledip yerine kendisini hizmete çağıracaktı.

Enteresan bir olay değil mi? Allah Resûl'ü'ne hizmet etmek için Allah Resûl'ü'nün asla tasvip etmeyeceği bir yol tâkip edilmekte; kendisi hizmet edebilmek için başkasının hizmetini engelleme yolu denenmekte, üstelik bu yol da gayrimeşruluk arzietmekte...

Gecenin karanlığından istifadeyle Resûlullah'ın devesinin yanına yaklaşip devenin karnı altından geçen ipleri bir anda gevşetti!

Neden sonra Resûlullah'ın içinde bulunduğu kulûbe misâli mahmil, bir tarafa sarkmaya başlamış, Allah Resûl'ü için hayati tehlike ihtimali belirmişti.

Fakat Allah Resûl'ü halim-selimdi bir yapıya sahipti. Karanlıkta yanında ilerleyen hizmetçisi Muammer'e seslendi:

– Mahmilin ipini iyi bağlamadın galiba, gevşek gibi geliyor bana?

Muammer zaten şüpheleniyordu. Hemen endişesini ifade etti:

– Ya Rasûlallah, her zamanki gibi sıkı sıkıya bağladığımı çok iyi biliyorum. Buna rağmen gevşemişse bunda bir kasıt ol-
sa gerek. Beni hizmetinizden alıkoyup yerime geçmek isteyen
biri, karanlıktan istifadeyle gevşetmiş olabilir!

Resûlullah endişeye kapılan hizmetçisine garanti verdi:

– Hiç üzülme Muammer, senin yerine kimseyi tayin etme-
yeceğim!

Nitekim veda hacı esnasında tıraşını da ona yaptıran
Resûlullah aleyhissalâtu vesselam:

– Muammer, dikkat et, kulağımın yumuşağını da sana tes-
lim ettim, sakın kesmeysin, diye iltifat etmiş, Muammer de:

– Benim gibi âcizin biri Allah Resûlü'nün saçlarını kesme
şerefine layık değildir. Bunu tamamen Allah'ın bir ikramı ola-
rak düşünüyorum ya Rasûlallah, diye karşılık vermiştir.

Ateşten hırka giyen devlet görevlisi

*Kamu malından bir hırka yolsuzluğunun neticesi cehennem
olursa, acaba devleti hortumlayanlar, hortumlanmasına
göz yumanların konumları nasıl olacak?
Bunu hiç düşünüyorlar mı?*

İNSANLARDA MESULİYET HISSİ azaldıkça makam ve mevki
hırsı da artıyor, belli mevkilere gelebilmek için, âdeta savaş-
lar veriliyor.

– Neden böyle büyük mücadeleler göze alınıyor?

– O makam ve mevkinin getireceği imkânlar, kazandıraca-
ğı rantlar hesaba katılıyor da ondan.

– Ya oranın mesuliyeti, vebali, mükellefiyeti?

– Hayır. Onu hesaba katan yok! Sadece getireceği imkân,
bahşedeceği fırsat düşünülüyor.

Aslında makam yükseldikçe vebali de çoğalır, mükellefiyeti
de artar. Getireceği imkânın yanında yükleyeceği sorumluluğun
ağırlığı da sahibini düşündürmesi gerekir. Hatta bu düşünce ile
o makama gelenlerin geceleri uykularından olmaları, gündüzleri
de rahat bir nefes alma fırsatı bulamamaları icabeder... İşinin eh-
li, sorumluluk taşıyan insanların değerlendirmesi budur.

Resûlullah'ı bir gölge gibi takip eden Ebû Rafi, saadet asrında şahit olduğu bir olayı şöyle anlatıyor:

Resûl-i Ekrem (a.s.m.), ikindi namazını kıldıktan sonra Abdül-Eşhel oğullarına gider, akşama kadar da orada konuşurdu. Yine bir gün böyle bir sohbetten sonra, oradan dönmüş, akşam namazına erişmek için acele ile yürüyordu. Bakî mezarlığının yanından geçerken Resûl-i Ekrem aleyhissalâtu vesselam iki defa:

– “Yazıklar olsun sana! Yazıklar olsun sana!” diye hitap etti.

Ben buna üzüldüm, üzüntümden dolayı da hızımı azaltıp geride kaldım.

Bunun üzerine Resûl-i Ekrem Hazretleri:

– Ne oluyor, yürüsene, diye seslendi.

Ben de durumu sormak istedim:

– Ya Rasûlallah, ben bir şey mi yaptım, dedim.

– Neden böyle sordun? buyurdu.

– Yazıklar olsun sana, yazıklar olsun sana, dediniz ya, deyince, şöyle izah etti durumu:

– Ben sana demedim bu sözleri. Şu mezardaki adam için söyledim. Onu ben falan kabileye zekât memuru olarak göndermiştim. O da memuriyetini kötüye kullanmış, topladıklarının içinden bir hırkayı çalıp kendine ayırmış. Şimdi hırsızlaştığı bu hırka, sırtına ateşten bir gömlek olarak giydirilmiş durumda. Bu hale üzüldüm, ona hitap ediyorum.

Emaneti ehline vermek, Allah'ın emridir

"Allah, emaneti ehline vermenizi emreder!"

HİCRETİN SEKİZİNCİ SENESİNDE Mekke'yi fetheden Resûlullah aleyhissalâtu vesselam, Kâbe'yi tavaf edecekti. O güne kadar Kâbe'nin anahtarlarını elinde bulunduran Mekke yerlisi Osman bin Talha, Müslümanlara anahtarları teslim etmek istemedi. Hz. Ali (r.a.) ise, bu adamın kolunu kıvrıp, anahtarı elinden zorla aldıktan sonra Kâbe'yi açarak, biraz sonra gelen Resûlullah'ın içeride namaz kılmasını sağladı.

Hz. Resûlullah, Kâbe'nin içerisinde namazlarını kılıp dışarı çıktıktan sonra Abbas Hazretleri, Kâbe'nin anahtarının kendisine verilmesini, bu şerefe layık görülmesini rica etti.

Hz. Ali'nin elinde bulunan Beytullah'ın anahtarlarına sahip olmayı, pek çok insan arzu ediyordu. Müslümanların kiblesinin anahtarını teslim alıp, onun özel hizmetinde bulunmak basit bir görev değildi.

İşte bu sırada Nisâ sûresinde bulunan şu âyet-i kerime nazil oldu. Bu âyetle Allah (c.c.) şöyle buyuruyordu:

"Allah, emaneti ehline vermenizi emreder!"⁴

Kâbe'nin anahtarı bir emanetti ve bu emanetin ehli de, hâlâ iman etmemiş olan Osman bin Talha'ydı. Ömrü boyunca bu işle uğraşmış, henüz iman etmemiş olmasına rağmen bu işte tam ehil olmuştu.

Bu âyet-i kerimenin gelişinden hemen sonra Hz. Ali'ye (r.a.) emir veren Resûlullah aleyhissalâtu vesselam, hemen gidip Osman bin Talha'yı bulmasını, Kâbe'nin anahtarlarını ona teslim ettikten sonra da, kendisinden özür dilemesini irade buyurdu.

Derhal gidip Osman bin Talha'yı bulan Hz. Ali, kendisinden özür dileyerek gönlünü aldıktan sonra, Kâbe'nin anahtarını ona teslim etti. Osman bin Talha hayretler içinde:

– Biraz evvel benim canımı alırcasına bileğimi büküp elimden aldığın anahtarı, bu defa özür dileyerek geri vermenin sebebini anlayamadım, dedi.

Hz. Ali (r.a.):

– Senin bu işin ehli olduğun, gelen bir âyet-i kerime ile bildirildi ve emaneti ehline teslim etmemiz emredildi, dedi.

Bu defa Osman bin Talha'yı bir düşüncedir aldı. Müslümanların işi ehline bırakmak hususunda gösterdikleri bu anlayışa hayran olarak hemen orada kelime-i şehadet getirdi ve Müslüman oldu.⁵

⁴ Nisâ sûresi, 4:58.

⁵ Bazı tarihçiler bu Osman'ın başka bir Osman olduğunu, Talha oğlu Osman'ın daha önce hidayete erdiğini yazsalar da, çoğu müfessir âyeti tefsir ederken, arz ettiğimiz gibi kaydeder.

*Babasından kalan borç yükünü
Resûlullah'ın ödediği sahabi*

*Bütün günlerini İslâm'a hizmete vakfettiği için,
şahsi işleriyle meşgul olamayıp fakir düşmüş
ve bu yüzden borçlarını verememişti Hz. Cabir.*

AK SAKALLI ABDULLAH BİRİCİK yavrusu Câbir'e şöyle sesleniyordu:

– İki gözümün nuru, kahraman evlâdım! Sen çok küçük-sün, henüz sana savaşa çıkmak farz olmamıştır. Sen evde kız kardeşlerine bak. Bu defaki cihada ben çıkayım.

Fakat bir türlü razı edemediği Câbir'inden şu cevabı alıyordu:

– Aziz babacığım, seni güçten düşmüş ve yol sıkıntılarına dayanamayacak kadar da yaşlanmış görüyorum. Bu sebeple cihada çıkma farzı senden kalkmıştır. Bu savaşa gençlerin gitmesi, sizin ise dinlenmeye çekilmeniz gerekir.

Konuşmalar bu minval üzere devam edip bir neticeye varılmadığı için, iş Resûl-i Ekrem aleyhissalâtu vesselama intikal etmişti. Baba Abdullah, Allah Resûlü'nden Uhud harbine

katılma iznini alınca, oğlu Câbir'i, evindeki çocuklarına bakmak üzere Medine'ye göndermişti.

Henüz evlenme çağına yeni gelmekte olan Câbir'in ruhunda İslâm'a hizmet aşkı alev alev yükseliyordu. Uhud dönüşünde sevgili babası Abdullah'ın şehit olduğu haberini aldı. Evde kalan yedi kız çocuğuna bakma işi kendisinin başına kalmıştı. Bu meşguliyetin, hizmetine sekte vuracağını üzüntü ile düşünüyordu. Kâinat çapında bir davanın neşri için aşk ve heyecanla hizmet etmek yahut dört duvar arasında kalıp yedi kız çocuğuna evde dadılık yapmak?

Ne kadar sevap olursa olsun, ev hizmeti İslâm'a hizmet şerefi kadar yüce olamazdı. Ama Uhud şehidi sevgili babasının yetimlerini de, Cabir'in yapayalnız bırakmasına imkân yoktu.

Hız. Câbir, günlerce bu konuyu düşündü. Nihayet bir çare buldu. Evlenecek. Yedi kız çocuğunun bakım işini, bir derece üzerinden atacak, kendisini İslâm'a hizmete vakfetmek imkânını bulacaktı. Nitekim evlendi de...

Bir gün Restûlullah Efendimiz (a.s.m.), kendisine niçin dul bir kadınla evlendiğini sordu. Hız. Câbir nefsinin arzulardan çok uzak olan bu evlenmesini şu şekilde izah etti:

– Ya Rasûlallah! Babamın Uhud'da şehit olması üzerine bana yedi kız çocuğu emanet kaldı. Bunlara bakmak için yaşlıbaşlı birini eş olarak almam lazımdı. Genç bir kızla evlenerek başıma beni hizmetten alıkoyacak bir meşgale daha açmak istemedim!

Böylece çocuk bakımı hizmetinden kurtulan Hız. Câbir, gerçekten artık bütün zamanlarını İslâm'a hizmet için sarf ediyordu. O kadar ki şahsi işlerinin mühim kısımlarını da bu yüzden ihmal ederek maddi sıkıntılara da maruz kalıyordu. Fakat, onun bu haline sevgili eşi "Süheylâ" hiç itiraz etmiyordu. Kocasını bütün zamanlarını dinî hizmetlerde sarf ettiği için içine düştükleri mali sıkıntıdan, bu cefakâr hanım sahabi, asla şikâyetle bulunmuyordu.

Alacaklıları sıkıştırdığı için, bir gün Câbir, Peygamberimize (a.s.m.) başvurmak zorunda kaldı:

– Ya Rasûlallah! Babamın alacaklıları beni sıkıştırıyorlar. Bu seneki hurmalarımız da evdeki yetimlerimize ancak yeti-
secek. Söyleseniz de alacaklarını gelecek seneye erteleseler.

Resûl-i Ekrem aleyhissalâtu vesselam:

– Öğleye doğru size geleceğim, alacaklılarınızı görürüm, buyurdular.

Bunun üzerine Resûlullah'ı ağırlamak üzere evde hazırlığa başlayan Hz. Câbir, derhal bir koyun kesmişti. Evin bir köşesine de deve yününden yapılmış bir minder ile hurma liflerinden doldurulmuş bir yastık hazırlamıştı. Dünya ve ahiretin en büyük insanının evine gelmesini beklemeye başlamıştı.

Resûl-i Ekrem aleyhissalâtu vesselam beklenen saatte, yanında bir grup sahabiyle geldiler. Bütün günlerini İslâm'a hizmete vakfettiği için şahsi işleriyle meşgul olamayan, bu sebeple de fakir düşüp borçlarını veremeyen Hz. Câbir'in evine şeref verdiler. Câbir'in sevincine sınır yoktu. Hanımına da Resûl-i Ekrem aleyhissalâtu vesselamı rahatsız etmemesi için bir odaya çekilip durmasını tembih etmişti. Sohbet bitince, bekleyen alacaklıları görmek üzere Resûl-i Ekrem Hazretleri dışarı çıkmaya hazırlandı. Câbir'in hanımı o sırada arkasında bulunduğu kapıdan başını uzattı. Bunu gören Câbir, hanımın maddi sıkıntı sebebiyle şikâyetle bulunabileceği endişesine kapıldığından, son derece utandı. Büyük bir hanım sahabi olan Süheylâ sadece:

– Ya Rasûlallah! Bana ve Câbir'e dua etmenizi rica ediyorum, diye yalvardı. Resûlullah da bu ricayı kabul buyurdu.

– “Cenâb-ı Hak seni ve kocanı affına nail eylesin” diyerek dışarıdaki alacaklıların yanına çıktı.

Alacaklılar mali sıkıntı içinde kalan Câbir'in durumunu anlayışla karşılamış, alacaklarını ötelemeye razı olmuşlardı. Ancak içlerinden bir Yahudi, hiddet ve şiddet göstererek:

– Dünyayı Câbir mi ıslah edecek! Şurada burada gereksiz işlerle uğraşacağına, çalışıp kazanaydı da borçlarını vereydi. Ben hurmalarımı isterim. Ölçüp, hurmalarımı verin, diye direndi.

Yahudi'nin tavrı orada bulunanları galeyana getirdiyse de Resûl-i Ekrem aleyhissalâtu vesselam herkesten evvel davranarak:

– “Câbir! Evinde bulunan, ailen için ayırdığın kışlık hurmalarının hepsini ölç. Borçlarının tamamını onlarla ver, sonra da beni gör” dediler. Ardından oradan ayrılıp öğle namazına Mescid-i Saade'te geldiler.

Neden sonra Câbir görüldü. Büyük bir yükten kurtulmuş adamın huzur ve neşesini taşıyordu üstünde. Gözlerinin içi gülüyordu. Şöyle konuştu:

– Ya Rasûlallah, evimdeki ancak bize yetecek kışlık yiyeceğimiz olan hurmalarımızı ölçüp borçlarımın hepsini verdim. Hâlen de evimizde kışlık ihtiyacımızı bol bol karşılayacak kadar hurma kaldı!

Bu sırada Hz. Ömer içeri girdi. Resûl-i Ekrem Hazretleri ona:

– “Câbir'e sor, alacaklılarını ne yaptı? Hurma borçlarını nasıl ödedi” dedi.

Hz. Ömer (r.a.):

– “Bir adamın evine Allah'ın Resûlü şeref verir, ev sahipleri için de duada bulunursa, onların nail olmayacakları bereket kalır mı? Hiç sormadan inanıyorum ki, Câbir berekete uğramıştır. Hurmaları tükenmez artık” dedi.

Resûl-i Ekrem:

– Anlat, anlat Ya Câbir! deyince, Câbir, borçlarını verdiği hâlde hurmalarının hiç eksilmediğini, gözlerinin içi gülerek anlattı.

Daha sonra dönüp evine gelen Câbir'e hanımı Süheylâ:

– Resûlullah (a.s.m.) bizim evimizi şereflendirir de ben ondan kendim ve kocam için dua istemez olur muyum hiç? Bak-sana Uhud şehidi babanızdan kalanlar da dahil, bütün borçla-

rımızdan onun duaları sebebiyle kurtulduk, diye karşılık verdi.

Kendisini İslâmî hizmetlere vakfeden Hz. Câbir'in, Resûl-i Ekrem'in (a.s.m.) bir başka duasına da Hendek Savaşı'nda nâil olduğunu görmekteyiz.

Bir an olsun ayrılmadığı Resûl-i Ekrem'in (a.s.m.) hendek kazma işinde bizzat çalışarak gücü tükenmiş bir hâlde bulunduğunu görünce, onu yemeğe dâvet etmişti. Hz. Câbir bu olayı bizzat şöyle anlatır:

– Evimde bir keçim vardı. Eşime şunu Resûl-i Ekrem Efendimiz'e ikram etsek nasıl olur, dedim. Sonra ona biraz arpa öğüterek ekmek yapmasını, keçiyi de keserek yemek hazırlamasını söyledim. Bütün gün hendekte çalıştığımız için akşam iyice yorulmuş olan Resûl-i Ekrem Hazretleri'ne yaklaşılarak:

– Size yemek hazırlattım, buyurun, bize gidelim, dedim. Benim arzum ve niyetim, yalnızca Resûl-i Ekrem'i götürmekti. Hâlbuki Resûlullah bu davetimi açığa çıkarttı:

– “Câbir'in evine yemeğe gelmek isteyenler varsa gelsinler” diyerek etrafa ilân ettirdi. Ben yemeğin bir kişilik olduğunu anlatamadığımı sanarak:

– Eyvah! Innâ lillâh ve innâ ileyhi râci'un. Câbir öldün artık, öldün, dedim. Kendimi bu utandırıcı vaziyetten nasıl kurtaracağımı düşünmeye başladım.

Resûl-i Ekrem ve hendekte çalışan bütün sahabiler, akşam yemeğe teşrif ettiler. Bölük bölük sofralara oturdular. Yiyenler kalkıyor, yenileri oturuyorlardı. Hâlbuki benim çıkardığım sofraya, yalnız Resûl-i Ekrem için hazırlattığım sofraydı! Yemekler bir türlü tükenmiyordu.

*Hitabet kürsüsünde süren sözlü savaş ve
Allah Resûlü'nün ünlü şairi*

*"Allah'a yemin ederim ki bu nasıl bir iştir?
Hatipleri hatiplerimizden, şairleri şairlerimizden
güzel konuşuyor.
Kumlu çöllerde kılıçlarıyla, hitabet kürsülerinde sözleriyle
bizi hep geride bırakıyorlar.
Kim ne derse desin, ben Müslüman oluyorum!"*

HİCRETİN DOKUZUNCU SENESİNDE Medine'ye Temimoğulları kabilesinden yetmiş kişilik bir heyet gelmişti. Bu heyetin başında Akra bin Hâbis ile Zibrikan adında iki İslâm düşmanı vardı. Bunlar, yolda kendi fikir ve kanaatlerini Müslümanlara karşı ne şekilde müdafaa edeceklerini etraflica müzakere ederek geldikleri için Resûlullah'ı ve ashabını hitabet kürsüsünde susturup inançlarının galibiyetini ilân edeceklerinden şüphe etmiyorlardı.

Bu inancın verdiği şımarıklık içinde öğle sıralarında mes-cide gelerek bağırıp çağırmaya başladılar. Hücresinde uymakta olan Resûlullah, bu gürültüden uyanarak yanlarına çık-

tı. Bu arada bir kafilenin geldiğini duyan sahabiler de Mescid-i Nebevîde toplandılar.

Kafile reisi Akra:

– Ben öyle bir adamım ki, benim övdüğüm adam yaşar, yerdiklerim ise ölür. Kimse ona değer vermez, diye söze başladı.

Resûlullah aleyhissalâtu vesselam bu şumarıkça söze:

– Yazık sana, övdüğünü yaşatıp, yediğini öldüren yalnız Allah'tır, diye karşılık verdi.

Bu arada:

– “Biz hatibimizle, şairimizle, seninle mücadele için geldik. Siz mi, daha üstünsünüz, biz mi? Ortaya çıksın istedik. Bize cevap verecek şairiniz, söz söyleyecek hatibiniz var mı?” dediler.

Bu teklife Resûlullah aleyhissalâtu vesselam:

– “Ben şiir okumak için gönderilmedim. Üstünlüğümü iddia ederek kendimle övünmekle de emrolunmadım. Fakat, madem ki istiyorsunuz haydi bakalım” dedi.

Bir yanda yetmiş kişilik Temimoğulları heyeti, bir yanda da İslâm'a gönül vermiş ashab cemaati.

O anda kimsenin elinde kılıç, kalkan gibi silah yoktu ama silahlı savaştan daha önemli bir savaşın başladığı da muhakkaktı. Bu savaşın meydanı Mescid-i Nebevî idi. Kahramanları da bileğine değil, dilinin ve sözünün gücüne ve edebiyatına güvenenlerdi. Buradaki karşılıklı atışmalar, dinleyenler tarafından ezberlenerek bütün Arap yarımadasına günlük gazetelerin verdikleri haberler gibi yayılacaktı. O günün medyası hitabet kürsüleriydi.

Söze ilk olarak Temimoğulları'ndan biri başladı ve kendilerinin insanların en erdemlileri olduklarını, soylarından üstün bir kavim ve kabilenin bulunmadığını güzel bir anlatımla şiir diliyle ortaya koydu.

Bu iddianın manası şuydu:

– Mademki bizim kabilemizden üstün topluluk mevcut

değildir. O hâlde nasıl olur da siz kendi dininizin bizim kabilemizin dininden üstün olduğunu söyleyebilirsiniz? Bizim so-yumuz gibi inancımız da doğru ve üstündür.

Bu açıkça meydan okuyuşa karşı mescidde ashabın kimi yumruğunu, kimi dişlerini sıkıyor; kimi de Hz. Ali'nin cevap vermesini istiyordu. Resûlullah Hazretleri aleyhissalâtu vesse-lam:

– “Ali'den istenen onda yoktur” buyurdular. Sonra bilek de-ğil, söz ve dil kuvvetine dayanan bu mücadelenin tam adamını çağırdılar:

– Ya Abdullah! Kalk, cevap ver!

Abdullah Peygamber Efendimizin emri üzerine kalktı. Kendisi için hazırlanmış olan kerpiç üzerine çıktı ve Resûlul-lah'ın tebliğ buyurduğu İslâmiyet'in insanlara neler getirdiği-ni, iman edenlerin etmeyenlerden ne kadar üstün olduğunu edebi bir ifadeyle açıkladı.

Bu cevap karşısında birinci raundun galibiyetsiz bittiğini gören Zibrikan:

– Öyleyse sen kalk, diyerek ikinci şairlerini konuşturdu.

Hız. Resûlullah buna da:

– “Ya Hassan! Kalk sen cevap ver” buyurdular.

Hassan'ın mukabelesi kahredici oldu. Her iki taraf da söz ve şiir kıymetini takdir etmekte usta idiler. Sözü elması ile kömürünü seçmekte zorluk çekmiyorlardı.

Bu karşılaşmalardan tatmin edici bir netice alamayan ka-file reisi Akra:

– “Vallahi asıl ben konuşmak için gelmiştim buraya. Du-run, durun” diyerek meydana heyecanla atıldı ve isteği gibi de konuşmuştu. Resûlullah (a.s.m.) buna da:

– “Ya Hassan! Cevap vermeye devam et” buyurdular.

Bu sırada Hassan'ın sözleri içinde bir cümleye Hz. Resû-lullah bir kelime ilave yaptı. Bu ilaveden sonra Temimoğulları kabilesi reislerinden olan Akra, kendini tutamadı:

– “Allah’a yemin ederim ki bu nasıl bir iştir? Hatipleri hatiplerimizden, şairleri şairlerimizden güzel konuşuyor. Kumlu çöllerde kılıçlarıyla, hitabet kürsülerinde sözleriyle bizi hep geride bırakıyorlar. Kim ne derse desin, ben Müslüman oluyorum” diyerek feryat etmekten kendini alamadı, Resûlullah’ın önüne gelip kelime-i şهادet getirdi.

Resûl-i Ekrem’in iki hatibi Hassan’la Abdullah, Temimoğulları kabilesi reisini, şiir ve hitabette gösterdikleri ustalık ve becerileriyle teslim almışlardı.

*Şair baba Züheyr'in iki oğlu:
Büceyr ve Kâ'b*

"Evet, kendisini affederim, özrünü de kabul ederim!"

GATFAN KABİLESİNE YAKIN BİR yerde Müzenoğulları kabilesi vardı. Bu kabile içinden bir ailenin bütün fertleri şairdi. Hem de hatırı sayılır şairlerdenlerdi. Baba Züheyr, büyük oğlu Kâ'b, küçük oğlu Büceyr.

Bunlar cahiliye devrinde dillerine doladıklarını yere geçirir, övdüklerini de göğe uçururlardı.

Baba Züheyr iyi niyetli, güzel düşünceli, olgun bir şairdi. Dâima ehl-i kitap insanlarla oturup kalkardı. Elde nüshaları bulunan eski semavî kitapların işaretinden ahir zaman peygamberinin gelme zamanının yakınlaştığı manasını çıkarırdı. Bu sebeple her gün yeni bir haber bekler, bir peygamberin ortaya çıktığı söylentisini duymayı isterdi. Ne yazık ki bir gece gördüğü rüya, bekleyişinin boşuna olduğuna işaret ediyordu. Rüyasında, gökten inen bir ip görmüştü. Etrafına nur saçan bu ipe doğru koşmuş, tam elini uzatıp da tutacağı zaman yere düşmüş, ipi tutamamıştı.

Bu rüya üzerine baba Züheyr, oğulları Kâ'b ile Büceyr'i karşısına alıp şöyle vasiyette bulundu:

– Evlâtlarım, gördüğüm rüyada gökten bize aşağı inen nurlu ip, Allah'ın Resûlü'nü temsil eder. Benim ise ondan tutmayı çok arzu ettiğim hâlde yere düşerek tutamayışım da, ona erişmek için ömrümün yetmeyeceğini gösterir. Sizler bu nuranî ipin indiğini duyduğunuz zaman, sakın ilgisiz kalmayın. Hemen gidip o Peygambere tabi olun!

Hâlbuki Züheyr bu nasihatleri yaptığı günlerde Resûl-i Ekrem aleyhissalâtu vesselam da Mekke'de Peygamber olduğunu halka duyurmaya hazırlanıyordu. Ama Züheyr, bu nasihatından sonra çok yaşamayıp vefat etti.

Çok geçmeden Resûlullah (a.s.m.) o gökten inen nurlu ip gibi göründü. Arabistan bu yeni haberle çalkalanmaya başladı. İnsanlık semasında ahir zaman Nebi'sinin çıktığını duymayan kalmadı. Nitekim Resûlullah Mekke'den hicretle Medine'ye gitmiş, ona tabi olanlar da aynı yolu takip etmişlerdi.

Şair Kâ'b ise, babasının nasihati ile etraftaki söylentilerin arasında bağ kurmakta tereddüt içinde düşünüp duruyordu. Küçük kardeşi Büceyr daha duyarlı bir sezgiye sahipti. Bir gün birlikte çıktıkları yolda giderken Büceyr çoktandır zihninde beklettiği teklifini ağabeyi Kâ'b'a yaptı.

– Şu ahir zaman Peygamberi olduğu söylenen zatı bir göreyim. Sorular sorup cevaplarını dinleyeyim. Sonra da gelip seninle birlikte durumu değerlendirelim. Ola ki babamızın haber verdiği zat bu ola. Sen koyunlarımıza bakıver.

Kâ'b razı oldu. Kardeşi Büceyr'i Peygamber olduğu söylenen zatın yanına gönderdi. Kendisi onun gelişini bekleyecek, birlikte durum değerlendirmesi yapacaklardı. Ancak Kâ'b'ın beklenen Peygamberin geldiğine kanaati yoktu. Zaten arada sırada söylediği şiirlerle de onun aleyhinde bulunuyor, yalanlıkla da itham ediyordu!

Nitekim Büceyr gelince ondan dinlediklerinden çıkardığı

delillerle de şiirine malzemeler bulacak, aleyhte şiirler söyleme cesareti daha da artacaktı. Böyle bekliyordu Buceyr'i.

Ama aradan haftalar geçti. Buceyr'den haber gelmedi. Araştırıp dururken bir de ne işitsin? Buceyr, Resûlullah ile karşı karşıya gelince zihninde sıraladığı soruların hemen hepsine sormadan cevaplar almış, hiçbir direnme ve araştırma ihtiyacı duymadan da kelime-i şهادeti söylemişti.

Buceyr'in hem de tam bir bağlılıkla İslâm'a girişine bir türlü akıl erdiremeyen Kâ'b, kızgınlık içinde, çok acı ve ağır bir şiir yazıp kardeşine gönderdi. Şiiri alan Buceyr, Resûlullah'a okumakta sakınca görmedi. Belki de maksadı bir çare bulup, dua istemektir. Şiirinde şöyle diyordu Kâ'b:

– Ey Buceyr! Baba ve dedelerimizin dinini terk ederek Müslüman olduğunu işittim. Sen bunu nasıl yaparsın, bir türlü anlayamadım. Bana öyle gelir ki, onun yanındaki Ebû Bekir'le bir sofrada iki kadeh attın, böylece bir iki kadeh içkiye dinini çekinmeden sattın.

Resûlullah, içkiyle dinini değiştirdin ithamına öylesine kızdı ki, yüzündeki kızartıdan öfkesinin şiddeti belli oldu. İftira çok ağırdı. Resûlullah'ı ve Ebû Bekir'i içki içmekle, iman edenleri de bir kadeh içkiye inançlarını satmakla suçluyordu. Böylece bütün mü'minler şaibe altına girmiş bulunuyorlardı. Şayet Kâ'b, bu iftirasını şiirlerine de dökerek yayacak olursa bir karalama furyası daha başlamış olacaktı. Resûl-i Ekrem aleyhissalâtu vesselam tereddüt etmeden vur emri çıkardı.

– Bundan böyle Kâ'b'a kim rastlarsa onu vurabilir.

Kâ'b'ın görüldüğü yerde vurulması için çıkan bu izin, söylediği şiirleriyle canları yanmış olan ashâbı sevindirirken, kardeşlik duygusu taşıyan Buceyr'i de üzüntüye boğdu. Acele ile yazdığı bir mektupla ağabeyi Kâ'b'ı durumdan haberdar etti.

– Ey Kâ'b, sana kendi elinle yaptığın ne Lat fayda verir ne de Uzzâ. Aklını başına al ve canını kurtar. Resûlullah gördüğün yerde vurulman için emir verdi. Hayatını kurtarmak istiyor-

san iyi düşün. Şunu da unutma ki, kıyamet gününde kaçılması mümkün olmayan cehennemden şiddetli ateşinden, sadece Allah'a ve Resûlü'ne iman edenler kurtulur.

Resûlullah'ın huzurundan artık ayrılmayan Büceyr, mutlu bir hayat yaşıyor, ancak ağabeyi Kâ'b'ın karanlıkta kalmasına gönlü bir türlü razı olmuyordu. Resûlullah'ın Tâif kuşatmasından döndüğü günlerde bir mektup daha yazıp gönderdi. Bu mektubunda ağabeyine sarsıcı ve aynı zamanda cesaret verici misaller de vererek diyordu ki:

– Resûlullah aleyhissalâtu vesselâmın söylediğini yapmaya gücü yeter. Kendisini karalamaya çalışanların bazıları verdiği emir gereğince öldürülmüştür. Ama kendisine iltica edip af dileyenleri ise, o affetmiştir. Nitekim Kureyş şairlerinden İbn-i Zibârî ile Hübeyre Necran'a kaçıp gitmişlerdi. İbn-i Zibârî tevbe ederek iltica etti, affa lâyık görüldü ama Hübeyre bunu yapmadı, geriye de dönemedi. İyi bil ki, Resûlullah'ın yanına gelip de kusurunu itiraf ettikten sonra hiç kimse af dışı kalmamıştır.

Sözün kısası, bu mektubum eline geçtiği gün, hemen yola düş ve gel. İslâm'a gir, mutluluğa er.

Kardeşinin mektubu eline geçen Kâ'b, ölüm emrinin çıktığını okuyunca dünya başına dar gelmeye başladı. Etraftaki söz taşıyan düşmanları ise, işi büsbütün büyütmeye başladılar:

– Kâ'b, ne yapsa kurtulamaz artık, öldürülmesi an meselesi... Kâ'b diye kimse yok, o bundan sonra öldü bilinmelidir...

Bu gibi söylentiler Kâ'b'ın geceleri gözlerine uyku girmesini de önledi. Kâ'b'ın düşmanları böyle söylentileri körüklüyor, onun hem İslâm'a girmesini önlemek hem de düşmanlık hislerini tatmin etmek istiyorlardı.

Kâ'b "Bir iki kadeh içki hatırına dinini değiştirdin" şeklindeki sözü yazdığına bin pişman olmuştu. Ama iş işten geçmişti artık. Bu yazdıklarını duyanlar meseleyi her tarafa yaymış, affı zorlaştırmışlardı.

Günlerce düşündü, taşındı, kusurunu itiraf edip tövbe ede-

rek İslâm'a girmekten başka çare bulunmadığına karar verdi. Ama bunu nasıl yapacak, içki içtiklerini yazdığı Resûlullah'ın ve Ebû Bekir'in huzuruna nasıl çıkacaktı?

Bütün kuvvet ve cesaretini toparlayarak bir gün Medine'ye gitti. Cüheyne kabilesinden bir tanıdığının evine gece vakti gizlice indi. Ona durumunu anlattı. Eski dostu cesaret verdi:

– Allah'ın Resûlü dünyanın en merhametli ve en şefkatli insanıdır. Ona baş vurup da özür dileyenler mutlaka affına nail olmuşlardır. Seni sabah namazında huzuruna çıkarayım, göreceksin sen de af kapsamı içine gireceksin.

Kâ'b vesvesesini yenmeye çalışıyordu:

– Ya mescidin avlusunda beni tanıyan biri çıkarsa? Ey Müslümanlar, Resûlullah'ın gördüğünüz yerde öldürünüz dediği İslâm düşmanı Kâ'b işte buradadır, ne duruyorsunuz, diyecek olursa ne yaparsın?

Dostunun cevabı sadece teselli vericiydi:

– Olmaz inşaallah. Müslümanlar öldürmekten değil, yaşatmaktan zevk alırlar. Seni mescidin avlusunda görünce İslâm'la şereflenmek üzere gelmiş olacağını düşünürler, dokunmazlar.

Birçok ihtimal içinde kaldığı evden çıkan Kâ'b, Mescid-i Saadetin avlusundan dostunun yardımıyla içeriye girdi. Hal-ka şeklinde çevrilmiş olan ashabın suallerini cevaplandıran Resûlullah'ın yanına kadar yaklaştı. Şahsen görüşmediği hâlde duyduklarından hareketle kolayca tanıdığı Resûlullah'a karşı gönlünde birden sevgi ışığı parlamaya başladı. İçinden geçen fikir şuydu:

– Elinde her türlü imkân bulunduğu hâlde beni affedecek olursa şüphesiz ki, Allah'ın Resûlü, dünyanın en merhametli insanıdır. Böyle büyük insanı bütün yeteneklerimi kullanarak dile getirmeliyim. Eşsiz özellik ve meziyetlerini şiirimle bütün âleme duyurmalıyım.

Korkusunu yenip, ümidini kuvvetlendiren Kâ'b, Resûlullah'ın yanına iyice yaklaştı. Elini Peygamber Efendimizin eli

üzerine koydu. Bu bir bağlanma ve iman etme isteğinin ifadesiydi. Resûlullah Hazretleri kendisini tanımıyordu. Çevredeki ashab, bu meçhul adamın ne yapmak, ne demek istediğini kestirmeye çalışırken Kâ'b'ın dilinden şu cümleler döküldü:

– Ya Rasûlallah, şair Kâ'b bin Züheyr, yaptıklarına tevbe edip pişman olmuş. Huzurunuza gelip İslâm'la şereflenmek istiyor. Onu getirsem, kendisini affeder, özrünü kabul buyurur musunuz?

Ortalıkta bir sessizlik oldu. Kimseden çıt çıkmıyordu. Kâ'b bin Züheyr'in ismini duyanların bir kısmı kızgınlıklarından sanki irkilmiş gibi duruyorlardı.

Birkaç saniyelik sessizlik, Resûlullah'ın net cevabıyla bitti:

– Evet, kendisini affederim, özrünü de kabul ederim!

Kâ'b oktan fırlamış yay gibi kelime-i şهادeti bastırdı:

– Eşhedü en lâ ilâhe illâllah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve Resûlühû.

Bir sessizlik daha çöktü ortalığa. Yine Peygamber Efendimizin sesi işitildi:

– Kâ'b bin Züheyr sen misin?

– Evet, ya Rasûlallah.

– Demek o beyiti söyleyen sensin?

Bu defa yan tarafına döndü:

– Ebû Bekir! Şu beyiti bir oku, nasıl demişti?

Hız. Ebû Bekir (r.a.), beyitin bir iki mısrasını okudu. Bir yerine gelince Kâ'b:

– Hayır ya Rasûlallah, bu kelime öyle değildi. Ben onu şöyle demiştim: Peygamber me'mur değil, me'mundur. Yani, emniyet edilir, güvenilir kişi.

Gerçekten de o kelime akıllarda yanlış kalmıştı. Doğrusu Kâ'b'ın dediği gibiydi. Resûlullah bu tek kelimelik müsbeti tutmuştu:

– Evet öyledir. Vallahi ben en güvenilen kimseyim. Kâ'b bin Züheyr'in bu sözü doğrudur.

İşte bu anda, Kâ'b bin Züheyr'in eskiden söylediği şiirleri hatırlayanlardan biri çektiği kılıcını göstererek:

– İzin ver ya Rasûlallah, şu Allah düşmanının boynunu vurayım, diye ileri çıktı.

Şefkat ve merhamet Peygamberinin hedefi, insanları öldürmek değildi. Belki imanla ve İslâm'la diriltmekti. Yeter ki ortada küçük bir dönüş, bir bahane bulunsun. Hemen ona sarılır. Muhatabı affetmeyi ve kurtarmayı esas alırdı. Kılıcını çekmiş olan Ensar'ı yatıştıran cevabını şöyle verdi:

– Vazgeç bu düşmanlıktan artık. O, üzerinde bulunduğu geçmiş halinden pişman olarak gelmiştir. Hakka girmek üzere geleceğe yönelmiştir.

Kâ'b bin Züheyr, Resûlullah'ın kendini savunmasından anlatılması mümkün olmayacak derecede memnun olup sevinç hissetmişti. Sahip olduğu şiir yeteneğiyle böyle hoşgörülü bir insanı övmek geliyordu içinden.

Nitekim bir anda kaynayıverdi gönlü.

Bürde kasidesi adını alacak olan meşhur şiirini söylemeye başladı. Şiirde mecazlar, kinayelerle İslâm'dan geri kalışının sebeplerini anlatıyor, arada kötü lâf getirip götürenlerin hidayete erme durumunu geciktirdiklerini nazara veriyordu. Bütün bunlara rağmen kendisinin yine de huzura kabul edilmesini, ancak yüce bir davranış ve hoşgörü olarak görüyordu.

Kâ'b bir gönül çağlayanı olmuştu. Allah'ın Resûlü'nü gerçek bir imanın verdiği samimiyetle övüyordu.

Sözünü bitirip, kasidesine son verince ayağa kalkan Resûlullah, Kâ'b'a doğru yaklaştı. Dinledikleri sözlerden heyecan duyup sevgiyle dolan ashab ise neticeyi merak ediyordu. Hepsinin de gözleri önünde ilginç bir olay cereyan etti. Resûl-i Ekrem aleyhissalâtu vesselam sırtındaki mübarek hırkasını çıkarmış, Kâ'b'a giydiriyordu.

Az önceki olumsuz durum şimdi tersine dönmüştü. Hemen bütün Müslümanların elde etmeye can attıkları bir iltifata Kâ'b

nâil olmuş, Resûlullah'ın hırkasını giymek mutluluğuna ermişti.

Gözlerinden pırıl pırıl yaşlar akıtan Kâ'b bin Züheyr'in sevincine sınır yoktu. Resûl-i Ekrem'in hırkasıyla, misafir kaldığı dostunun evine döndü.

Kaderin neleri yazdığı, neleri tecelli ettireceği o gün bilinemezdi. Resûlullah'ın Kâ'b'a hediye ettiği bu mübarek hırka, asırların üstünden geleceğe uzanacak, belki de kıyamete kadar Müslümanların ziyaretgâhı, manevi dayanağı olacaktı.

Nitekim ilk Emevi halifesi Hz. Muâviye Halifelik makamına oturunca, çuval dolusu altın göndererek, Kâ'b'dan Hırka-i Saâdeti kendisine vermesini istedi ama Kâ'b bin Züheyr halifeye altın çuvalını iade ederken hırkanın, yanındaki manasını çok iyi bildiğini ifade etmiş oluyordu.

Kâ'b vefat edince Hz. Muâviye hırkayı oğlundan alabilmiş, böylece halifelerin bayramlarda giyinmeleri âdetini başlatmıştı. Halifeden halifeye miras yoluyla geçen Hırka-i Saâdet, Emevî saltanatının çöküşüyle Abbâsî halifelerinin eline geçti. Daha sonra Abbâsîler yıkılırken, son halife, hırkayı Mısır'a götürdü. Osmanlı Sultanı Yavuz Selim, Mısır'ı fethettiği sırada mukaddes emanetler arasında bulunan bu kutlu hırkayı alıp İstanbul'a getirdi. Topkapı'da Hırka-i Saâdet dairesindeki altın ve gümüşle süslenmiş mahfaza içinde Müslümanların ziyaretine açtı.

*Vallahi Muhammed yalan söylemez,
öyle söylemişse doğrudur*

Ümeyye'ye ilk darbe, vaktiyle ayaklarından tutarak Mekke sokaklarında sürüm sürüm sürüdüğü, Habeşli bir köle diye en adi hakaretleri reva gördüğü Bılâl-i Habeşî Hazretleri'nden indi. Onu diğerleri takip etti.

SA'D BİN MUAZ ESKİDEN, sık sık gittiği Mekke'de eski dostu Ümeyye bin Halef'le konuşur, onda misafir olurdu. O da Şam'a giderken uğradığı Medine'de Sa'd bin Muaz'ın evinde kalırdı. İslâm'a girdikten sonra bir ara Sa'd bin Muaz bu eski dostluğa dayanarak Mekke'ye Kâbe'yi tavaf etmeye geldi. Evinde misafir kaldığı Ümeyye bin Halef'den, kimsenin bulunmadığı bir sırada Kâbe'yi tavaf ettirmesini istedi:

Ümeyye:

– İşte şimdi öğle sıcağında herkes gaflettedir. Gel götürüyim de tavafını yap, dedi.

Birlikte Harem-i Şerif'e geldiler. Karşılarına birden Ebû Cehil çıkıverdi, Ümeyye'ye:

– “Yanındaki hani şu iki Sa'd'dan biri değil mi?” dedi.

Ümeyye:

– Evet odur, diye cevap verince, Ebû Cehil ileri konuşmaya başladı:

– Siz buradan putlarımızı terk ederek gidenlere kucak açıyor, yardım ediyorsunuz. Onlara bakarak diğerlerine de aynı fikir geliyor. Sizin gösterdiğiniz iyi muamele içimizde birçoklarına cesaret telkin ediyor. Dinimizi terk ettikleri yetmiyor-muş gibi, bir de buradan kaçanlara güzel muamele ediyor, bizi gündün güne zaafa düşürüyorsunuz. Bunun en büyük sorumlularından biri sensin. Lat ve Uzza'ya yemin ederim ki, senin himayende olmasaydı Sa'd'ı evine, çocuklarının yanına sağ salim döndürmezdim, diye bir sürü tehditler savurdu.

Sa'd bin Muaz, Ebû Cehil'in tehdit dolu sözlerine şu karşılığı verdi:

– Sizin Şam'a gidecek kervan yollarınız bizim Medine'nin yakınından geçer. Bana uygulamayı düşündüğün muamelenin daha şiddetlisiyle karşılaşacağınızı unutmayın!

Sa'd bu karşılığı yüksek perdeden gayet pervasızca vermişti. Bu yüzden eski dostu Ümeyye:

– “Sa'd! Bu vadinin efendisi olan kişiyle, yüksek sesle konuşma” diyerek Sa'd'ın kolundan tutup geri çekmek istedi. Sa'd buna da:

– “Bırak ya Ümeyye! Zaten ben senin de öldürüleceğini Resûl-i Ekrem'den işitmiştim” diye söylendi.

Bu cümle Ümeyye'nin beyninde şimşekler gibi parladı:

– Beni Mekke'de mi öldürecekler?

– Bilmiyorum! Sadece Resûlullah'tan senin öldürüleceğini duydum.

Ümeyye şimdi Ebû Cehil'in korkusunu unutmuş, hakkındaki flaş haberin dehşetiyle tutuşmuştu.

Eve gelince karısına:

– “Sa'd'ın söylediklerini duydun mu?” diye sordu. Karısı:

– “Hayrola, ne varmış?” dedi.

Ümeyye, Sa'd'dan duyduklarını anlattı.

Karısı:

– “Vallahi Muhammed yalan söylemez. Öyle söylemişse doğrudur, sen de sakın Mekke’den çıkma” diye tembihte bulundu.

İşte bunun için Bedir savaşının hazırlığı başladığı sırada, Sa’d’ın peygamberimizden duyarak verdiği ölüm haberini hiç aklından çıkartmayan Ümeyye, müşrik ordusuna katılmak istemedi. Ebû Cehil ile Utbe ise:

– Mademki sen kadınlar gibi ocak başında oturacak, savaş katılmayacaksın, şu sürmedanlık ile şu başörtüsünü al da kendini süsle, diyerek fena hâlde küfür arkadaşlarına hakaret ettiler. Daha evvel Bilâl-i Habeşî Hazretleri’ne ettiği işkenceleri hatırlayan Ümeyye ise, Müslümanların eline bir geçtiği takdirde layık olacağı muameleyi hayal etmekte güçlük çekmiyordu. Buna rağmen:

– Çarpışma başlayınca bir yolunu bulup kaçarım, eve saklanırım, diye bir plan kurdu. Ebû Cehil’in gözü önünde müşrik ordusuyla Bedir’e doğru yola çıktı. Yolda eski dostu Sa’d’ın söylediklerini hep düşünüyor, Mekke’deki ilk Müslümanlara ettiği işkenceleri hatırlıyordu. Bilâl-i Habeşî’nin göğsü üzerine bastırıldığı kayaların altından sağ çıkıp Medine’ye gittiğini, belki de bu çarpışmada karşılaşacağını düşünüyordu. Endişe ve korkunç hayaller içinde Ebû Cehil’in hatırı için kızgın kumların üzerinde zoraki adımlarla yürümeye çalışıyordu.

Beri tarafta ise İslâm ordusundaki gizli münafıklar, müşrik ordusunun sayı bakımından çok fazla olduğunu ileri sürüp, karşı konulmasının imkânsızlığını yayıyorlardı. Müslümanların maneviyatını bozmak istiyorlardı.

Fısıltıları duyan Resûl-i Ekrem Hazretleri, Bedir’e giderken kabile reislerinin ayrı ayrı fikirlerini sordu:

Sa’d bin Muaz şöyle cevap verdi:

– Ya Rasûlallah! Düşmana karşı koymak için bize mi soruyorsunuz?

Resûl-i Ekrem aleyhissalâtu vesselam:

– Evet, sizin görüşünüzü öğrenmek istiyorum!

Sa'd:

– “Allah’a yemin olsun ki, biz senin getirdiğin İslâm’a şüphesiz olarak inanıp iman ettik. Artık siz bize (Süveyş’i işaret ederek) “şu Kızıl Denize’ye dalınız!” deseniz, tereddütsüz dalacağız” diye cevap verdi. Bu cevaptan çok duygulanan Resûlullah, Sa’d’a dua ettiler.

Nihayet iman ve küfür ordusu Bedir’de karşılaşmış, başta Ebû Cehil olmak üzere küfrün elebaşları layık oldukları cezalarını bulmuşlardı.

Bir ara Bilâl-i Habeşî, abasına bürünen birinin kendisinden yüzünü saklamaya çalıştığını gördü. Dikkatle bakınca tanıdı ve yüksek sesle bağırdı:

– Ey Müslümanlar! İslâm’ın azalı düşmanı Ümeyye burada.

Ve Ümeyye’ye ilk darbe, vaktiyle ayaklarından tutarak Mekke sokaklarında sürüm sürüm sürüdüğü, Habeşli bir köle diye en adi hakaretleri reva gördüğü Bilâl-i Habeşî Hazretleri’nden indi. Onu diğerleri takip etti. Bu sırada yetişen Sa’d bin Muaz:

– Allahü Ekber! diyerek Resûlullah’ın evvelce verdiği haberin nihayet gerçekleştiğini ifade etti.

Ebû Cehil'in oğlu İkrime'yi Allah Resûlü'nün affedişi

*"Ya Rasûlallah, ne olur, İkrime'yi affedin.
O, öldürüleceğinden korkarak Habeşistan'a doğru kaçıp gitti.
Engin af ve hoşgörünüzden o da faydalansın!"*

MEKKE'NİN FETHİ GÜNÜNDE Resûlullah Hazretleri bazı istisnalarla genel af ilan etmişti. Bu affin dışında tutulanlar içinde İkrime de vardı. İkrime, bildiğiniz gibi Ebû Cehil'in oğluydu. İslâm'a düşmanlıkta babasıyla birlik olmuş, babasının Bedir'de öldürülmesiyle de yerine kendisi geçecek kadar ileri gitmişti.

Nitekim yaptıklarını bir bir hatırlayınca Mekke'nin fethi sırasında kurtuluşu Habeşistan'a doğru kaçmakta buldu.

İkrime'nin karısı Ümmü Hakîm ise onunla kaçmayı tercih etmemişti. Resûlullah'ın engin hoşgörü ve affediciliğine olan güveni, onu Mekke'de bırakmıştı. Bu yüzden fetih esnasında bir ara Mekkeli kadınların arasına karışan Ümmü Hakîm, onlarla birlikte Resûlullah'a müracaat etti, İslâm'la şereflendi.

Ümmü Hakîm'in kazandığı bu büyük mutluluk, onu tam

bir huzura sevk etmiyordu. Zira Ebû Cehil'in oğlu da olsa İkrime kocasıydı. Kocasının hâlâ küfürde kalması, İslâm'dan mahrum olarak kaçıp gitmesi büyük kayıptı. Onun için düşündüğü çareyi uygulamaya koymak istedi. Resûlullah'a yalvarmaya başladı:

– Ya Rasûlallah, ne olur, İkrime'yi affedin. O, öldürüleceğinden korkarak Habeşistan'a doğru kaçıp gitti. Engin af ve hoşgörünüzden o da faydalansın!

Resûlullah, sağlam bir imana sâhip olan Ümmü Hakîm'in isteğini reddetmedi. Benzeri olmayan şefkat ve merhametini ona da ulaştırdı:

– İkrime'yi affediyorum, bizden emin olabilir.

Akıllı olduğu kadar da kendine güven duygusu da yüksek olan Ümmü Hakîm'in sevincine sınır yoktu. Kocası İkrime'yi de İslâm'ın nuruyla aydınlayacağına olan inancı ona büyük bir sevk verdi. Yanına Rum hizmetçisini de alarak İkrime'yi aramak üzere çöllere düştü. Tihâme sahillerine doğru yol almaya başladı.

Mekke'den kaçıp giden İkrime'nin durumu da ibretliydi. Tihâme sahilinde beklemekte olan bir gemiye biniyordu. Bu gemiyle Habeşistan'a geçerek kendini kurtarmış olacaktı. Ancak gemi kaptanı, putlardan nefret eden biriydi. Allah'ın birliğine yürekten inanmış bu zat, binenleri ikaz ediyordu. Nitekim İkrime'yi de ikaz etti:

– Ey yabancı, Allah'a şirk koşanlar gemime binmesinler!

İkrime bu uyarıdan memnun olmamıştı. Kaptanla aralarında geçen uzun bir tartışma sonunda İkrime şöyle çıkış yaptı:

– Ben senin dediğini diyecek olsam, ne diye buralara kadar kaçayım. Muhammed de bana, senin gibi dememi teklif ediyor!

Kaptanın ikazı değişmedi:

– Allah'ın birliğini dilinle ikrar et, ona putları ortak koşma. Denizde çıkacak olan bela ve kazaları taş ve tunçtan yapılmış

putların önlemesi mümkün değildir.

Allah bir kulunun hidayetini dilerse sebepleri yaratır, zihnini hidayete ermeye hazırlar. Anlaşılan, İkrime'ninki de öyle olacaktı. Nitekim o anda müthiş bir fırtına patladı. Bir sağa, bir sola sallanmaya başlayan gemi, içindekileri denize dökmek üzereydi. İkrime bu fırtına sırasında çok korktu. Putlara çok yalvardı, fakat faydasını göremedi. Kendi içinde kararlar verdi. Şayet fırtınadan sağ salım çıkarsa, gemiden hemen inip sahile çıkacak, gitmekten vaz geçecekti.

Az sonra sakinleşen fırtına gereken dersini vermişti adeta. Hemen gemiyi terk eden İkrime, sahilde تنها bir yere oturmuş, başını iki eli arasına alarak düşünmeye başlamıştı.

– Ne yapayım, nereye gideyim? Mekke'ye gitsem öldürülürüm, başka yere gitsem neye inanacağımı, nasıl bir inanç içinde olacağımı bilemez oldum.

İşte bu sırada kulaklarına gelen bir ses kendisini daha da şaşkınlıktırdı. Ses:

– “İkrime!” diye bağıırıyordu.

Başını kaldırıp da ileriye doğru baktığında şaşkınlığı бүs- бүтүн arttı. Gözlerine bir türlü inanamıyordu. Karşısında karısı Ümmü Hakım vardı. Ümmü Hakım, çölleri aşmış, kum tepelerini geçmiş, nihayet kendisini bulmuştu. İlk cümlesi, içindeki korkuyu atmasına yaradı:

– Korkma İkrime, rahat ol! Ben insanların en iyisinin ve en hayırlısının yanından geliyorum. Senin için af çıkarttım. Resûlullah sana güvence verdi. Kimse sana dokunamayacak, sen de affın kapsamı içine girdin.

İkrime inanmakta güçlük çekiyordu. Şaşkın ve hayretli bir şekilde sordu:

– Sahiden sen bu işi yapabildin mi?

– Hiç şüphe etme. Zira Resûlullah merhamet ve şefkatte de insanların en yücesi ve eşsizidir.

Buna çok sevenen İkrime'nin gözleri bir noktaya dikilmiş,

kendini affeden Resûlullah'a geçmişte neler söylediğini, neler yapmak istediğini hatırlamaya başlamıştı. Resûlullah ise, sanki hiçbir şey söylememiş gibi kendini affetmişti. Şimdi yaptıklarından utanma devri başlamıştı. Nasıl varacaktı onun huzuruna? Cefakâr olduğu kadar da vefakâr olan karısı Ümmü Hakîm, onu teselli edip cesaret verdi. Birlikte yola düşüp Mekke'ye doğru ilerlediler.

Yolda Ümmü Hakîm, İkrime'ye bir inancını şöyle açıkladı:

– İkrime, sen henüz İslâm'la şereflenmemiş bir müşriksin, ben ise imanla bahtiyar olmuş, mü'mine bir kadınıam. Aramızda karı-koca münasebeti olamaz. Bu yüzden sen de imanla şerefleninceye kadar yabancı gibi davranacağız birbirimize...

Onlar bu anlayış içinde Mekke'ye yaklaşırken Resûlullah aleyhissalâtu vesselam ashabını toplamış, tembihte bulunuyordu:

– Ebû Cehil'in oğlu İkrime hem mü'min, hem de muhacir olarak buraya geliyor.

Ashabtan bazıları hemen Ebû Cehil'in İslâm'a yaptıklarını hatırladılar. Onun oğluna da şefkat ve merhamet duymakta elbette zorluk çekeceklerdi. Ancak bütün faziletlerde zirvede bulunan Allah'ın Resûlü, yine tarihî uyarısını yaparak şöyle buyurdu:

– Ölülerinizi kötü sözle yâd etmeyin. Zira ölüye kötü söz söylemek sadece diriye rahatsız eder. Ölüye de bir şey eristirmez!

Az sonra İkrime, Peygamberimizin çadırı kapısında göründü. İnsanların eski kötülüklerini yüzlerine vurmak gibi intikamcı duygulardan uzak olan Allah'ın Resûlü, İkrime'yi ona cesaret verecek bir hamle ile karşılamak istedi. Kalkıp kapıya doğru ilerledi ve tekrar tekrar:

– “Hoş geldin ey atlı muhacir”diyerek iltifatlarda bulundu.

İkrime içindeki hâlâ yenemediği şüphecilikle sordu:

– Ya Rasûlallah, bu yanımdaki hanımım Ümmü Hakîm'dir.

Zatınızın bana güvence verdiğini, affettiğini söylüyor.

Efendimiz, yüzü peçeyle örtülü Ümmü Hakim'i işaret ederek:

– Onun söylediği doğrudur. Şüphe etmene gerek yoktur! buyurdu.

Artık İkrime'nin İslâm'ını ilan etme zamanı gelmişti. Arka arkaya sualler sordu, cevaplar aldı. İslâm'ın neleri emredip neleri yasakladığını öğrenmeyi istiyordu. Resûlullah aleyhissalâtu vesselam kendisine bilgi verdi:

– Allah'ın bir olduğuna, benim de Allah'ın son Peygamberi olduğuma inanacaksın.

Namaz kılacak, oruç tutacak, zengin olunca zekât verecek, hacca gideceksin.

Kimsenin hakkını almayacak, hiç kimseye zulmetmeyeceksin.

Öldükten sonra dirileceğimize, yaşadığımız dünya hayatındaki iyiliklerimizden dolayı cennete gideceğimize, kötülük yaparsak cehenneme düşeceğimize inanacaksın..

Hepsine de İkrime gönülden iman ediyor:

– Akıl da, insanlık da bunu emrediyor zaten, diyordu. Ancak kendisi o güne kadar bunların tam aksini yaptığından dolayı geçmişinden utanıyor, başını yere eğmekten kendini alamıyordu.

Bu hali, İkrime'nin gönülden İslâm'a ısındığının ifadesiydi.

Ancak bunun resmi bir ifadesi de olmalıydı. İkrime sordu:

– Ya Rasûlallah, en hayırlı söz nedir?

– En hayırlı söz: Eşhedü en lâ ilâhe illâllah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve Resûlühû cümlesidir.

İkrime, büyük bir şevkle kelime-i şهادeti tekrarladıktan sonra, yine sordu:

– Bundan sonra ne diyeyim?

İkrime'nin gelecekteki hizmetlerine işaret buyuran Efendimiz, şöyle buyurdu:

– “Ben Müslümanım, muhacirim ve aynı zamanda da İslâm savaşıyım” de.

Bu sözleri de tekrarlayan İkrime’nin maneviyatı tam kuvvet kazanmış; sadece Müslüman olmakla kalmamış aynı zamanda İslâm savaşıcı olmayı da göze aldığını ifade etmişti. Resûlullah, İkrime’ye iltifatını devam ettirdi:

– Bugün benden ne istersen iste. Senden esirgemeyeceğim, buyurdu.

İkrime’nin isteği çok manalıydı. Dileğini şöyle ifade ediyordu:

– Ya Rasûlallah, sana karşı yaptığım bütün düşmanlıkların, arkandan söylediğim bütün kötü sözlerin, bundan dolayı girdiğim bütün günahların affı için dua etmeni diliyorum.

Resûlullah’ın, hemen ellerini kaldırdığı görüldü:

– Ya Rabbi, İkrime’nin bana karşı yaptığı düşmanlıklarından doğan günahlarını bağışla.

Bu duayı büyük bir dikkatle dinleyen İkrime’nin dünyasına yeni bir renk ve şevk geldi. Kendini zapt edemeyip:

– Razi oldum Ya Resûlallah, diye minnettarlığını ilan ederken şunları da ilave etti: Şimdiye kadar insanları, Allah’ın Resûlü aleyhine çevirmek için harcadığım paranın iki katını şimdiden sonra Allah’ın Resûlü lehine çevirmek için harcayacağım. Allah yolundan çevirmek için yaptığım savaşların iki katını, insanları Allah yoluna yöneltmek için yapacağım. Buna sizler şahit olun!

Resûl-i Ekrem aleyhissalâtu vesselamın eşsiz hoşgörü ve şefkati, İslâm’ın karşısında bir engel gibi görünen İkrime’yi artık İslâm’ın yanında bir kahraman haline getirmişti. Hem de küfür yolunda sarf ettiğinin iki katını İslâm yolunda sarf edeceği sözünü verdirmişti.

*Barişa yanaşmayan Kurata kabilesine
Allah Resûlü nasıl muamelede bulundu?*

*Bu mektubu Kurataoğulları'nın ileri gelenlerinden birine
yahut reisleri durumunda olan Riyetü's-Sühaym'a ver.
Allah'tan niyazımız, barişa yanaşmaları,
bâtılı bırakıp hakka bağlanmalarıdır.*

PEYGAMBERİMİZ, HİCRETİN DOKUZUNCU yılının Safer ayında Necid civarında bulunan Kurataoğulları'na, ashabdan Abdullah bin Avsece'yi göndermişti. Kırmızı bir deri üzerine yazdığı mektubu Abdullah'a uzatırken şöyle buyuruyordu:

– Bu mektubu Kurataoğulları'nın ileri gelenlerinden birine yahut reisleri durumunda olan Riyetü's-Sühaym'a ver. Allah'tan niyazımız, barişa yanaşmaları, bâtılı bırakıp hakka bağlanmalarıdır.

Nebiy-i Ekrem Efendimiz mektupta İslâmiyet'in güzelliklerini anlatıyor, saplandıkları putperestlikten bir fayda gelmeyeceğini söylüyordu. Şimdiye kadarki akıl, vicdan dışı İslâm düşmanlıklarına son vererek Müslümanlarla barış yapmalarını istiyordu.

Resûlullah'ın mübarek mektubunu şevkle koynuna koyan Abdullah, bindiği devesinin üzerinde ilâhîler okuyup, kasideler söyleyerek Mekke'ye doğru yola çıktı. Çölleri aşıp, vahaları geçti. Üç gün kadar süren bir yolculuktan sonra, Kurataoğulları'na varıp yurtlarına indi. Saygıyla taşıdığı mukaddes mektubu koynundan çıkarıp içinde Kurataoğulları'nın reisleri Riye'nin de bulunduğu heyete sundu:

– Bu Allah'ın Resûlü'nün yazıp gönderdiği barış mektubudur. Vazifemi yapıyor, sorumluluğumu yerine getirmiş olmanın huzurunu duyuyorum. Hidayet Allah'tandır, diyerek neticeyi beklemeye başladı.

Kabile başkanları reisin evinde mektubu telaşla okudular. Kendilerinin İslâmiyet'e davet edildiklerini anlayınca küfürler savurup, hürmetsizliklerde bulunmaya başladılar. Hatta işi bununla da bırakmadılar. Mektubun üzerindeki kutsal yazıları su ile yıkayıp sildiler. Geriye kalan boş deriyi de kovanın dibine yamadılar. Böylece, Resûlullah'a ve mektubuna karşı hakaretin büyüğünü yapmış oluyorlardı.

Orada, reis Riye'nin bir kızı vardı. Olanları ibretle seyrediyor, babasının takındığı tavra üzüntü ve korku ile bakıyordu. Nitekim babasını uyarmak ihtiyacını duydu:

– Baba, sanıyorum ki senin başına bir bela gelecektir. Arapların büyüğünden gelen mektubun kıymetini bilmedin, tutup onu kovana yama yaptın. Bu saygısızlığın vebali sana büyük bir tokat getirse gerektir! Riyetü's-Sühaym'ın kızı, Hilâloğulları'ndan bir genç ile evlenmişti. Her ikisi de babasından habersizce İslâm'a girmişlerdi. Bu sırada Riye'nin kızına bir başka hanım da katıldı. O da söylediği iki mısralık şiiriyle kabile eşrafının bu tutumunu ayıpladı, belaya layık olduklarını ifade etti.

Bu olayları üzüntü ve kederle seyreden elçi Abdullah ise, çaresizlikle karşı karşıya idi. Yapılacak tek şey, geri dönüp Resûlullah'a durumu nakletmektir. Yine devesine binip çölleri aşarak Medine'ye geldi. Mektuba karşı takındıkları tavrı oldu-

ğu gibi anlattı. Resûlullah Kurataoğulları'nın yaptıklarını dinleyince:

– Nedir bu kavmin hali? diye hayretini ifade ettiler, sonra da dua makamında:

– “Allah bunların akıllarını mı almıştır? Alırsa alsın!” diye söylendiler.

Daha sonraları öğrenildi ki, Resûlullah'ın dua makamındaki bu sözlerinden sonra kabileye bir akılsızlık hastalığı arız olmuştu. Tıpkı deliller gibi seslerinde titremeler, sözlerinde anlaşılmayacak derecede acele ile konuşmalar başlamıştı. Ne deyiş ne istedikleri pek bilinmez bir hale gelmişlerdi.

Bununla beraber, Resûlullah aleyhissalâtu vesselam, Peygamberin mektubuna hakarete kalkışmanın diğer düşmanlara korku verecek bir karşılık görmesini istiyordu. Bunların kuvvetli bir ihtar almaları lazımdı. Bunun için Resûlullah Efendimiz elli kişilik bir savaş timi hazırladı. Başlarına da kahraman ve bahadır bir zat olan Dahhâk'ı kumandan tayin etti. Orduyu hemen yola çıkardı. Birçok savaşlarda Dahhâk'ı yüz adama denk tutmuşlardı insanlar. Üzerine yürüdüğü kavim kolay kolay elinden kurtulamazdı. Peygamberimizin yanında elde yalın kılıç bekler, gelmesi muhtemel saldırılara karşı geçilmez bir engel gibi kendini siper ederdi.

Medine'den hareket eden mücahitler, yerinden kalkıp bir başka yere geçmiş olan Kurataoğulları'nın, Necid'in Züc nahiyesinde yakaladılar.

Önce barış yoluyla bir neticeye varmak istediklerinden kılıçlarını çekmeyip tekliflerini şöyle sundular:

– Bizler Allah'ın Resûlü'nün tebliğ askerleriyiz. Size İslamiyet'i anlatıyor, kabul etmenizi diliyoruz. Şayet kabul ederseniz ne âlâ, etmezseniz verginizi verin, barışınızı yapın, İslâm'a düşmanlıktan vazgeçin.

Resûlullah'ın kutsal mektubunu kovanın dibine yama yapacak kadar düşmanca duygularla dolu olan Kurataoğulları'nın

burnu çok büyüktü. Öyle barıştan, anlaşmadan falan anlamıyorlar, hele İslâmiyet'i kabule asla yanaşmıyorlardı. Kılıçlarını çekip vuruşmayı tercih ettiler.

Onlar, muhataplarının da kendileri gibi birer Arap genci olduğunu düşünüyorlardı. Ancak onların İslâm'a girdikten sonra nasıl bir iman kuvveti kazanıp ölümden korkmaz hale geldiklerini bilemiyorlardı. Nitekim çarpışmanın ilk saatinde gururlu Kuratalar birer ikişer sıvışırken kabilenin reisi olan Riye de elbiselerinin yırtılıp sırtından sıyrılmasıyla çırıl-çıplak kaldı. Atına binip çöle doğru açılmayı tek çare olarak gördü.

Mücahitler arasında Asyad adında bir genç de vardı. Asyad, aslında bu kabilenin genciydi. Fakat İslâm'la şereflendikten sonra Resûlullah'ın huzurunda kalmış, çevreyi iyi bildiğinden cihad birliğine o da katılmayı istemişti. İşte bu Asyad o sırada babasıyla karşılaştı. Kılıcını oğluna karşı sallamaktan çekinmeyen müşrik babaya mü'min oğul, kılıç çekmiyor, ona sadece İslâmiyet'i teklif ediyordu. Ne var ki baba (Seleme), İslâm'a karşı kin ve husumetle doluydu. Oğlu, Resûlullah'a imanı teklif ettikçe, o küfrediyor, bir kılıç darbesini hak ettiğini fiilen gösteriyordu. Bu sırada bir su çukurunun kenarına gelmiş olan Seleme'nin bindiği atın ayaklarını kılıçla yaralanan Asyad, arkadaki çukura düşen babasının kaçmasına izin vermedi. Yetişen mücahitler de ona layık olduğu neticeyi reva gördüler. Ama oğlu Asyad, edebinden geri çekilmiş bu cezayı kendisi vermeyi istememişti.

Bu arada mücahitler Resûlullah'ın mektubunu kovasına yama yapan Riye'yi aramaya başladılar. Riye ise daha önce bindiği atıyla Hilâloğulları'nın oturduğu yerde bulunan kızının yanına kaçmıştı. Perişan bir hâlde bahçeden eve girerek hemen üstünü başını örtecek elbise istemişti. Aldığı kumaş parçalarıyla örtünen Riye'ye, kızı telaşla sordu:

- Sana ne oldu böyle baba?
- Ne olacak, söyledigin belanın en kötüsü geldi başımıza,

tokat yedik. Ne dinlenen, ne de otlayan bir hayvanı kaldı babanın. Ne ev halkı, ne de bir malı ve mülkü. Hepsi de elinden alınıp götürüldü.

– Babacığım, sen İslâmiyet’e davet edilmiştin, ne diye Müslüman olmadın? Ne kaybederdin İslâm’a girseydin?

– Kızım, sen laf ebeliğini bırak da bana kocanı çağır. Kaybedecek vaktim yok.

Develerin yanında bulunan damadına haber gönderildi. Te-laşla gelen damat, Riye’nin perişan durumunu görünce sordu:

– Sana ne oldu böyle? Başına bir iş mi geldi?

– Ev halkım ve mallarım ganimet olarak bölüşülmeden Muhammed’e yetişmeliyim. Bana yardım et!

Riye, damadının teklif ettiği develeri beğenmedi. Yaylımlı develerden iki yaşında bir deve alarak üzerine atlayıp Medine yolunu tuttu. Kızından yol azığını ve gereken diğer ihtiyaçları almış, giyindiği elbiseyle de yüzünü örterek kendini saklamak istemişti. Ama yüzünü örtünce arkası açılıyor, arkasını örtünce de yüzü görünüyordu. Bununla beraber zaman kaybetmeden ilerleyip Medine’ye erişti. Sabah namazı vaktinde Resûlullah’ın mescidinin avlusuna devesini çöktürüp dizlerini bağlayarak içeri girdi.

Namaz bitmiş, Resûlullah ashabıyla sohbete başlamıştı. Riye, oturup elini Resûlullah’ın eline doğru uzatarak:

– Ya Rasûlallah, elinizi uzatın, size biat edeceğim, dedi.

Peygamber Efendimiz elini uzattığı hâlde biattan çekindi. Kendi elini geri çekti. Hem bunu üç defa yaptı. Üçüncüsünde Peygamber Efendimiz aleyhissalâtu vesselam:

– “Sen kimsin?” diye sorunca kimliğini hemen açıkladı:

– Ben Riyetü’s-Sühaym’im.

Ortalığa bir sessizlik çökmüştü. Peygamberimiz oturduğu yerden Riye’nin kolundan tutup yukarı kaldırdı ve şöyle tanıttı:

– Ey Müslümanlar cemaati! Bu, kendisine mektup yazdığım Riyetü’s-Sühaym’dır. Mektubumu alıp kovasına yama yapmıştı!

Riye'yi tanıyanlar ayaklanırken, Resûlullah Hazretleri, Riye'nin maksadını da anlattı:

– Şimdi ise Müslüman olmak niyeti ile gelmiş. Ayrıca kendisinden alınmış olanları da iade etmemizi sizden istiyor.

Riye, niyetindekilerin açıklanmasından sonra diyecek bir şeyi kalmadığını anladı. Sadece yalvaran bir ses tonuyla konuştu:

– Ya Rasûlallah, ailem, malım ve çocuklarım baskına uğratılmış, alınıp gelinmiştir. Biz buna layık olmuştuk.

Peygamber Efendimiz artık geçmişin üzerinde durmayacaktı. Zira Riye pişmanlık duyuyor, Müslüman da oluyordu. Riye'nin yüreğini serinletecek bir cevap verdi:

– Malın gaziler arasında taksim edilmiştir. Eğer taksimden önce gelmiş olsaydın, yetiştğin malı geri almaya layık ve müstahak olurdun. Ev halkına gelince; onlardan bulduğunu al, götür, kimse sana engel olmaz. Seni geçmişinle suçlamayacağız.

Gariptir ki, bu sırada Riye'nin esir oğlu, mescidin avlusuna gelmiş, dizleri bağlı deveyi görünce hemen tanıyıp başında beklemeye başlamıştı. Dışarı çıkan Riye, oğlunu görünce geri dönerek:

– Ya Rasûlallah, dışarda bekleyen çocuk benim oğlumdur, bana verin, dedi.

Nebiyy-i Ekrem Efendimiz:

– Ya Bilâl, Riye ile dışarı çık, bahsettiği çocuğa sor. Bu benim babamdır, yanında gitmek istiyorum, derse teslim et, babasıyla birlikte olsun.

Bilâl gidip çocuğa sorduğunda çocuk evet, deyince babasına teslim edildi. Yavrusunu yanına alan Riye, oradan ayrılırken kendinin, Resûlullah'ın mektubuna ve Müslümanlara ettiğini kendisine yapılan iyilikle mukayese ediyor, ettiklerinden utanma hissi duyuyordu.

Bu utanma duygusu, onu ölünceye kadar İslâm aleyhtarlığından korudu. Riye'nin Müslüman oluşuna kıızıyla damadı da çok sevindiler.

Bu bağışı Peygamberden başkası yapamaz

*Ya Rasûlallah, Safvan bin Ümeyye için af ilan ediniz.
Korkusundan kaçıp sahile gitti. Oradan da başka ülkelere
gidecek, belki de korkusundan canına kıyacak.*

MEKKE’NİN FETHEDİLDİĞİ GÜNDE Resûl-i Ekrem aley-hissalâtu vesselam bazı şartlarla af ilan etmiş, ancak İslâm’a büyük zararlar vermiş olan bazıları bu affın dışında kalmışlardı. Safvan da bunlardan biriydi. Nitekim verdiği zararları bir bir düşünen Safvan, dönüş yapamayacağını kabul ederek kurtuluşu kaçmakta bulmuştu. Ashab ordusu Mekke’ye girerken o da Cidde’ye doğru çöle açılmıştı. Niyeti, Cidde’den bineceği bir gemiyle denize açılmak, Resûlullah’ın ülkesinden başka bir ülkede hayatını sürdürmektir. Ancak, vaktiyle Resûlullah’ı öldürmesi için Medine’ye gönderdiği, ama imanla şereflenip geri gelen ve kendisini İslâm’a davet eden Umeyr, onun peşini bırakmak niyetinde değildi. Amcaoğlu Umeyr, Safvan’ı mutlaka inkâr ve yanlış düşünce bataklığından kurtarıp İslâm’ın aydınlık inancına kavuşturmak istiyordu. Bunun için Resûlullah’a yalvarmağa başladı:

– Ya Rasûlallah, Safvan bin Ümeyye için af ilân ediniz.

Korkusundan kaçıp sahile gitti. Oradan da başka ülkelere gidecek, belki de korkusundan canına kıyacak.

Âlemlere rahmet olarak gönderilen Resûlullah, zaten insanları küfür ve dalalet bataklığından kurtarmanın çarelerini düşünüyordu. Herkesi kapsayan geniş şefkat ve merhameti, Safvan'ı içine alamayacak darlıkta değildi.

– Safvan için istediğin af çıkmıştır. Git, müjdeyi ver. Ona kimse dokunmayacaktır.

Umeyr'in sevinci pek fazla oldu. Bu şevk ve heyecanla Safvan'ın peşinden o da çöle açıldı.

Gece gündüz demeden gidiyor, rastladığı çadırlardan Kureyş'in ileri gelen eşrafı Safvan'ı soruyordu. Safvan misafirperverliğiyle meşhurdur. Onu çölde tanımayan kimse pek azdı. Nitekim çok kimse onu tanımış, ne tarafa gittiğini de kolayca tarif etmişti. Sahile yakın bir yerde, Umeyr, Safvan'a yetişti.

Kendisini gören Safvan, yanındaki kölesini dürttü:

– Eyvah, yazıklar olsun bize! Şu gelen Umeyr değil mi? Vallahi o beni öldürmek için geliyor. Vaktiyle onu Medine'ye göndermişim de Muhammed'in dinine girip beni de o dine davette bulunmuştu. Şimdi aldığı emir üzerine geliyor. Muhakkak beni öldürecek!

Umeyr, adımlarını yavaşlatmış, gözünü gözüne diktiği Safvan'a müjde vermeyi tasarlarken Safvan'ın ilk sözü onu sarstı.

– Ey Umeyr, bana yaptıkların daha yetmedi mi? Ben senin çoluk çocuğunun geçimini yüklenmişim. Borçlarını da vermişim. Şimdi de gelip beni mi öldürmek istiyorsun?

Tebessüm eden Umeyr hemen cevap verdi:

– Yanılıyorsun ey Safvan! Ben dünyanın en merhametli ve en şefkatli insanının yanından geliyorum. O, senin için af ilan etti. Ben de bu affı müjdelemek için peşinden geldim. Yanlış düşünme!

Safvan'ı inandırmak ne mümkün? Öylesine korkmuştu ki, kolay kolay inanmıyor ve şöyle diyordu:

– Vallahi Resûlullah'ın beni affettiğine dair bir işaret getir-medikçe bu söylediğine inanmam mümkün değildir!

Uzun konuşmalardan sonra ümidi kesilen Umeyr, gerisin geriye döndü. Tozlu yollar, kumlu çöller Umeyr'e zor gelmi-yordu. Zira o biliyordu ki, bir adamın kendisi vasıtasıyla imanı kazanması, sahralar dolusu koyun sadaka vermekten hayırlı-dır. Kaldı ki Safvan cahiliye devrinden de dostu, hem de am-caoğlu ve akrabasıydı.

İhlâslı düşüncelerle geldiği Mekke'de ayağının tozuyla he-men Resûlullah'ın huzuruna girdi. Karşılaştığı durumu kısaca anlattıktan sonra:

– Ya Rasûlallah, Safvan'ı affettiğinize dair bana bir işaret verin, diye yalvardı. Elini hemen başına atan Allah'ın Resû-lü, Yemen kumaşından yapılmış sarığını çekip Umeyr'e uzattı:

– Bunu Safvan'a götür ve kendisini affettiğimin işareti ola-rak ver!

Vefalı dost Umeyr, yine şevkle çöle açıldı. Tahmin ettiği yerde Safvan'ı yeniden buldu ve kendisine:

– Ey Safvan, şunu iyi bil ki ben insanların en hayırlısının yanından geliyorum. Akraba hakkını, dostluk kıymetini en iyi bilen biridir o. Senin affına işaret olarak bana sarığını verdi. Bunu göstersem sözüme inanır mısın?

Korkulu gözlerle bakan Safvan:

– Bir göreyim, dedi.

Umeyr koynundaki sarığı çıkarıp da şöyle bir sallayınca, sarığı tanıyan Safvan:

– “İnandım, inandım, bu onun sarığıdır” dedi. Umeyr'in yanına gelip birlikte yola düştüler. Yolda bazen bineklerine biniyor, bazen da yaya olarak geliyorlardı. Mekke'ye girerken Safvan yine bineği üzerinde Mescid-i Haram'a geldi. Binek üzerinde daha tedbirli buluyordu kendisini.

İkinci namazını kıldırılmakta olan Resûlullah'ı seyreden Safvan, Umeyr'e sordu:

- Günde kaç vakit kılıyorlar bu namazı?
- Beş vakit.
- Bunu onlara hep Muhammed mi kıldırır?
- Evet.

Namazın bitişini bekleyen Safvan, selamdan sonra bulunduğu yerden seslendi:

– Ya Muhammed, Umeyr beni affettiğinizi, İslâm'ı kabul edersem eski ettiklerimden hesaba çekilmeyeceğimi, şayet kabul etmezsem iki ay mühlet verdiğinizi söylüyor, bunlar doğru mu?

Resûlullah aleyhissalâtu vesselam tebessümle karşılık verdi:

- Bunların hepsi de doğrudur!
- Öyle ise bana iki ay mühlet ver.
- Sana iki değil, tam dört ay mühlet veriyorum. Tercih hakkı sana ait.

Bu konuşmalardan sonra kendini tam bir güven içinde hisseden Safvan, bineğinden indi, derin bir nefes alarak evine döndü.

Artık dört ay kendisine kimse bir şey söylemeyecek, düşünme ve muhakeme etme devresi yaşayacaktı. Bu süre içinde, Safvan, Peygamberimizin yanından ayrılmadı. Hatta Hu-neyn ve Hevazin gazasına da katıldı. Gaza sonunda elde edilen büyük ganimetin arasında gezen Resûlullah, çöle sürülmüş develeri, koyunları, atları teftiş ederken Safvan'ın da bunlara baktığını gördü.

Vadiye yayılmış olan yüz develik sürüye hayran hayran bakmakta olan Safvan'a sordu:

- Bunları çok mu beğendin Safvan?
- Evet, pek hoşuma gitti.

Resûlullah, Safvan'ın dünyasını altüst eden bağışını yaptı:

- Al, bu gördüğün vadinin içindekiler senin olsun!

Duraklayan Safvan, sessizleşti, kendine yapılan bağışın büyüklüğünü iyice düşündükten sonra, feryat edercesine bağır-
dı:

– Hayır, hayır! Bunu başka kimse yapamaz. Bu ancak Peygamber bağışı olur. Şehadet ve ilan ederim ki Allah birdir, sen de O'nun son Resûlüsün.

Bu sözler Safvan'ın İslâm'ını ilan ettiği ilk sözleriydi. Bundan sonraki bütün meselesi, Resûlullah'ın sözlerine uymak, sünnetine tabi olmak oldu. Ne mal kaldı gözünde, ne de mülk. İslâm'dan önce hasretle baktığı servet ve zenginlik artık onun için sadece iyilik ve hayır vasıtası oluyor, yoksullara yardım cihetinden değer taşıyordu.

Peygamber affi

*Hübar! Rahat et. Cezadan geçip seni affettim. İslâm'a
kavuşturmakla Allah sana en güzel nimeti ihsan etmiştir.*

Şu anda sahip olduğun İslâm, geçmişini affeder.

Haydi git, serbestsin!

BEDİR GAZASINDA ESİR ALINANLAR arasında Ebü'l-Âs da vardı. Ebü'l-Âs, Peygamberimizin kızı Zeyneb'in kocasıydı. Mekkede henüz vahiy gelmemişken Hatice annemizin isteği üzerine Zeyneb'i iyi ahlaklı Ebü'l-Âs'a nikâhlamıştı Peygamberimiz. Daha sonraları vahiy gelince Hz. Zeyneb iman etmiş, ancak Ebü'l-Âs bu şuurı göstermemişti. Hatta iman etmemekle de kalmamış, müşriklerle birlikte seneler sonra Bedir'e kadar gelmişti. Resûlullah'a ve ashabına karşı savaşa bile katılmış, nihayet Müslümanlara esir düşmüştü.

Esirlerin Mekkedeaki akrabaları ise kurtuluş akçesi gönderiyor, yakınlarını esirlikten kurtararak serbest bırakılmasını sağlıyorlardı. İşte bu sırada Resûlullah'ın eline kurtuluş akçesi olarak gönderilen bir gerdanlık verildi. Bu gerdanlık, Mekke'de bulunan kızı Zeyneb tarafından kocası Ebü'l-Âs'ı kurtarmak için gönderilmişti. Resûlullah kıymetli taşlardan yapıl-

miş Yemen işi gerdanlığı şöyle bir evirip çevirince tanıdı ve gözlerinden pırıl pırıl yaşlar akmaya başladı. Hüzünlenmişti. Bunu gören ashab merak edip sordu:

– Ya Rasûlallah, bu gerdanlık sizi neden hüzünlendirdi?

Ashabı da üzüntü içinde bırakan durumu şöyle anlattı Peygamber Efendimiz:

– Bu gerdanlık, bizim rahmetli Hatice'nin, kızı Zeyneb'e verdiği yadigâr gerdanlıktır. Anlaşılan kızım Zeyneb, kocası Ebü'l-Âs'ın kurtuluş akçesi olsun diye göndermiş. İzin verirsiniz bu yadigâr gerdanlığı sahibine iade edelim, kaybolup gitmesin.

Bu hatıra, ashabı da üzmüştü. Hemen esir Ebü'l-Âs'ı çağır-dılar. Kendisine güzel bir davranışta bulundular.

– Ebü'l-Âs, sen serbestsin. Artık elini kolunu sallayarak Mekke'ye gidebilirsin. Şu da Hz.Zeyneb'in gönderdiği yadigâr gerdanlıktır. Sana geri veriyoruz. Bunu annesinin hatırası olarak götür, kendisine ver. Kurtuluş akçesi olarak kaybolmasına gönlümüz razı olmadı.

Ebü'l-Âs, serbest bırakılışına çok sevinmişti. Ama mesele bitmiş değildi. Kendisine Resûlullah'ın bir şartı vardı.

Mekke'ye varınca Hz.Zeyneb'i serbest bırakacak, hatta Me-dine'ye gelmesine yardım edecekti. Zira Ebü'l-Âs, Müslüman olmamıştı. Hz.Zeyneb ise daha ilk senelerde annesi Hatice'yle birlikte iman etmişti. Müslümanın, Müslüman olmayanın ni-kâhında kalması, uygun değildi.

Ebü'l-Âs, bu şarta samimi olarak evet dedi. Böylece Ebü'l-Âs'ın yanına iki sahabe katan Resûlullah, Zeyneb'i alıp getir-mek üzere gönderdi. Mekke'ye yaklaştıklarında bunlar bir kenarda beklediler. Ebü'l-Âs ise Mekke'de durumu kimseye sezdirmemeye gayret ederek hazırlık yaptı. Hz.Zeyneb'i Mek-ke dışında bekleyen sahabilere teslim etmekle kalmadı, bazı yakınlarını da yol arkadaşı olarak yanına yardımcı verdi. Her şey tamamdı. Yola koyuldular.

Bunlar bir müddet ilerledikten sonra, bir ses işittiler:

– Durun, gitmeyin, kimi nereye götürüyorsunuz?

Bunlar Hübar'ın çetesi idi. Yanına birkaç tane müşrik yardımcı toplayan Hübar bin Esved, Resûlullah'ın sevgili kızının Medine'ye gitmesine razı olmuyordu. Nitekim devenin üzerindeki çadırında bulunan Hz. Zeyneb'e doğru yaklaşan Hübar, elindeki mızrağını uzatarak Hz. Zeyneb'i aşağı indirmeye çalışıyordu. Ötede yere yatıp okunu yayına yerleştiren Hz. Kinâne ise, Hübar'a son uyarısını yaptı:

– Zeyneb'e yaklaşanı bir okla yere sererim. Çekilin oradan!

Hübar, daha fazlasına cesaret edemedi. Ancak, Hz. Zeyneb'i mızrağıyla itip aşağıya düşürdü. Sonra da kaçarak uzaklaştı. Bundan çok korkan Hz. Zeyneb, karnındaki yavrusunu düşürmüş, üstelik hayati tehlike arz eden kanama da geçirmişti.

Nitekim seneler sonrası da olsa maruz kaldığı bu şoktan meydana gelen rahatsızlıktan kurtulamamış, vefatı da bu düşmeden dolayı olmuştu.

Medine'ye geldiklerinde durumu öğrenen Resûlullah Hazretleri emir verdi:

– Zeyneb'in yolunu kesip yere düşüren çocuk katili Hübar'ı, nerde bulursanız onu ateşe atıp yakın!

Ancak, hemen arkasından bu emrini değiştiren Resûlullah, şöyle açıklamada bulundu:

– Ateşle cezalandırmak Allah'a mahsustur. Siz kılıçla işini bitirin onun.

Hübar o günlerde aranmış, bulunamamıştı. Mekke'nin fetihinde kanının akıtılmasına izin verilenlerden biri de işte bu Hübar'dı. İşlediği suçun büyüklüğünü bildiği için Mekke'den kaçmış, tüm aramalara rağmen bulunamamıştı.

Resûlullah, fetihten sonra Huneyn ve Tâif gazalarına gitmiş, oradan da Cirâne'ye dönmüştü. İşte burada Resûlullah'ın çadırı önünde biri görüldü. Bu, Hübar'ın ta kendisiydi. Bütün cesaret ve kuvvetini toparlayarak gelen Hübar'ı görenler kılıçlarını çekip:

– “Ya Rasûlallah, işte doğmamış torununun katili Hübar, izin ver” diyerek onu öldürmek istiyorlardı.

Eliyle işaret buyuran şefkat ve merhamet Peygamberi:

– Hübar’a bir şey yapmayın, gelsin, otursun, buyurdu.

Hübar, utancından yere bakarak geldi, çadırın içindeki Resûlullah’ın huzurunda diz çöküp:

– Esselâmü aleyke ya Nebiyyallah, dedi.

Hübar titriyor, hem de bütün varlığıyla titriyordu. Bir şeyler hissediyordu kendisinde. Çok büyük bir kararın arifesinde olduğu anlaşıyordu. Nitekim kararını verdiği anda Hübar’dan bir feryat işitildi:

– Eşhedü en lâ ilâhe illâllah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve Resûlühû.

Hübar İslâm’ını ilân etmişti. Ama Hübar’ın geçmişte Resûlullah’ın çok sevdiği kızı Zeyneb’i deveden düşürüp yavrusunun düşmesine, sonra da kendisinin ölümüne sebep oluşu, zihinlerde etkisini devam ettiriyordu. Zaten bunu Hübar da biliyordu. Bu sebeple şöyle devam etti:

– Belde belde, memleket memleket kaçtım. Arabı terk edip aceme iltica etmeyi düşündüm. Yaptığım suçun büyüklüğünü biliyor, ettiğim zalimliğin utancını hissediyorum. Ancak, sizin yüce merhamet ve şefkatiniz, eşsiz af ve hoşgörünüz bana ümit ve cesaret verdi. Bu sebeple de bütün günahıma rağmen huzuruza geldim. Müslüman oldum, tevbe ettim. Günahımı ve cehaletimi ikrar ederek affınıza sığıyorum.

Hübar sözünü bitirmiş, susmuştu. Sıra Resûlullah’taydı. Ne buyuracaktı? Affa mı layık görecekti onu, yoksa adaletin hükümünü icra edip cezasını mı verecekti? Ama, Resûlullah kimleri affetmemişti ki?

Ebû Cehil’in oğlu İkrime, kardeşi Haris, Hamza’nın katili Vahşi, Hamza’nın ciğerini koparıp da yiyen Hind!

İmana gelip hidayete erdikten sonra Resûlullah’ın affına nail olmayan var mıydı?

Bu kadar geniş ve derin şefkat, hidayete eren Hübar'ı dışarıda bırakacak değildi elbette. Nitekim Resûlullah tane tane söylediği af cümlelerini şöyle ifade buyurdu:

– Hübar! Rahat et. Cezadan geçip seni affettim. İslâm'a kavuşturmakla Allah sana en güzel nimeti ihsan etmiştir. Şu anda sahip olduğun İslâm, geçmişini affeder. Haydi git, serbestsin! Bundan sonra yapacakların önemli, geleceğin mühim! Geçmişi bırak, önüne bak.

Peygamberimizin huzurundan cezadan kurtulmanın verdiği büyük bir sevinç, aynı zamanda da işlediği suçun vicdanına yüklediği büyük bir utançla ayrılan Hübar, hem yürüyor, hem de kendi kendine söyleniyordu:

– Bu olsa olsa Allah'ın Peygamberine özgü bir büyüklük ve üstünlük olur. Benim ettiğime bak, O'nun yüceliğine, affına ve şefkatine bak. Beni serbest bıraktı. Elimi kolumu sallayarak gidiyorum.

Toprağın kabul etmediği katil adam

*Masum bir insanı öldürmenin zalimlik derecesini gösteren,
Allah Resûlü'nün bedduasına layık hale gelen
cani bir adamın öyküsü.*

MEKKE'NİN FETHİNDEN SONRAKİ Huneyn Savaşı günlerindeydi.

Sahabi müfrezesi civarda geziyor, düşmanın ani baskınlarına mâni olmaya çalışıyordu. İşte bu sırada müfreze çölde bir atlıyla karşılaştı. Atlı, hemen selam verdi, bunlar da selamlarını aldılar. Bu demekti ki, selam veren Müslümandı. Selamı alan da selamını almakla aramızda bir düşmanlık yoktur, sen bizden eminsin, korkma demek istiyordu.

Buna rağmen müfrezede bulunan Muhallim Bin Cessâme okunu çekmiş, selam veren adamın üzerine yürüyerek bir okla adamı atından düşürerek oracıkta öldürmüştü.

İşte bundan sonra öldürülen Âmir bin Azba'nın yakınları toplanıp savaş meydanında bir ağacın altında dinlenmekte olan Allah'ın Resûlü'ne geldiler. Kısas isteğinde bulundular.

– Ya Rasûlallah, bu Muhallim bin Cessâme nasıl bizim ka-

dınlarımızın ciğerini yakıp gözlerinden yaşlar akıttıysa, biz de onu öldürmek suretiyle onun kadınlarının gözlerinden yaşlar akıtacağız. Bu bizim hakkımızdır. Muhallim'i bize teslim etyle, o Amir'i aralarındaki eski bir husumetten dolayı, bile bile intikam için öldürdü, diye ısrar etmeye başladılar.

Ancak Muhallim'in lehinde şahitlikte bulunanlar da vardı. Selam verenin aslında Müslüman olmayan bir düşman savaşçısı, hatta casusu olabileceği ihtimali ileri sürülüyordu. Korkudan selam verdi deniyordu.

Bundan dolayı Peygamber Efendimiz aleyhissalâtu vesselam:

– Size diyetini vereyim, kısıstan vazgeçin, diyerek ölenin yakınlarını razı etmeye çalışmış, bunda da başarılı olarak yüz deveye uzlaşmayı sağlamıştı.

Böylece karşı taraftan bir husumetin devamı söz konusu olmaktan çıkmıştı. Ama Muhallim için mesele bu kadar kolay bitmeyecekti. Çünkü Muhallim selam veren bir adamı eski bir düşmanlık sebebiyle öldürmüştü. Sonra da yanlışlık oldu süsü vermişti. Bu öyle geçirilebilecek bir hadise değildi. Nitekim Muhallim'e telkinde bulunanlar:

– Git, Resûlullah'tan özür dile, senin için Allah'tan (c.c.) af dilesin, kurtul, dediler. O da Resûlullah'ın huzuruna geldi, yaptığından özür dileyerek Allah'tan (c.c.) af dilemesini istedi.

Ancak böyle bir iki cümlelik özürle koskoca bir adamı acımasızca öldürmenin sonucundan kurtulunabilir miydi? Şayet böyle kolay olacaksa, adam öldürmenin çok basit bir olay olduğu anlaşılmayacak mıydı? İstedigin insanı bir bahane bulup öldür, sonra da Resûlullah'ın huzuruna gel, bir özür dile mesele bitsin demek olmaz mıydı?

Nitekim Resûlullah, af isteyen Muhallim'e karşı hiç görülmedik şekilde tepkili bir tavır gösterdi ve dedi ki:

– Selam veren adamı düşman sayıp nasıl olur da öldürürsün? Sana bu selahiyeti kim verdi?

Muhallim, “Özür dilerim, Allah’tan (c.c.) benim için af dile” diye sözlerini üç defa tekrar ettiyse de Peygamber Efendimiz aleyhissalâtu vesselam her defasında:

– “Selam veren insanın selamını hiçe sayıp öldüreni Allah (c.c.) affetmesin, çık git buradan!” diyerek Muhallim’i hem huzurundan kovdu hem de onun için af dilemeyip aksine afftan mahrum kalmasını istemiş oldu.

Nitekim Resûlullah’ın huzurundan uzaklaşan Muhallim bir haftadan fazla yaşayamadı. Kahrından öldü, yakınları da onu bir mezarlığa defnettiler.

Ne var ki suçsuz yere adam öldüren Muhallim’i mezar kabul etmiyordu. Sabah bakanlar onu toprağın dışarıya attığını gördüler. Gelip çaresizliklerini anlatan yakınlarına Resûlullah’ın son cevabı şöyle oldu:

– Siz yine onu mezarına gömün, toprak ondan daha kötülerini kabul etmiştir, onu da kabul edecektir. Ancak Allah (c.c.) size ders vermek istiyor, masum bir adamı öldürmenin, Allah (c.c.) yanındaki kötülüğünü göstermek için size ibret örneği sunuyor, sakın haksız yere adam öldürmeyin, selam veren ölümüne layık görmeyin, demiş oluyor, açıklamasında bulundu.

*Kur'ân, hırsız Müslümanı suçladı;
masum Yahudiyi akladı*

*İslâmiyet, indirdiği vahiyle suçsuz gayr-i müslimi
ithamdan kurtarıp, asıl suçlu sözde Müslümanın
yaptığı hırsızlığı ortaya çıkarmıştır.*

TUME BİN UBEYRİK, KOMŞUSU Katade'nin evini bir gece kimsesiz buldu. Bundan istifadeyle derhal eve girip, içerideki bir zırlı gömleği aldı. Fakat bu gömleği açıktan götürse, görenlerin kendisinden şüpheleneceklerini tahmin ettiği için, evin bir köşesinde bulunan un çuvalının içine koyup çuvalı da sırtlayarak evinin yolunu tuttu.

Ne var ki, Tume'nin kendisi sadece ismen Müslümandı, İslâm'ı yaşamak kaygısı yoktu. Öteden beri hırsızlıkla meşgul olduğu bilindiği için, evini arayıp çaldığı un çuvalı ile gömleği bulabilirlerdi. Bu düşünceyle evinde rahat edemedi. Tekrar çuvalı sırtlayarak komşusu olan Yahudi'nin kapısını çaldı:

– Bu çuvalı bir fakire vereceğim, sizde bir iki gün kalsın, dedi.

Yahudi'nin hiçbir şeyden haberi yoktu. Derhal kabul etti ve çalınmış çuval böylece Yahudi'nin evinde koruma altına alındı.

O gecenin sabahında ev sahibi Katade, evinden zırlı gömleği ile un çuvalının çalındığını anlayınca araştırmaya başla-

dı. Derken çuvalın dibindeki delikten dökülen beyaz unun Tume'nin evine kadar sicim halinde uzadığını tespit etti. Tume'nin evinden de tekrar çıkan un döküntüsü, yakınındaki Yahudi'nin evine uzanınca:

– Tak, Tak, diye Yahudi'nin kapısını çaldı.

İçerden çıkan Yahudi:

– “Buyurun, bir emriniz mi var?” dedi. Katade:

– Benim evimden çalınan zırhımla çuvalımın sizde olduğun biliyorum. Onları almak için geldim, dedi.

Yahudi şaşkınlık içinde cevap verdi:

– Ben sizden ne zırh ne de çuval gibi bir şey aldım!

– Hayır, siz almadınız, fakat benim zırhımla, çuvalım sizdedir, diye ısrar edince, Yahudi masumiyetine güvenerek:

– Buyurun öyleyse, evimi arayabilirsiniz, dedi.

Katade içeri girip kapının arkasında duran un çuvalını sürükleyerek meydana çıkardı. Sonra:

– İşte bu benim çuvalımdır, dedi ve içinde saklı duran zırhı da çıkardı.

Yahudi hayret içerisinde kaldı. Tekrar tekrar özür dileyerek bu hadiseden kendisinin haberi olmadığını, komşusu Tume'nin bunu emanet olarak getirip ona verdiğini ifade etti ise de, yine de suçluluk duygusundan kurtulamadı.

Durum Resûlullah'a aksedip de hırsızlığın meydana çıktığını anlayınca, kabilesinde kendi gibi ne kadar ayak takımı varsa hepsini de Resûlullah'ın huzuruna getirip konuşturan Tume, adamlarına şöyle şahitlik yaptırıyordu:

– Ya Resûlallah, Tume iyi bir Müslümandır. Ona hırsızlık etmek yakışmaz. Hırsızlığı, çuval evinde bulunan Yahudi yapmıştır. Bir Müslüman böyle yüz kızartıcı iş yapabilir mi hiç?

Gerek çalınan eşyanın evinde bulunmasıyla, gerekse bu şahitlerin aleyhindeki şahadetiyle Yahudi suçlu duruma düşmüş, kendini müdafaa edecek delil de bulamamıştı.

Böylece, sadece ismi Müslüman olan, fakat fikri ve ahlaki

İslâmiyet ile asla bağdaşmayan hakiki suçlu, kendinin Müslüman olduğunu, ötekinin de gayrimüslim olduğunu ileri sürerek, suçu onun üzerine yıkmak istiyor, bir nevi İslâmiyet'i istismar ediyordu.

Resûlullah aleyhissalâtu vesselam, hırsızın kendi gibi ayak takımlarını getirip de şahitlik ettirini esas kabul edip, çuval ve zırh evinde bulunan Yahudi'yi hırsızlık suçuyla hemen cezalandırmadı. O gün ve o gece beklemeyi tercih buyurdular. Nitekim bu bekleme sırasında hadiseyle alakalı vahiy geldi, âyet-i kerime nazil oldu.

Bu âyet-i kerimede Yahudi'nin suçsuz, fakat sadece görünüşte Müslüman olup, aslında İslâmiyet'i kendi ahlaksızlığı yönünde istismar eden sözde Müslümanın suçlu bulunduğu, cezaya muhtak olanın bu yalancı şahit kullanan adam olduğu bildiriliyor:

*"Kendilerine hainlik edenleri savunma. Muhakkak Allah hain günahkârları sevmez. Bunlar, insanlardan (hainliklerini) gizlerler de, Allah'tan gizlemezler."*⁶ buyurularak, yalancı şahitlik edenler "hain" olarak vasıflandırılıyor, hainlere yardım edilmemesi emrediliyordu.

Karşındaki kim olursa olsun, mutlak adaletin tesisçisi İslâmiyet, böylece suçsuz gayrimüslimi kurtarıp, asıl suçlu sözde Müslümanı meydana çıkarınca, hırsız olan Tume, derhal Medine'yi terk ederek Mekke'ye kaçtı. Fakat su testisi su yolunda kırılır. Orada zaten sadece ince bir iplikle bağlı bulunduğu İslâmiyet'i de alenen terk edip yine hırsızlığına devam ederken bir gece hırsızlık için geldiği evin duvarının altında kalarak hak ettiği cezasını buldu.

Böylece adaletin on dört asır evvelinden tesisçisi olan İslâmiyet'in örnek bir hükmü daha insanlığa mal oldu. Adaletin önünde Müslümanla Müslüman olmayan diye bir fark olmadığını İslâmiyet, ta o gün tescil etmiş bulundu.

⁶ Nisa sûresi, 4:107-108.

Kızına kendi damat aradı

*"Ya Ömer, sen üzülme! Allah, Ebû Bekir'e senin kızından
hayırlısını nasip edecektir. Ama senin kızına da
Ebû Bekir'den hayırlı kısmet çıkacaktır."*

BİR DİNDAR ANNE-BABANIN çocuklarına karşı en mühim vazifelerinden biri, oğlunu dindar biriyle evlendirmek, kızına dindar birini bulmaktır.

Şuurlu Müslümanın, şahsiyetli ebeveynin sadece dünya bakımından değil, uhrevi cihetten de biricik meselesidir bu.

Nitekim, Resûl-i Ekrem Efendimiz'in, kızını aleni günah işlemekten çekinmeyen bir fâsıka veren ebeveynin, meleklerin lanetine uğrayacağını bildirmesi de, anne-babanın ahiretteki mesuliyetine işaret etmektedir.

Asr-ı Saadet'te bir Müslümanın kızını akıllı, şuurlu, dindar birine vermesi o kadar ciddi ve büyük bir mesele idi ki, beğendikleri dindar genci bulan anne-babalar, bizzat kendileri talip olurlar, dindar gence kendileri yakınlık gösterip, onu kızları ile evlendirmek isterlerdi.

Oğlan tarafı da öyleydi. Nerde bir dindar kız var, onu arar, mutlaka şuurlu dindar kızları tercih ederlerdi.

Dindarlığın önüne geçen bir tercih unsuru bahis mevzuu değildi o saadet asrında, diğer meziyet ve vasıfların hepsi dindarlıktan sonra aranırdı.

Hepimizin hiddet ve şiddetiyle tanıdığımız Halife Hz. Ömer'in (r.a.) bile, bu mevzuda ne kadar azimli ve hazımlı olduğuna bir bakalım isterseniz.

Kızı Hafsa'yı en dindar, en faziletli kimseye vermek için, kendisi bizzat nasıl teşebbüs ediyor; kendine damat olacak şahsı, kendisi bizzat nasıl bir titizlikle arıyor, bu konuda ne türlü bir gayretin içine giriyor.

Hz.Ömer, kızı Hafsa'yı Huzeyfe oğlu Huneys ile evlendirmişti.

Huneys, İslâm için Habeşistan'a hicret edecek kadar dindardı. Bu hicrete, Hz. Hafsa da iştirak etmiş, birlikte gitmişlerdi.

Habeşistandan dönülünce, müşriklerin Müslümanlara zulüm ve cefalarından hâlâ vazgeçemedikleri anlaşılmış, Huneys bu defa Medine'ye gitmeye karar vermişti. Hafsa da aynı kardaydı. O, iyi günde beraberiz, kötü günde ayırınız, demiyordu. Beyinin, başına ne gelirse razı, neye maruz kalırsa onu göğüslemekte müşterektiler. Nihayet muhacirlerle birlikte, bu sefer de Medine'ye göç ettiler.

Ne var ki, hicretin ikinci senesinde, Bedir gazasında aldığı yaralar sebebiyle Huneys, Medine'de vefat etmiş; Resûl-i Ekrem Efendimiz de onu, namazını kılarak Bâki mezarlığına defnetmişlerdi.

Böylece Hz.Hafsa dul kalmıştı.

Aynı gazadan dönerken, Peygamberimiz'in kızı Rukiyye de tutulduğu bir hastalıktan kurtulamayarak, Medine'de vefat etmiş; böylece Hz.Osman da dul kalmıştı.

İşte, bu sırada Hz.Osman'ın evine giden Hz.Ömer, vefat eden zevcesi sebebiyle Osman'ın üzüntüsünü görünce, ona şu cazip teklifte bulundu:

– Ya Osman! Bu kadar üzülmeye. Ömer'in kızı seni reddetmez. İstedığın zaman nikâhını yapabiliriz!

Hz. Osman, mahcup bir eda ile, Hz. Ömer'in bu teklifine teşekkür etti:

– Birkaç gün düşünüyüm, bazı hesaplarım var. Onları bir yoluna koyayım, dedi.

Aradan birkaç gün geçtikten sonra, yolda rastladığı Hz. Ömer'e, Hz. Osman'ın cevabı şöyle oldu:

– Şu günlerde evlenmenin uygun olmayacağına kanaat getirdim. Bir müddet beklemek gerekecek galiba...

Böylece Resûlullah'ın kendine damat edindiği bir zatı kacırdığından üzülen Hz. Ömer, aklına bu sefer Ebû Bekir'i koymuştu. Bir fırsatını bulup, durumu ona da hissettirecekti.

Gerçi, Hafsa'yı isteyen başka birçok kimseler vardı. Ama hiçbirisi ne Osman, ne de Ebû Bekir gibi değildi. İnsanların içinde onlardan daha dindarı, daha akıllısı, şuurulusu, bilgilisi, faziletlisi yok sayılırdı.

Bir ara Ebû Bekir'e de yolda rastladı. Şuradan buradan sohbetten sonra, konu evlenme meselesine geldi. Beklediği fırsatın geldiğini anlayan Hz. Ömer:

– Ya Ebû Bekir, dilersen Ömer'in kızı Hafsa'yı sana nikâhlayabiliriz, o seni reddetmez sanırım, dedi.

Ne var ki, Hz. Ebû Bekir, Hz. Osman kadar da düşünme ve beklemeyi lüzum görmedi. Peşinen söyledi:

– Şu anda böyle bir niyette değilim.

Hz. Ömer, buna çok üzülmüş, hatta Hz. Ebû Bekir'e biraz da kırılarak münasip bir zamanda, Resûlullah'a da şikâyet yolu anlatmıştı.

İşte asıl mesele, bundan sonra gerçekleşti.

Kızını önce Osman'a, sonra da Ebû Bekir'e teklif ettiği hâlde müspet cevap alamayan Ömer'e Resûlullah aleyhissalâtu vesselam ne dedi biliyor musunuz?

Cevap aynen şöyle:

– Ya Ömer, sen üzülme! Allah, Ebû Bekir'e senin kızıdan hayırlısını nasip edecektir. Ama senin kızına da Ebû Bekir'den hayırlı kısmet çıkacaktır.

Bu cümle, Hz.Ömer'in bütün keder ve üzüntüsünü dağıtmış; kızı Hafsa'yı Resûlullah'ın alacağını anlayarak, sevinç gözyaşları dökmüştü.

Nitekim, az bir müddet sonra Hafsa, Ümmühat-ı Mü'minin makamına yükselmiş, mü'minlerin annesi mertebesine çıkmıştır.

Hz.Ömer'in kızı için hayırlı ve dindar eş araması, böyle bir gayretin içine açıkça girmesi, Rabbimizin rızasına da uygun gelmişti ki, sonunda Hafsa'ya Resûlüne zevce olma şerefini nasip etmiştir.

Kızı için dindar ve ahlaklı bir damat aramak, ne ayıptır, ne de İslâm'a aykırı bir davranıştır. Herkes oğluna, kızına müna-sip eş bulmayı ister ve bu gayret normaldir, meşrudur.

*Kocasını şikâyet eden hanım sahabiye
Allah'ın Resûlü hak verdi*

*"Osman, senin üzerinde ailenin hakkı vardır.
Nefsinin de çocuklarının da aynı şekilde.
Her hak sahibine haklarını vermeye mecbursun!"*

İMAN VE İHLAS TİMSALİ OSMAN Bin Maz'un, Medine'de öylesine bir mistik dinî hayata yöneldi ki, kendisi gibi düşünen bir grup insanla bir araya gelerek şöyle bir karar dahi aldılar. Bekar olanlar evlenmeyecekler, evlenmiş olanlar dünyaya dalmayacaklar, bütün gece namaz kılacaklar, bütün gün oruç tutacaklar...

Dediklerini yapmaya da başladılar. Geceleri hep ibadet ediyorlar, gündüzleri de hep oruçla geçiriyorlar, böylece evlerini de doğal olarak ihmal ediyorlardı. Bu durumda aileler de zor vaziyette kalıyorlardı.

Bir gün Hz. Osman'ın hanımı Havle, Efendimiz'in (a.s.m.) hanımlarına Hz. Osman'ın bu halini anlattı. Allah Resûlü hemen Hz. Osman'ın bu anlayışına müdahale etti:

– Sizin içinizde Allah'ın emirlerini en çok yerine getiren kimdir?

– Sensin ya Rasûlallah, dedi Hz. Osman.

Efendimiz, taşı gediğine hemen koydu:

– Öyle ise, ben geceleri namaz kılıyorum ama uyuyorum da. Gündüzleri oruç tutuyorum ama yiyorum da. Aile hayatımı yaşıyorum ama onları ihmal etmiyorum da. Yani hem dünyama çalışıyorum hem de ahiretime... Sizin her şeyi terk edip de kendinizi yalnızca ahirete yöneltmeniz benim tebliğ ettiğim dinde yoktur.

Peygamber Efendimiz ikazını şöyle bağladı:

– Osman, senin üzerinde ailenin hakkı vardır. Nefsinin de, çocuklarının da aynı şekilde. Her hak sahibine haklarını vermeye mecbursun!

Ashab arasında duyulan bu ikaz, hemen herkeste bir denge meydana getirmişti. Ne dünyayı ne de ahireti terk etmek uygun değildi. Her hak sahibine hakkı verilecekti. Biri diğeri için terk edilmeyecekti.

Osman bütün arzularına rağmen Bedir Savaşı'na hastalığı sebebiyle katılamamıştı. Artık iki tane hicretin sıkıntısını yaşamış Osman'ın yorulan vücudu kendisini ayakta tutamıyor, hasta yatağından kalkamıyordu. Tedavisi için gösterilen gayretler de fayda vermemişti. İki oğlu Abdurrahman ile Saib'i önce Allah'a, sonra da vefakar ve sabırlı hanımı Havle'ye emanet ederek öbür aleme yöneldi.

Cenazesinde Efendimiz'in, "Kardeşim" diye hitap ettiği Osman için gözlerinden yaşların süzüldüğünü gören bir hanım sahabi, Osman cenneti garantiledi manasında: "Osman artık bir kuş gibi cennete uçup gitti" dedi.

Allah Resûlü Efendimiz (a.s.m.) verilen bu cennet garantisini hiç hoş karşılamadı, hemen düzeltme yaptı:

– Nereden biliyorsunuz Osman'ın cennete uçup gittiğini? Ben Allah'ın Resûlü'yüm, bana bildirilmediği takdirde ben de bilemem Osman'ın nereye gittiğini. Ancak hayatı boyunca haramsız yaşadı. Haramsız şekilde de öldü. İyi yere gittiğini ümit

ederim. Ama garanti veremem. Şu kesindir ki nereye layıkça oraya gitmiştir Osman!

Bu uyarıyı dinleyen hanım der ki:

– Bu ikazdan sonra bir daha kimse için garantili konuşmadım. Sadece hüsn-ü zanda bulunmayı tercih ettim.

Bundan dolayı ehl-i sünnet mensubu Müslümanlar, kimseyi ne cennet ne de cehennem garantisinde görmezler. Hep âyetin ikazını hatırlarlar:

– Herkes kendi amelinin tutsağıdır! Nasıl yaşamışsa öyle muamele görecektir. Bu da mahşerdeki hesaptan sonra belli olacaktır.

Hanımlar cemaatinin müşkülü

Hanımların beylerinin hizmetlerine ortak olmalarının tek şartı, evlerindeki sorumluluklarını yerine getirerek beylerinin hizmetlerine destek olmalarıdır.

BİR GÜN MEDİNELİ HANIMLAR mutad toplantılarından birinde iken ortaya şöyle bir sual attılar:

- Kadınlar mı daha faziletli, erkekler mi?
- Kadınlar daha faziletli. Çünkü bütün peygamberleri onlar dünyaya getirdi.
- Hayır, erkekler daha faziletli, çünkü erkekler olmasaydı, o peygamberler de olmazdı.

Bu sırada bir hanımefendi daha kesin konuştu:

- Bir defa kadınlar erkeklerin sevabına erişemezler, faziletlerine yaklaşamazlar. Çünkü kadınlara Cuma farz değildir, cenazeye gitmezler, namazlarını cemaatle kılmazlar, bunlardan hepsinden fazla olarak da cihada da çıkamazlar. Bu sebeplerden ötürü kadınlar erkeklerin sevabına erişemezler.

Bir başka hanım:

- Neden öyle düşünüyorsunuz? Onların fitrî ihtiyaçlarına biz muhatap değil miyiz? Çocuklarını karınlarımızda biz gezdirmiyor muyuz?

Evlerine, eşyalarına biz bakmıyor muyuz? Biz bunları yapmazsak onlar camiye de, cihada da gidebilirler mi? Bu yüzden diyorum ki onların, bizden fazla olarak yaptıkları hizmetlerine bizler ortağız.

Sohbet bu minval üzere uzarken karar verdiler ki, rahat ve güzel konuşan ablaları Esmâ gidip, bu durumu Resûlullah'tan sorsun.

Hanımların temsilcisi olarak Hz.Esmâ hemen Huzur-u Risâlete girdi. Herkes susmuş, Esmâ söze başlamıştı:

–Ya Rasûlallah, buraya toplantıda bekleyen diğer hanımların temsilcisi olarak geldim; sohbet konusu olan meselemizi sormak istiyorum izin verirseniz?

– Buyur Ya Esmâ, neymiş hanımlar cemaatinin müşkülü?

– Ya Rasûlallah, biz hanımlar Allah ve Resûlüne iman ettik, imanlarımızın icaplarını da nefsimize tatbik ettik. Ne var ki bizler evlerimizin en tenha köşesinde ibadet ediyor, sizin birçok harici hizmetlerinizden mahrum kalıyoruz. Bununla beraber erkeklerin fitri ihtiyaçlarına muhatap kadınlarıdır. Çocuklarını aylarca gezdiriyor, senelerce bakıp büyütüyoruz. Sizler cumaya, cenazeye gidince, bizleri evlere bırakırsınız, eşya ve mallarınıza biz bekçilik ederiz. Bunların hepsinden fazla olarak da sizler Allah için cihada gidiyorsunuz, biz bunlardan da mahrum kalıyoruz. Size bu hususların hepsinde de bizler yardımcı değil miyiz? Yoksa bütün bu sevaplar erkeklerin şahsına münhasır kalır, hanımları bu sevaplardan mahrum mu olurlar?

Böylece Esmâ سوالini bütünüyle sormuştu.

Resûlullah'ın sualden son derece memnun olduğu besbelli idi. Nitekim ashabına döndü:

– Dinî سوال soranların içinde şimdiye kadar böyle güzel bir سوال soran oldu mu? dedi.

Herkes susmuş, neticeyi merak ediyordu. Nebiyy-i Ekrem Efendimiz aleyhissalâtu vesselam ağır ağır ve kelimelere basa basa şöyle müjde verdi:

– Ya Esmâ, temsil ettiğin hanımlara söyle ki, onlar bu saydığın hizmetlerde kocalarına zorluk çıkarmıyor, yardımcı oluyorlarsa, hiç üzülmessinler, sevapların hepsine de ortaklırlar. Cuma'sına da, cemaatine de, hatta Allah için çıktıkları cihada da... Yeter ki kocalarına yardımcı olsunlar, mânia haline gelmesinler.

Resûlullah'ın sözleri henüz bitmemişti ki, Esmâ yerinde daha fazla duramayarak kalktı ve koşarak toplantı yerine döndü. Onlar ise kapıya yakın yerde bekliyorlardı.

Esmâ, onları görünce tekbir almaya başladı. Onlar da hayırlı bir haberle geldiğini düşünerek tekbirle karşıladılar ve Esmâ aldığı müjdeyi verince birden bayram havası esmeye başladı. Hattâ bu bayram, Medine kadınları arasında günlerce devam etti.

Bu hadisede, hanımların beylerinin hizmetlerine ortak olmalarının tek şartı olduğu bildirilmektedir. O tek şart da, saydıkları hizmetlerinde beylerine yardımcı olmaları, başka bir ifade ile evlerindeki sorumluluklarını yerine getirerek beylerinin hizmetlerine destek çıkmalarıdır.

Bunu yaptıkları takdirde, beylerinin bütün hizmetlerinin sevaplarına hissedar oluyorlar, hattâ at üstünde çıktıkları cihaddan bile hissesiz kalmıyorlardı.

Bu fevkalâde ibretli ve manalı olayda, günümüzün dindar hanımlarına elbette açık seçik dersler vardır. İhtar ve ikazlar söz konusudur. Yeter ki, ibretle düşünsünler, tefekkürle değerlendirsünler. Beylerinin hizmetlerine köstek değil, destek olsunlar. Böyle yardımcı tutumlarıyla erkeklerin hizmetlerinin sevaplarına ortak olma liyakatlerini fiilen gösterip ispatta bulunsunlar.

*Genç kızın evlilikte istediği erkeği seçme
hakkı yok mu?*

*Kızlar evlendirilirken fikirleri sorulur,
evet derse nikâh yapılır;
evet demezse nikâh yapılmaz!*

İSLÂM'DAN ÖNCEKİ DEVİRLERDE evlenecek kızların kendi tercihlerini yapma hakları yoktu. Kızın üzerinde söz hakkı kimin ise tercihi o yapardı. Böylece kız, velisinin yaptığı tercihte şansına çıkan erkekle evlenmek zorunda kalırdı.

Bu insan tabiatına aykırı tutum, İslâm'ın gelişine kadar devam etti. İslâm'ın zuhuruyla değişen birçok cahiliye âdetinin bu anlayışında da bir değişiklik lazımdı. Bunu evlenecek gençlerin hepsi de bekliyordu.

Nitekim Medine'de bir kız Âişe vâlidemizin karşısına çıktı. Zihninde sakladığı fikrini hükme bağlamak için şöyle dedi:

– Ey Resûlullah'ın aziz zevcesi, bir meselem var, çare bulur musun?

Âişe vâlidemiz genç kızın sözüne değer verip dinlemeye başladı. Kızcağız şöyle söylüyordu:

– Babam beni şöhretli olan kardeşinin oğluna verdi, itibar

kazanmayı istedi. Ben, beni verdiği genci istemesem ne lazım gelir? İstemeyişime rağmen babam beni verebilir mi? Benim söz hakkım yok mu?

Âişe vâlidemiz henüz bu mevzuda kesin bir hüküm hatırlamadığından kızcağıza tembihte bulundu:

– Şuracıkta biraz bekle, Resûlullah gelince ona da anlat. Rabbimizin emrini ondan öğrenirsin. Bakalım evleneceğin genci seçerken senin de söz hakkın var mı, yok mu?

Az sonra Hz.Resûlullah aleyhissalâtu vesselam içeriye girdi. Âişe validemiz durumu anlatınca kızcağızın babasına haber gönderen Resûlullah (a.s.m.) adamı huzuruna getirtti.

Tek suali şu oldu:

– Kızını verirken fikrini sordun mu? Vereceğin genci beğenip beğenmediğini ifade etti mi?

Tam bu sırada kız atıldı. Beklenmedik açıklamasını şöyle yaptı:

– Ya Rasûlallah, ben babamın yaptığına karşı değilim. Ancak bir kız verilirken ona da sorulması lazım gelip gelmeyeceğini öğrenmek istedim. Maksadım buydu. İslâm'ın bu konudaki emri nedir?

Hz.Resûlullah'ın kısa, fakat kesin hükmü şu oldu:

– Kızlar evlendirilirken fikirleri sorulur. Evet, derse nikâh yapılır, demezse yapılmaz!

Sordular:

– Ya Rasûlallah, utangaç kızların evet demesi nasıl olur?

Buyurdu ki:

– Utangaç kızların susmaları evet manasına gelir.

Demek ki, ömür boyu birlikte yaşayacağı insana ısınıp ısınmadığını ifade etmek hakkı, kızın elinden alınıp da velisine verilemez. Onların yaşayacakları müşterek hayat hakkında hükmü alakasız insanlar veremez. Mutlaka kıza da sorulur, fikri alınır. Evet demesi beklenir. Demezse zorla nikâh yapılmaz.

genç kızın evlilikte istediği erkeği seçme hakkı yok mu?

Ancak madalyonun öbür yüzü de vardır. Gençler tecrübesizdirler. Hislerinin tesirinde kalır, yanlış tercihte de bulunabilirler, denk olmayan namzet seçerler.

Bunu önlemek için tecrübeli anne-babaların müdahale hakkı vardır.

Şayet namzetler arasında münasiplik yoksa mâni olurlar. Bu hak ebeveynin elinden alınamaz.

Hiçbir zaman yavrularının zarar görmelerini istemeyen anne-babanın bu müdahalesi yabana da atılamaz. Şayet taraflar denk değilse, küfüv denen eşitlik yoksa bu müdahale haklılık arz eder. Anne-baba engel olma haklarını kullanabilirler.

Fiziki kusur ve eksiklikler utanmaya sebepe olmamalı

*İslâm'da görünüşe göre adam değerdendirme yoktur. Kişinin iç
âleminde taşıdığı dindarlığa, davranışlarında sergilediği
güzel ahlakına ve İslâm için yaptığı fedakârlığa göre
değerdendirme söz konusudur.*

SAHABİDEN OLAN HEM KISA boylu, hem de incecik bacaklı bir zat, bir ağaca tırmanmıştı. Yanındakiler bacaklarının inceliğine bakarak gülüşmüşler. Bu olayı gören Hz.Resûlullah:

– Mahşerde sevabı Uhud dağından da ağır gelecek biri için neden gülüşüyorsunuz? Buyurmuştur. Bir adamı görünüşüne göre değerdendirmeyip iç âleminde taşıdığı dindarlığa, fedakârlığa göre kıymetlendirmek gerektiğini ifade etmişlerdir.

Zayıf, nahif yapılı bu zat, İbn-i Mes'ûd'dan başkası değildi. Resûlullah aleyhissalâtu vesselamın kapısının muhafızlığını yapmış, hiç kimseye tanınmayan müsaadesiz içeri girme hakkı, bu sahabiye tanınmıştı. İsteddiği an Resûlullah'ın huzuruna girer, dilediğini teklifsiz söylerdi.

Hz.Ömer'den de evvel İslâmiyet'i kabul etmiş olan İbn-i

Mes'ûd, ilk defa Habeşistan'a, daha sonra da Medine'ye hicret ederek, en uzun boyluların bile göze alamadığı meşakkatten çekinmemiştir. Nitekim ilk defa Kudüs'e doğru, sonra Kâbe'ye müteveccihen namaz kılmak şerefine de nail olduğu gibi, Resûlullah'tan yüz kırk sekiz hadis rivayet etmiş olan bu kısa boylu, zayıf-nahif zat, bütün kısa boyluların yüzünü ağartacak derecede ilim hazinesiydi.

Ebû Musâ el-Eş'arî kendisine sorulan bir sorunun cevabını verdikten sonra, "Bir de İbn-i Mes'ûd'a sorun" diyerek soru soranları İbn-i Mes'ûd'a göndermişti. Neticede İbn-i Mes'ûd, Ebû Musâ'nın cevabını düzeltmişti. Ebû Musâ bunu duyunca:

– Bu allâme içinizde bulunduğu müddetçe, benden bir daha mesele sormayın, demiştir.

Resûlullah aleyhissalâtu vesselamın ayakkabılarını kollarına takıp eşyalarını omuzuna atarak, bir gölge gibi Fahr-i Kâinat'tan ayrılmayan İbn-i Mes'ûd için, Hz. Ömer'in:

– Bu zat, ilim ile doldurulmuş bir dağarcıktır, dediği nakledilir.

Hanefî fıkhnın menşei olarak bilinen, bu cismi küçük fakat ruhu büyük zata, bir yakını gördüğü bir rüyayı şöyle anlatı:

– Resûlullah'ı aleyhissalâtu vesselam, rüyamda yüksek bir minber üzerinde gördüm. Yanımda bulunan sana: "Buraya gel, Ya İbn-i Mes'ûd, benden sonra çok üzıldün" buyurdular.

İbn-i Mes'ûd bu rüyayı derhal tabir ettiler:

– Öyleyse günüm yaklaştı. Cenaze namazımı kılmadan Medine'den çıkmamanı istiyorum senden.

Bu hadiseden birkaç gün sonra, İbn-i Mes'ûd'un hastalanarak yatağa düştüğünü ve kısa süre içinde de vefat ettiğini görüyoruz.

Hastalığı sırasında Hz. Osman, İbn-i Mes'ûd Hazretlerinin ziyaretine gelmiş; aralarında şu konuşma geçmişti:

– Şikayetiniz nedendir, Ya İbn-i Mes'ûd?

- Şikayetim günahımdandır, Ya Osman!
- Canınız ne istiyor?
- Rabbimin rahmetini!
- Doktor göndereyim mi?
- Beni hasta eden, zaten doktordur.
- Para göndereyim mi?
- Benim para ile işim yoktur.
- Çocuklarınıza lazım olur.
- Ben çocuklarıma Vâkıa sûresini okumalarını tembih ettim. Onu okudukları müddetçe, fakr ü zarurete düşmezler. Zira Resûlullah'tan (a.s.m.) işittim ki:
 - Her gece Vâkıa sûresini okuyan kimseye fakr ü zaruret isabet etmez, buyurdular.

Bu konuşmadan sonra, söyleyecek söz bulamayan Hz. Osman, ondan dua talebinde bulunarak ayrılmıştı.

Âişe annemizin kayıp gerdanlığı

*“Merak etme Âişe’ dedi Peygamberimiz.
Ordunun hareketini durdurur, kolyeni buldururum.
Bulmadan buradan ayrılmam. Yeter ki sen üzülme!”*

S İZE BİR SORU:

– Kadın bugün mü daha hatırlıdır, yoksa Resûlullah’ın yanında mı daha hatırlıydı?

Çoğunuzun vereceği cevabı tahmin ediyordum gibiyim.

– O çağda kadın insan yerine konuyor muydu ki, hatırı olsun? diyorsunuz muhtemelen.

Öyleyse buyurun, sizinle teyemmüm âyetinin gelmesine sebep olan olayı birlikte okuyalım. Bakalım kadının hatırı Resûlullah’ın yanında mı daha yüksek, yoksa bugünkülerin yanında mı daha yüksek, görelim. O çağda itibar görmeyen kadına Allah Resûlü aleyhissalâtu vesselam nasıl değer veriyor görelim.

Beni Mustalık gazasında ordu yatsı namazından sonra konakladığı susuz yerden ayrılmak üzereydi. Gece serinliğinde suyu olan bir yere ulaşmak için yola çıkma emri verildi:

– Herkes hazırlığını yapsın. Sabah namazı için suyu bulunan bir yere ulaşmak üzere yola çıkıyoruz!

Efendimizin yanında hanımı Âişe validemiz de vardı. O da hazırlığını yapmaya başladığı sırada, elini boynuna attığı anda içi cız etti. Emanet olarak taktığı kıymetli kolyesinin yerinde yeller esiyordu. Kopup kumların üzerine düşerek kaybolduğu anlaşıldı. Hemen çadırın çevresinde aramaya başladı. Olayı öğrenen Peygamber Efendimiz de aramaya iştirak etti. Ne var ki yer yarılmış da kolye içine kayıp gitmişti. Çevreden ise soruyorlardı:

– Ne bekliyoruz? Sabah namazı için varacağımız sulu vaha uzak. Bir an evvel yola çıkmalıyız.

Efendimiz, kolyesini bulamayışından dolayı üzüldüğünü gördüğü Âişe validemizi teselli etti:

– “Merak etme Âişe” dedi. Ordunun hareketini durdurur, kolyeni buldururum. Bulmadan buradan ayrılmam. Yeter ki sen üzülme!

Gecenin karanlığında kolyeyi bulmaktan ümitler kesilince yorgun düşen Âişe validemiz oturdu. Hemen yanına uzanan Peygamber Efendimiz de onun dizine başını koyarak istirahat etmeyi tercih etti. Maksudı biraz da mahcup olan hanımını rahatlatmaktı.

Hâlbuki insanlar, ne duruyoruz daha, diye söylenmeye devam ediyorlardı.

– Âişe annemizin kolyesi kaybolmuş, onun için bekliyoruz, söylentisi yayılınca, baba Hz. Ebû Bekir öfkeyle gelerek:

– Nedir senin bu halin? Burada abdest alacak su yok. Sabah namazı için suyu bulunan bir yere erişmemiz gerekirken orduyu bekletmeye hakkın var mı, diye çıkıştı; hatta iyice yaklaşıp kızını el ucuyla dürtmekten de kendini alamadı.

Oysa Âişe validemiz, dizinde uyuyan Resûlullah, rahatsız olmasın diye yerinde sabit kaldı, bu sitemleri Resûlullah’a duyurmamaya büyük gayret gösterdi.

İnsanlarda ise endişe devam ediyordu:

– Burada su yok, sabah namazını nasıl kılacağız?

Peygamber Efendimiz aleyhissalâtu vesselam bütün bunlara rağmen, hanımının kolyesini bulup onu memnun etmeden ayrılmak niyetinde olmadığı mesajını veriyordu adeta.

Nihayet sabah namazı yaklaştı. Telaşlanmalar daha da fazlalaştı. Tam o sırada Efendimize vahiy geldi. Cebrail'in getirdiği Maide sûresi'nin altıncı âyetinde Rabbimiz şöyle buyuruyordu:

*"...Su bulamamışsanız temiz bir toprağa teyemmüm edin, yüzlerinizi, ellerinizi onunla meshedin. Allah sizi zorlamak istemez, Allah sizi arıtıp üzerinize olan nimetini tamamlamak ister ki şükredesiniz."*⁷

Bu âyetle Allah (c.c.) kullarına suyun bulunmadığı yerde toprağa el vurularak alınan abdestle namaz kılınabileceğini bildiriyor ve insanlara zorluk değil kolaylık istediğini de hatırlatıyordu.

Ashab sevinç tekbirleri getirirken bazıları da Hz. Ebû Bekir'e gelerek:

– İyi ki Resûlullah (a.s.m.) ailesinin kolyesi için orduyu bekletti. Böylece suyun bulunmadığı yerde teyemmümle namaz kılma kolaylığına kavuşmuş olduk, diyerek sevinçlerini ifade ederken, hemen oracıkta teyemmümle abdest alıp namazlarını hiç zorlanmadan kıldılar.

Bundan sonra ortalığın aydınlanması üzerine çadırın yanında oturan devenin kalkmasıyla kolyenin devenin altında kaldığı meydana çıktı. Bir sevinç daha yaşandı.

Böylece bu bekleyiş sırasında, hem büyük bir kolaylık olan teyemmüm âyeti gelmiş, hem kolye bulunmuş, hem de Resûlullah'ın (a.s.m.) yanında hanımların hatırı, ordunun hareketini durduracak kadar yüksek olduğu da meydana çıkmış oluyordu. Rabbimiz bu bekleyişi, gönderdiği teyemmüm âyetiyle yerinde bulduğunu da ümmete gösteriyordu.

⁷ Maide sûresi, 5:6.

*Mü'minin hayırlısı,
ailesine karşı hayırlı olandır*

*Evet, kadının psikolojisini bilen Efendimiz (a.s.m.)
Hz. Âişe validemiz ile zaman zaman koşuya girer,
bazen ondan geri kalır, onu rahatlatırdı.*

ÂİŞE VALİDEMİZ BİR HATIRASINI ŞÖYLE ANLATIR:
Bir defasında kafilâ ile gidiyorduk. Resûlullah aleyhissalâtu vesselam yanındakilere:

– Siz yürüyün, biz Âişe ile biraz geriden geleceğiz, buyurdu.
Onlar yürüyüp uzaklaştılar.

Bana:

– Haydi Âişe, seninle bir yarışalım, bakalım kim geçecek, dedi.

Ben de zaten hazırdım. Hemen yarışa girdim. Birlikte koşuştuk ama ben onu geçtim.

Âişe validemiz bu geçmeyi anlatırken, şunu da ilave eder:

– Ben o zaman çok gençtim, bedenimde zayıflık yoktu.

Bir yıl sonra, yine benzeri bir yolculukta Peygamber Efendimiz (a.s.m.), aynı teklifi tekrarlar:

– Haydi Âişe, seninle bir daha yarışalım.

Validemiz sevinir, koşuşmayı tekrar ederler. Fakat bu defa Peygamber Efendimiz geçer, validemiz geride kalır.

Peygamber Efendimiz (a.s.m.) buyurur ki:

– Âişe, bu geçiş, geçen seneki geri kalışa karşılıktır. Bundan sonra da şöyle teselli eder:

– Sadece ödeştik, farklı bir şey yoktur, üzülme!

Evet, kadının psikolojisini bilen Peygamber Efendimiz (a.s.m.) onunla zaman zaman koşuya girer, bazen ondan geri kalır, onu rahatlatırdı. Bazen da onu geçer, ona gerçek durumunu bildirirdi. Ama bunu bir üstünlük iddiasına götürmez, sadece ödeştik demekle yetinirdi.

Lütfen dikkat buyurun, bunları yapan Peygamber Efendimiz (a.s.m.), zamanı gelince Cebrail’le arkadaşlık eder, göklere uçar, Cebrail’i de geçer, Sidretül müntehaya ulaşırdı.

Ama yeri ve zamanı gelince kumlu çölde hanımı Âişe ile birlikte yarışa çıkar, bazen onu dahi geçemez, geçince de “Farklı bir şey yok, sadece ödeştik” demekle iktifa ederdi.

Belki buğz ettiğin insan, senden hayırlıdır!

Kendi nefsiniz için takvayı tercih edin, daima takva ile amel edin. Ama başkaları için fetvayı kâfi bulun, fetva ile amel edenleri itip kakmaktan uzak kalın.

B AZI KONULARDA ÖLÇÜYÜ GENİŞ tutmalı, çevremizi sıkmaktan uzak kalmalıyız. Bu dinde bir taviz ve boşvermişlik manasına gelmez. Zira ölçümüz açıktır:

– Kendi nefsiniz için takvayı tercih edin, daima takva ile amel edin ama başkaları için fetvayı kâfi bulun, fetva ile amel edenleri itip kakmaktan uzak kalın.

Mesela; siz geceleri teheccüd kılın, Pazartesi-Perşembe günleri oruç tutun, zekâttan başka sadaka da verin... ama bunu nefsinize şart koşun, kendinizde arayın. Geniş muhitte, umumi çevrede ise insanların beş vakit namazı kılmalarını kâfi bulun, zekâtını vereni takdir edin, farz orucunu tutanı tebrik edin.

Çünkü bunları yapamayan, fazlasını hiç yapamaz. Önce fetvayı yapacak, onu hazmedecek, sonra içinden duyacağı sevk ile sıra ötekine gelecektir.

Bizim bu: “Kendi nefsinizde takvayı yaşayın ama başkala-

rında fetvayı kâfi bulun” şeklindeki ölçümüne Asr-ı Saadetten bir misal arz etmek istiyorum.

Yol kenarında oturanlar, yoldan geçen bir adamın selamını aldılar. İçlerinden biri başladı geçen adamın arkasından konuşmaya:

– Ben bu adamı hiç sevedim, Allah için buğz ediyorum buna.

Hâlbuki giden adamı iyi biri olarak biliyorlardı. Nitekim daha sonra biri gidip arkasından konuşulmuş ona anlattı. O da doğruca Resûlullah aleyhissalâtu vesselama varıp:

– Ya Rasûlallah, falan kimse arkamdan konuşmuş, bana buğz ettiğini söylemiş, huzuruza çağırırsanız da bana buğz etmesine sebep olan kusurum ne ise söylese, ondan vaz geçsem.

Ve Resûlullah’ın emri üzerine huzura gelen adam, Peygamber Efendimiz sorunca şöyle cevap verdi:

– Evet, doğru söylemişler. Ben bunun arkasından konuştum, buna buğz ediyorum.

– Söyle bakalım, nesine buğz ediyorsun, kusuru ne?

– Ben bu adamın vaktiyle hizmetçiliğini yaptım. Bütün hallerini biliyorum. Onun için buğz ediyorum.

Adam, şu teklifi yaptı:

– Ya Rasûlallah sor bakalım; namazımda, abdestimde, rükû ve secdemde bir kusur mu gördü?

– Hayır, bunlarda bir kusurunu görmedim ama kıldığını da bunlardan ibaretti, hiç fazlasını kılmazdı!

– Sor bakalım ya Rasûlallah, zekâtımda bir kusurumu mu gördü?

– Hayır, görmedim ama verdiği de zekâtından ibaretti. Hiç fazladan verdiğini görmedim.

Adam:

– Sor bakalım ya Rasûlallah, orucumda bir kusurumu mu gördü?

– Hayır hiç görmedim ama tuttuğu da sadece ramazan orucundan ibaretti. Hiç başka oruç tuttuğunu görmedim.

Anlatılanları dikkatle dinleyen Resûlullah aleyhissalâtu vesselam yapılanları az bulan adama şöyle sordu:

– Beş vakit namazını kılmış, zekâtını vermiş, orucunu tutmuş ama halen de senin buğzundan ve arkasından konuşmaktan kurtulamamış! Sen kime, ne için buğz ediyorsun, söylersin?

Ortalığa sessizlik hâkim olmuş, sonra bu sessizliğin yerini Resûlullah'ın şu ihtarı doldurmuştu:

– Öyle ise kalk buradan, çık dışarıya! Belki senin buğz ettiğin insan, senden hayırlıdır!

Evlatlık

Evlatlık hiçbir zaman öz evlat yerine geçmez.

HENÜZ YEDİ-SEKİZ YAŞLARINDA olan Zeyd, annesinin elinden tutmuş, Maan'daki akrabalarını ziyarete gidiyordu. Çöl emniyet içinde değildi, her an bir çete grubunun baskınına uğramak ihtimali vardı. Bunun için bir kafilé içinde yola koyulmuşlardı.

Ne var ki, kafilé korkulan tehlikeyle karşılaştı ve Benî Kayın kabilesinden bir kısım atlılar yolda kafiléyi çevirdiler. Kıymetli mal ve eşyaları aldıktan sonra, çocuk Zeyd'i de anasının elinden koparıp atlarına bindirerek, kumlu tepelerin ardına doğru kaybolup gittiler.

Hadise; annenin, babanın dünyasında fırtınalar kopardı. Hüzünlü beyitler söyleyen baba, güneşin her doğuş ve batışında Zeyd'i hatırlayıp gözyaşı döküyordu ama Zeyd'den haber yoktu.

Bir ara Kelb kabilesinden bir grup hacca gitmiş Beytullah'ı ziyaret ediyorlardı. Bir de ne görsünler, Zeyd orada. Tanıştılar. Dönüşte durumu Zeyd'in babasına müjdelediler:

– Gözyaşı döküp durduğun Zeyd'i kaçırان çeteler onu

Ukâz pazarında köle diye satmışlar. Onu satın alan Hatice de Peygamber olduğunu söyleyen zatla evlenince ona hediye etmiş. Şimdi Mekke'de o zatın yanındadır.

Baba Hârise, sevincinden ne yapacağını bilmeyen bir heyecanla yanına kardeşi Kâ'b'ı da alarak derhal yola koyuldu. Çeşitli hülyalar, heyecanlar, tahminler kurarak Mekke'ye gelip, Resûlullah'ın bulunduğu meclise girdiler. İlk sözleri:

– Abdûlmutalib'in torunu nerede, Hâşimoğulları kimdir? Bu kavmin seyyidi hani? Oğlumu istemeye geldim ben. Onu köle olarak satın almışsınız. Ne kadar para istiyorsanız veriyim. Yavrumu bana iade edin!

– Para senin olsun. Oğlunu çağıralım. Kendisine soralım, ne tarafı tercih ederse oraya gitsin. Mâni olmak aklımızdan geçmez.

– Bizi sevindirmiş olursunuz, size binlerce teşekkür ederiz. Lütfen çağırın Zeyd'i!

Az sonra bulunup getirilen Zeyd içeri girer ve babasının boynuna sarılıp, gözyaşı içinde sohbete dalarlar. Hal hatırdan sonra, görüşmenin özü olan sual sorulur:

– Zeyd! Bunlar senin baban ve amcanlarmış öyle mi?

– Evet, ya Rasûlallah!

– Öyle ise iyi dinle, seni istemeye gelmişler. Dilersen onlarla gidersin, dilemezsen bizimle kalırsın. Senin iradene, arzuna kimse karışamaz. Onları tercih edersen sana darılmayız, fitratın gereğidir bu. Bizi tercih edersen seni kovmayız. Bizden gördüğün muamelene değişiklik getirmeyiz. Şimdiye kadar nasıl alaka görmüşsen, şimdiden sonra da aynı sevgi ile karşılık görürsün.

Zeyd, kararlı ve sakın bir şekilde:

– Ya Rasûlallah, zatınız bana babamdan, amcamdan görmediğim yakınlığı göstermekte, beni dünyevi iyiliklerin ötesinde, ayrıca uhrevi saadetlerle de taltif etmiş bulunmaktasınız. İman etmiş olanların üçüncüsü olmakla kavuştuğum

büyük bahtiyarlık hiçbir nâiliyetle ölçülemez. Şu anda bir mahrumiyet ve rahatsızlık içinde değilim ki, onu telafi için sizi bırakıp başkasını tercih edeyim. Siz benim her şeyimsiniz ve ben son nefesime kadar sizinleyim, tabi kabul buyurursanız.

Baba Hârise atılıyor:

– Ne diyorsun sen Zeyd, köleliği hürriyete tercih mi ediyorsun?

– Kesin olarak söyleyeyim ki, evet. Sizin yanınızdaki hürriyete Resûlullah'ın yanındaki köleliği tercih ediyorum.

Hız. Resûlullah bundan son derece mütehassis oldu ve Zeyd'in elinden tutarak ahabın içinde şöyle ilân etti:

– Ey hazır olanlar, şahit olunuz ki, işte bu Zeyd, bundan sonra benim oğlumdur. Bana varis de olabilir!

Baba Hârise'yle amca Kâ'b, bunu duyunca sevindiler. Emniyet içinde olan oğulları için üzüntülerini hafifletmiş olarak evlerine eli boş döndüler.

Bundan sonra ahabdan bazıları Zeyd'e:

– Resûlullah'ın oğlu Zeyd! diye hitap etmeye başladılar.

İslâm'dan önceki devirde, evlat edinmek âdeti vardı. Başkalarının oğlu evlat edinilir, ailenin bir ferdi olarak, mirasa da iştirak edebilirdi.

Hâlbuki, Allahü Azîmüştân bu âdeti yasaklamayı murat etmişti. Bunu kesin hatlarıyla zihinlere nakşetmek için önce Resûlünün hayatında böyle bir hadise cereyan ettirecek, sonra gönderdiği vahiy ile mevcut bu durumu değiştirecekti.

Nitekim Medine devrine gelince şu âyet-i kerime gönderildi:

*"Allah, bir adamın göğüs boşluğunda iki kalp yaratmamıştır. Zihar yaptığınız eşlerinizi sizin anneniz yapmamıştır, evlatlıklarınızı da sizin oğullarınız kılmamıştır. Bu konularda söylediğiniz sözler, ağızlarınızın bir lakırdısıdır. Allah, hakkı söyler ve O, gerçek yola iletir."*⁸

⁸ Ahzâb sûresi, 33:4.

Âyette birinin bir başkasının oğluna bu benim oğlumdur demesiyle oğlu olmayacağı, mahremiyetin kalkmayacağı haber veriliyor; evlat edinmenin haram olduğu bildiriliyordu. Oğul edinildiği söylenen çocuğun karısının da gerçekten oğul ailesi olmayıp, yabancı biri olduğuna işaret ediliyordu. Demek ki âyette:

– Birinin, bir yabancının oğluna “Bu benim oğlumdur” demekle oğlu olmayacağı, mirasına girmiş sayılmayacağı, yabancının oğlu olmasından doğan mahremiyetin kalkmayacağı gibi hükümler açıklanmış oluyor. Evlat edinmenin İslâm hukukunda mümkün olmayacağı ifade buyuruluyordu.

Bundan dolayıdır ki, fiili bir durumla, mesele kesin şekilde tespit edilmiş olmak için Peygamberimizin oğlum dediği Zeyd, ailesi Zeyneb’i geçimsizlik yüzünden boşanmış; Rabbimiz boşanmak suretiyle itibarı düşen Cahş kızı Zeyneb’i nikâhı altına almasını Resûlü’ne emretmiştir. Bu emir, Ahzâb sûresinde de ifadesini bulmuştur.

– Birinin evladını alıp yetiştirmek, evlat gibi bakıp büyütme mümkündür. Ona bir miktar mal ve imkan hibe edip, hayata hazırlamak câizdir. Bu tamamen başka bir şeydir. Ama onu kendi nesebine iltihak edip, evlat saymakla, evlat edinmiş olmak mümkün değildir. O başkasının evladındır, mirasa iştiraki olamaz, öz oğul yerine hiçbir suretle geçemez. Mahremiyet kalkmaz; çocuğu büyüten ana, gerçek ana olamaz.

Nitekim Rabbimiz bunun tatbikatını Resûlü’nün muazzez şahsında göstermiş “Bu benim oğlumdur” dediği Zeyd’in evladı olmayacağını tarihi bir olayla beyan buyurmuştur.

Günahlar karşısında sahabi duyarlılığı

*Sa'lebe bin Abdurrahman'ın hastalığı da ölümü de
Allah Resûlünden ders aldığı, işlediği günahın korku ve
mahcubiyetinden olmuştur.*

SOKAKTA, VASITADA, İŞYERİNDE... hülâsa günlük hayatımızın bütün safhalarında günahlar bizi gölge gibi takip etmekte, yol kesen eşkıya gibi tehditte bulunmaktadır.

İslâmî hayatımız, imanî ölçülerimiz bu asri günahların adeta istilasına maruz bulunmaktadır.

Bugün öyle günah ve fitnelerle karşı karşıyayız ki, Saadet Asrı mü'mini Allah Resûlü'nden aldığı duyarlılıkları bunlardan birine kazara maruz kalsa dağlara çıkıyor, günlerce feryad ü figan edip gözyaşları içinde tevbe, istiğfarda bulunuyordu.

Abdurrahman oğlu Sa'lebe, Resûlullah'ın hizmetkârlığını yapmakta, böyle şerefli bir görevde bulunmanın huzurunu yaşıyıp, şükürünü eda etmektedir. Onun gösterdiği duyarlılıkları, o da elinden geldiğince ifaya çalışmaktaydı. Bir gün Resûl-i Ekrem aleyhissalâtu vesselam bu zatı, Ensardan birinin evine gönderir, ev sahibi sahabiye çağırmasını söyler. Sa'lebe, hemen yola çıkar ve sahabinin evine gelir, kapıdan içeriye bakar. He-

nüz inşaat halindeki evin kapısından içerileri görünür hâlde perişanlık besbellidir. Kapı ile duvar arasındaki kovuktan açılmış olan delik içerisini görmeye kâfi sebeptir.

Sa'lebe de buradan bakınca içeride yikanan bir kadını görür.

Hemen yüzünü çevirip, çekilmesi lazım geldiği hâlde, o bunu yapmaz, şeytanına uyar, nefesine tâbi olur, bakışlarını tekrar ettirir. Hâlbuki Resûlullah aleyhissalâtu vesselam, kazara bakışlar günah getirmese de, kasti bakışların azaba vesile olacağını bildirmiştir. Onu o an için hesaba katmaz.

Bu fitneli an, şimşek çakması kadar kısa sürer ve derhal kendine gelen Sa'lebe, ne yaptığığın muhasebesini yapmaya başlar.

Şiddetli bir düşünce alır kendisini. Emanete hıyanet ettiğini, Resûlullah'ın itimat edip de gönderdiği evin içindeki mahreme baktığını, mü'min kardeşinin nikâhlısına nazar ettiğini düşünür.

Düşündükçe titrer, günahının altında ezildiğini hisseder. Nihayet, artık Resûlullah'ın huzuruna dönmeye layık olmadığı kararını verir.

Adeta ihtiyarı haricinde bir gidişle Medine kenarına çıkar, Mekke'ye doğru yürümeye başlar. Çöle müteveccihen açılarak az sonra gözlerden kaybolur.

Beri tarafta Sa'lebe'yi bekleyen Resûlullah, onun gelmeyişi ni merak eder. Bekleyiş bir-iki gün derken, bir ayı bulur. Şüpheler, tereddütler, söylentiler etrafa yayılır. Tam kırkuncu günü vahiy gelir. Durumu Resûlullah'a bildirir:

– Sa'lebe, Mekke'ye doğru giderken birbirine bakan iki büyük dağın dibindeki dereye, üzüntü ve keder içinde tevbe istigfardadır. Ele mi şiddetli, teessürü büyüktür!

Resûl-i Ekrem aleyhissalâtu vesselam derhal emir verir:

– Ya Ömer, Selmân'ı da alarak hemen Cebrâil'in tarif ettiği Mekke'ye doğru git. Birbirine bakan iki büyük dağın dibindeki dereyi bul ve Sa'lebe'yi alıp getir.

Atlarına binen iki sahabi, tarif edilen yere doğru yola çıkarlar. Mekke cihetinde tarife uyan iki büyük dağı bulurlar. Bu sırada karşılaştıkları Deffafe adındaki çobana sorarlar.

Çoban:

– Günahlarından mahcubiyet duyduğu için günlerdir şu derenin dibinde gözyaşı döküp ağlayan, artık bu günahla Allah Resûlü'nün yüzüne bakamam diyen adamı mı arıyorsunuz? diyerek yerini haber verir.

Bulup Medine'ye getirirler. Allah Resûlü tevbesinin makbul bir tevbe olduğunu söyleyerek onu teselli etmeye çalışır.

Ne var ki Abdurrahman oğlu Sa'lebe, bundan sonra tam iyileşemez. Duyduğu derin mahcubiyet, hissettiği günah korkusu onu daha fazla yaşatmaz.

Bu hadiseyi anlatan El-İsâbe der ki:

– Sa'lebe bin Abdurrahman'ın hastalığı da ölümü de Allah Resûlünden ders aldığı, işlediği günahın korku ve mahcubiyetinden olmuştur!

Bakin Resûlullah ne buyurmaktadır:

– Mü'min günahını başına yıkılacak dağ gibi büyük görür, münkir de burnu ucuna konmuş sinek gibi küçük sanır!

*Hatice annemizi Peygamberimizin yanında
unutulmaz kılan hizmeti*

– Ya Rasûlallah, bu yaşlı kadın kimdi ki, kendisine ayağa
kalkacak kadar hürmet ettiniz; minderinizi verecek kadar
alaka gösterdiniz?

Resûlullah'ın cevabı tek cümleden ibaretti:

– Bu kadın, bizim Hatice'nin dostlarındandı!

ELİNE ALDIĞI KURU BİR HURMA dalına dayanarak Resû-
lullah'ın kapısına kadar gelmiş olan yaşlı bir kadın, içeri
girmek arzusunu izhar etmesi üzerine;

– Ya Rasûlallah, kim olduğunu bilmediğimiz bir ihtiyare
kadın, zatınızı görmek istiyor, dediler.

Resûl-i Ekrem aleyhissalâtu vesselam:

– “Müsaade edin gelsin” buyurdular.

İhtiyarlıktan beli rükû eder hâlde duran kadın, hurma da-
lından edindiği esasına dayana dayana Resûlullah'ın kapısın-
dan içeri girdi, bir-iki adım ilerledikten sonra, kendisini tanı-
yan Resûlullah hemen ayağa kalktı; altlarındaki içi hurma
lifi dolu minderlerini göstererek oturmasını istediler.

Resûlullah'ın bu kadına gösterdiği hürmet ve alaka, orada hazır bulunan Hz. Ömer'in dikkatini çekti; hatta kim olduğunu merak ettiği bu ihtiyareye gösterilen bu ikramı, biraz da fazla gibi bulduğu içindir ki, ihtiyare kalkıp gittikten sonra:

– “Ya Rasûlallah, bu yaşlı kadın kimdi ki, kendisine ayağa kalkacak kadar hürmet ettiniz, minderinizi verecek kadar alaka gösterdiniz?” dedi.

Resûlullah'ın cevabı tek cümleden ibaretti:

– Bu kadın, bizim Hatice'nin dostlarından!Burada aklımıza şöyle bir soru geliyor:

– Resûlullah (a.s.m.), senelerce evvel vefat etmiş olan Hatice validemize, neden bu kadar alaka duyuyordu ki, onun dostlarına bile ayağa kalkıyor, minderlerini vermek kadirşinaslığında bulunuyorlardı? Hatice validemizin kendisini bu derece sevdiren hususiyeti ne idi?

Bu sorunun cevabını da, Hz. Âişe validemizin hazır bulunduğu bir mecliste cereyan eden şu hatıradaki bulmak mümkündür.

Fahr-i Kâinat Efendimiz, bir aile sohbetinde, Hz. Hatice validemizi uzun uzun yad etmiş; bazı hatıraları yeniden anlatarak, geçmiş günlerini dile getirmişti.

Hz. Âişe validemiz:

– Ya Rasûlallah, senelerce evvel ölüp gitmiş olan bir yaşlı kadını, bu kadar hatırlayıp yâd etmekte ne fayda var? Allahü Zülcelâl, size, ondan daha genç ve güzelini ihsan etmiş; ağzında dişi bile kalmamış bir ihtiyare yerine daha gencini vermiştir, dedi.

Âişe validemizin bu sözlerine karşı Resûlullah aleyhissalâtu vesselâmın Hz. Hatice validemizi niçin unutmadığını bildiren şu cevaplarını, dikkat ve ibretle okumaktayız:

– Ya Âişe! Seneler geçtiği hâlde Hatice'yi unutmayışım, onun dış güzelliğinden değildir.

Herkes beni red ve inkar ettiği zaman, Hatice bana inandı ve tasdik etti.

Etrafımdakiler bana, yalancısın dediği zaman; Hatice bana, doğru söylüyorsun, asla çekinme dedi.

İnsanlar benden bir pulu esirgediği zaman, Hatice, bütün servetini önüme sürerek bunların hepsi emrindedir, istediğin kadar harcayabilirsin dedi.

Dünyada yalnız kaldığım günlerde Hatice benden asla geri kalmadı. Bu sıkıntıların hepsi geçicidir, üzülmeye, ileride bu güçlükleri kolaylıklar takip edecektir dedi.

İşte ben, Hatice'yi bu fedakârlıkları için unutmuyorum!

Hız. Hatice'yi seneler geçtiği hâlde unutturmayan meziyetleri, Resûlullah (a.s.m.) nezdinde, kadın arkadaşına oturduğu minderini verdirecek kadar kazanmış olduğu itibar ve kıymeti, hanımların dikkatlerini çekmelidir.

*İslâm'a girebilmek için tüm mal varlığını
amcasına devretmeye razı olan
sahabinin öyküsü*

"Allah senin kanını küffara haram etti."

SİYER KİTAPLARINA BAKTIĞINIZDA, Mekke'de amcasının yanında yetim kalmış bir Abdullah göreceksiniz. Babası daha evvel vefat etmiş, anası da bir kocaya gittiği için amcasının yanında öksüz olarak büyüyen Abdullah bâliğ olduktan sonra, bir sürü miras koyun ve bir katar deveye sahip olmuştu. O sıralarda Resûl-i Ekrem (a.s.m.), davetini alenileştirmedeği için, İslâmiyet'ini gizlemek zorunda kalan Abdullah, ne kadar beklemişse de himayesinde kaldığı amcasından İslâm'a karşı bir aşk ve alaka göremediğinden, imanını ondan da saklamak zorunda kalmıştı. Nihayet Mekke'nin fethinde, yine Resûlullah'ı gördüğü hâlde iman etmeyen amcasından ümidi kesmiş olan Abdullah, bütün kuvvet ve cesaretini toplayarak:

– Amca, senin Müslüman olmana bakıyordum, maatteessüf şimdiye kadar sende Allah'a ve Resûlü'ne itaat emaresi gör-

medim. Sen mahrum kalıyorsun, bari beni mahrum bırakma; izin ver de ben İslâmiyet'i kabul edeyim, teklifinde bulundu.

Bu teklif üzerine küplere binen amcası:

– Eğer sen Müslüman olursan, sırtındaki gömleğe varınca-ya kadar sahip olduğun tüm malını elinden alır, deve diken-
gibi yapayalnız bırakırım, tehdidini savurdu ve arkasından da
bu söylediğini yapacağına dair bir sürü yemin etti. Abdullah,
o güne kadar olduğu gibi, yine ya imanını gizlemek mecburi-
yetinde kalacak, yahut da gömleği dahil nesi varsa hepsini fe-
daya razı olacaktı.

Abdullah fedakârlığı tercih etti.

Amcası:

– Ne yapıyorsun Abdullah demeye kalmadı:

– Al! İsteddiğin bu değil mi? Şu avret yerimi örtecek bir don
bana yeter; develer de, koyunlar da hepsi senin olsun, dedikten
sonra, annesinin yanına doğru koşup gözden kayboldu.

Evladını sadece bir izar içinde gören anne, gözyaşı dökme-
ye başlayarak, ona evinde bulunan alaca bir kilim verdi. Ab-
dullah bu kilimi iki parçaya bölerek bir kısmını yukarı, bir kıs-
mını da aşağısına sardı. Doğruca Medine'nin yolunu tuttu.

Bu durumda Abdullah, babasından kalma koyunları, deve-
leri, daha doğrusu avret yerini örtecek bir bez parçasından
gayrı her şeyini hatta vatanını bile terk ediyordu.

Bir sabah namazı vaktinde nihayet Medine'ye yetişerek,
Mescid-i Saadet'e giren Abdullah, ashabın arasına karıştırdı.
Namazdan sonra, âdeti üzere cemaatını süzen Resûl-i Ekrem
aleyhissalâtu vesselam alaca elbiseli birini görünce sordu. O
da isminin "Abdü'l-Uzza" olduğunu söyledikten sonra, mace-
rasını anlattı. Resûl-i Ekrem (a.s.m.), bir put adı olan "Uzza"yı
değiştirerek, isminin Abdullah ve lâkabının da sırtındaki ala-
ca kilimden dolayı Zülbecadeyn olduğunu bildirdikten sonra,
şöyle buyurdu:

– Ya Abdullah! Bizim yakınımızda ev tut.

Mescidin yakınında yerleşen Abdullah, kısa bir müddet içinde imanda öyle yüksek bir mertebeye erişti ki, Kur'ân-ı Kerim'i okurken aşka geliyor ve etrafına bakmadan en yüksek perdeden ağlayarak okumaktan kendini alamıyordu.

Tebük seferi hazırlığında iken, yine aşka gelen Abdullah'ın yüksek perdeden Kur'ân okumaya başlaması, Hz. Ömer'in hiddetini celb etmiş:

– Ya Rasûlallah, baksanıza şu Zülbecadeyn'e! Kimimiz namaz kılıyor, kimimiz sefer tedariki için istişârede bulunuyoruz, bu ise hepimize mâni oluyor, diye şikâyetle bulunmuştu. Allah'ın Resûlü, Hz. Ömer'in bu şikâyetine nasıl cevap verdi biliyor musunuz? Bakınız ne buyurdular:

– Ona dokunma ya Ömer! O, Allah ve Resûlü için avret yerini örtecek bir bez parçasından başka her şeyini feda ederek bize geldi!

Nihayet Tebük seferine doğru yola çıkmış olan Resûl-i Ekrem'e (a.s.m.), yolda bu Abdullah Zülbecadeyn şöyle bir müracaatta bulundu:

– Ya Rasûlallah! Dua edin de bu defaki cihadda şehit olayım.

Resûlullah Hazretleri, Abdullah'ın kolundan tutup:

– “İlâhi! Bunun kanını küffâra haram et!” buyurdular.

Abdullah:

– Ya Rasûlallah, benim maksadım bu değil, şehit olmaktı, diye istediğini tekrarlayınca, gayb-âşına nazarıyla Abdullah'ın kaderini keşfeden Allah'ın Resûlü:

– “Sen İslâm için cihad etmek niyetiyle yola çıkmadın mı?” diye sordular.

Abdullah:

– “Evet” dedi.

– “O hâlde bu halis niyet ve azim sana yeter! Sen savaşta yaralanarak değil, sıtma tutarak öleceksin! Ama üzülme! Cihad yolunda iken öleceğinden, yine şehitsin” buyurdular.

Dikkat edecek olursanız, Abdullah harp kazanmak diye bir şey düşünmüyor, o sadece İslâm yolunda hayatını feda etmek, şehit olmak emelinde. Resûlullah ise, Abdullah'ın azim ve imanını soruyor, "Sen bu yola cihad niyetiyle çıkmadın mı?" diyor. Madem ki cihad azmiyle çıktın, bu yolda sıtmadan da ölsem şehitsin, buyuruyorlar.

Hakikaten Tebü'k'te iken sıtmaya tutulan Abdullah, vefat ediyor. Gece Hz. Bilâl'in tuttuğu meşalenin ışığında yıkıyor, kazılan bir mezara koymak için, Resûl-i Ekrem aleyhissalâtu vesselam, kendi mübarek elleriyle bizzat Abdullah'ı kabrine indiriyor. Ebû Bekir ile Ömer de toprağını örtüyorlar.

Bu sırada Allah'ın Resûlü, henüz fiilen muharebeye girmemiş, fakat cihad azmi ile yola çıkmış, tam bir ihlas sahibi bu Abdullah Zülbecadeyn'e, orada bulunanların gıpta ile dinledikleri şu duayı ediyorlar:

"Ya Rabbi! Abdullah beni razı etti. Sen de Abdullah'ı razı et."

Bu duayı dinleyen İbn-i Mes'ûd diyor ki:

"Keşke o kabre konan ben olsaydım ama nerde bende öyle niyet, öyle azim, öyle ihlas..."

Efendimiz'in Mekke'li mert düşmandan himaye istemesi

*İnsaflı ve vicdanlı düşmandan
insan hakları adına yardım istemek,
İslâm'ın onuruna ve izzetine gölge düşürmez.*

RESÛL-Ü EKREM EFENDİMİZ (A.S.M.) Mekke müşriklerinin işkence ve zulümlerinden iyice endişe etmeye başladığı sırada Tâif'e gitmiş, onlardan bir ilgi beklemiş, bir arka çıkacak kuvvet ümit etmişti.

Ne yazık ki ne arka çıkacak kuvvet elde edebilmiş ne de basit bir anlayış görebilmişti. Aksine taşla, sopayla karşılanmış, büyük bir üzüntüyle aralarından canını zorla kurtarabilmişti.

Mesele geri Mekke'ye girebilmekteydi. Nasıl girecekti Mekke'ye! Çünkü onlara karşı bir kuvvet elde etmek için gittiği Tâif'ten istediğini alamamış, aksine düşman kitlenin varlığını iyice sabitlemişti. Yani Mekkelilere karşı durumu daha da zayıflamıştı.

İşte bu sıra bazı müşriklerden, insan hakları adına kendisine arka çıkmalarını, Mekke'ye girebilmek için koruma-

da bulunmalarını istedi. Müşrikler buna yanaşmadılar. Belki de bekledikleri fırsatın doğduğunu düşünmüşlerdi. Ancak Mut'im bin Adiyy ötekilerden farklı bir cesaret örneği verdi.

Peygamber Efendimiz aleyhissalâtu vesselamı himayesine aldı ve ona sahip çıktı, hiçbir müşrikin dokunmaması hususunda ilanda bulundu ve Peygamber Efendimiz Mekke'ye geniş çevresiyle tanınan bu müşrikin himayesinde girdi. Müşrik desteğiyle kendini muhafaza etti.

O gün geçerli olan bu anlaşma örneği bugün neden geçerli olmasın, o olaydan neden bugüne ders çıkarılmasın.

Müslüman, insani ilişkilerde sahasını daraltan bir tutuculuk içinde olmamalı, aksine genişletecek bir anlayışa sahip bulunmalıdır.

Nitekim Peygamber Efendimiz (a.s.m.) Tâif'ten dönerken kendisini himaye eden müşrik Mut'im bin Adiyy'in bu desteğini ömür boyu unutmamış, hatta Bedir esirlerini kurtarmak için Medine'ye gelmiş olan Mut'im'in oğlu Cübeyr'e iltifatta bulunan Efendimiz:

– Bana vaktiyle iyilikte bulunmuş olan baban hayatta olsa da gelip esirlerin tümünü isteseydi onun hatırına hepsini de salıverirdim, diyecek kadar da kadirşinaslık göstermiştir.

Demek mü'minin insani anlayışı, ortak insanlık haklarını koruma konusundaki tavrı, tutucu ve daraltıcı değildir. Evrensel haklar konusunda müşrikle de, ateistle de anlaşma yapılabilir, insanlığa hayırlı konularda yardımlaşmak için mutlaka Müslüman olması şartı koymaz, hareket kabiliyetini daraltıcı bir sınır çizme mecburiyeti hissetmez. Efendimiz'in müşriklerle bile anlaşma ve dayanışma içinde oluşu buna delil olabilir.

Buradan günümüze ölçüler çıkarıp Müslümanların manevra kabiliyetlerini genişletmek mümkün olur.

İnsan hakları, demokratikleşme gibi konularda ortak olunabilecek herkesle dayanışmak mümkündür ve gereklidir de.

Aksini savunmak, hem çaęın gerçeklerine ters dűřer, hem de Efendimiz'in peygamberlięinin onuncu senesindeki Tâif dűnűřű yaptığı anlařmayla, Hudeybiye Anlařması'na da uygunluk arz etmeyen bir dar gűrűřlűlűk olur. İslâm bűylesine bir darlıktan műnezzehtir. Onunla aęın ihtiyaçlarını karřılamak her zaman műmkűndűr. Yeter ki olayları yorumlamakta gaflete dűřmeyelim.

Peygamberimizin kendi yönettiği halka karşı mütevazı tavrı

Hz. Cabir anlatıyor:

*– Ben hastalanmışım. Resûlullah Hazretleri iştmiş.
Bir bineğe binmesi gerekirken yaya olarak benim
ziyaretime geldi. Hatırımı sorup, iltifatta bulundular.*

ANLATAN VAHİY KATİBİ HZ. CÂBİR:

– Biz, Resûlullah aleyhissalâtu vesselâmın yanında dile-
diğimizi konuşurduk. O da bize iştirak eder, ayrılmazdı. Biz
dünyadan söz ederdik, o da dünyadan söz ederdi. Biz ahiret-
ten bahsedince o da ahiretten bahsederdi. Biz yemekten söz
ederdik, ona da iştirak eder, bizimle yemekten söz ederdi.

Demek ki, Resûlullah, insanların seviyelerine tevazu ile ini-
yor, ilgi duydukları mevzuları onların seviyelerinde konu-
şuyordu. Böylece sevgi ve itaatlerini sağlıyor, bundan sonra da
onları dilediği seviyeye çıkarıyordu. Hem bunu o kadar se-
vimli yapıyor, insanlarla o kadar tevazulu muhatap oluyordu
ki, onunla konuşan her insan kendi kendine:

– Resûlullah (a.s.m.) beni herkesten çok seviyor galiba, di-
yecek derecede memnuniyet duyuyordu.

Resûlullah Hazretleri idare ettiği insanları o kadar düşünür, meşgul olurdu ki, kendinde olanı onlara kolaylıkla verir, olmadığı takdirde bulup vermeye çalışırdı.

Bu mevzuda Hz. Ömer (r.a.) kendisinin de içinde bulunduğu bir hadiseyi şöyle anlatır:

Bir adam gelip, Resûlullah'tan bir şey istedi. Resûl-i Ekrem Efendimiz aleyhissalâtu vesselam:

– Şu anda yanımda bir şey yok, bekle de birinden bulup vereyim, buyurdu. Ben ise dedim ki:

– Ya Rasûlallah, siz isteyenlere olanınızı veriyorsunuz. Olmayanı da bulmak zorunda değilsiniz ya! Allahü Teâlâ zatınızı böyle bir külfetle mükellef kılmadı.

Resûlullah (a.s.m.) bu sözünden memnun olmadı.

Bu sırada Ensar'dan saf bir adam söze karıştı da şöyle söyledi:

– Ya Rasûlallah, isteyene ver, yüce arşın sahibi olan Allah seni fakir eder diye korkma!

Resûlullah, bu saf adamın ikazından memnun oldu. Hatta bu söze tebessüm ederek, bir zaman güldü. Hiç dargınlık eseri göstermedi.

Düşündürücüdür ki, Resûlullah'ın böylesine tevazu gösterip, dertleriyle hemdert olduğu o insanlar, sonunda zatına kayıtsız şartsız teslim oluyor, hatta hayatlarını bile önünde feda ya hazır duruyorlardı.

Nitekim, Resûlullah Hazretleri, düşmana karşı takınacakları tavrı, onlarla istişare edip, fikirlerini sorduğunda şöyle demişlerdi:

– Ya Rasûlallah, savaş için bize mi danışıyorsunuz? Hâlbuki şu Kızıl Deniz'e kendinizi atacaksınız, deseniz hiç tereddüt etmeden atımızı süreriz oraya!

Ne dersiniz? Bu kayıtsız şartsız teslimiyette, Resûlullah'ın onların üstünde bir hayat yaşamayışının, her haliyle örnek, her tavrıyla onlara rehber oluşunun tesiri yok mudur?

Kendilerini kitlelere adadıklarını söyleyenler, böyle örneklik ediyor, benzeri bir tevazua sahip bulunuyorlar mı? Yoksa idare ettikleri halktan koparak lüks hayat, farklı ömür mü sürüyorlar? Onların gıpta ve hasetlerini mi tahrike sebep oluyorlar? Sonunda da aralarında uçurumlar mı açılıyor?

Düşünmeye değer bir mevzu doğrusu.

Dilerseniz bahsi bir başka tevazu örneğiyle bağlayalım:

Câbir Hazretleri anlatıyor:

– Ben hastalanmıştım. Resûlullah aleyhissalâtu vesselam işitmiş. Bir bineğe binmesi gerekirken yaya olarak benim ziyaretime geldi. Hatırımı sorup, iltifatta bulundular.

Sonra Benî Kurayza'ya giden Resûlullah (a.s.m.) deveye, ata binmeleri mümkünken daha tevazulusunu tercih buyurup merkebe bindiler. Boynunda yulaftan örülmüş bir ip bağlı merkebin sırtında olarak Benî Kurayza'ya girdiler.

Resûlullah'ı halkın hayatını yaşar şekilde mütevazı bulan insanlar, ona karşı hürmet ve bağlılıkta derin bir ihlas ve kesin bir samimiyet içinde idiler. Zira onun hayatında kıskanıp rahatsız olacakları bir taraf yoktu.

Hırçın deve, Resûlullah'ı görünce nasıl düzeldi?

"Siz endişe etmeyin, ondan bana zarar gelmez!"

BİLEMEDİKLERİ BİR SEBEPTEN dolayı develerini kinlendirmişlerdi. Bu yüzden, ne yaklaşabiliyorlar ne de her zamanki gibi su tulumlarını yükleyip hurmalığa ve bahçeye su götürebiliyorlardı. Hâlbuki hurmalara su götürülmesi, bahçe-deki bitkileri sulamaları lazımdı. Biraz daha susuz kalırlarsa meyveler kuruyacak, böylece kıtlık gibi sıkıntıya maruz kalacaklardı.

Düşünüp taşınırken çareyi buldular. Bütün aile birleşerek doğruca Resûlullah'ın huzuruna çıkıp durumu olduğu gibi arz ettiler:

– Ya Rasûlallah, suyumuzu taşıdığımız devamız bir müddetten beri huysuzlaştı, ne yaklaşabiliyor ne de üzerine bir yük vurabiliyoruz. Hâlbuki hurmalarımız susuz kaldı, ziraatımız da kurumaya yüz tuttu. Başka ne bir devamız, ne de aynı hizmeti göreceğimize var.

Onları dinleyen Resûlullah aleyhissalâtu vesselam, yanında bulunan ashabına dönerek:

– Kalkın birlikte gidelim, buyurdu.

Hep birlikte Medineli ailenin hurmalığına doğru yürüdüler.

Bahçe duvarının yanına varınca ashab dışarıda bekledi. İçeriye atlayan Resûlullah aleyhissalâtu vesselam, bahçenin karşı köşesinde hırçın şekilde bekleyen deveye doğru yürüdü.

Devenin hırçınlık ve huysuzluğunun şiddetini bilen sahibi, geriden seslendi:

– Ya Rasûlallah, yaklaşmasanız iyi olur. Son zamanlarda saldıran köpek gibi oldu. Hepimizi korkuttu, ansızın size de saldırmaktan korkarız!

Peygamber Efendimiz (a.s.m.) ashabını rahatlatmıştı:

– Siz endişe etmeyin, ondan bana zarar gelmez!

Azgın ve hırçın şekilde bekleyen devenin yüzüne dikkatlice baktı. Birden sakinleşen devede acayip bir hareket göze çarptı. Ne yaptığını merakla seyreden gerideki ashab baktılar ki, önce iki dizi üzerine çöken deve, sonra yüzünü yere koyuyor. Resûlullah'a tam manasıyla secde ediyor!

Gözlerine inanamadılar. Bir daha, bir daha baktılar. Evet, saldırmaktan korkulan deve başını büyük bir uysallıkla yerlere bırakıyor ve tam manasıyla Resûlullah'a secde ediyor!

Bu sırada alındaki tüylerinden tutan Resûlullah (a.s.m.), deveyi kaldırdı, doğruca su yüklenen yere getirip işe hazır hale soktu.

Durumu dışarıda ibretle seyreden ashab aralarında konuşmaya başladılar:

– Bu deve akılsız bir hayvanken Resûlullah'a secde etti, biz ise akıllı insanlarız. Öyle ise bizim deveden daha önce Resûlullah'a secde etmemiz gerekmez mi?

Bu konuşmaya Peygamber Efendimiz şöyle cevap verdi:

– Hayır! İnsan insana secde etmez! Eğer insanın insana secde etmesi câiz olsaydı, kadının kocasına secde etmesini emrederdim. Kocanın hakkının büyüklüğünden dolayı!

Ashab oradan ayrıldılar, saldırgan devede bir daha huysuzluk eseri görülmedi.

*Cemaat içinde benden iyisi yoktur,
diyen adam*

*"Beni hangi kuvvet garanti edebilir, Allah'tan gayrı?
İnsanların kalbi Allah'ın kudret parmakları arasındadır.
Dilediği tarafa bir anda çevirir."*

HZ. RESÛLULLAH ALEYHİSSALÂTU VESSELAM ashabı arasında oturuyordu. Sohbet sırasında bir adamı methettiler. Birtakım iyilik ve amellerini anlattılar. Hatta göze çarpan bu iyilik ve amelinin çokluğunu da ifade ettiler.

İşte o sırada yüzünden abdest suyu damlayan bir adam mescidin dışında ayakkabılarını çıkarmış olduğu hâlde içeriye girdi. Alnında ise secde eseri görülüyordu.

Yavaşça dediler ki:

– Ya Rasûlallah, işte size vasfettiğimiz adam!

Adama dikkatle bakan Resûlullah, üzüntülü şekilde konuştu:

– Onun yüzünde kötü bir karanlık görüyorum!

Ayakkabılarını koyup gelerek selam verip oturdu.

Peygamberimiz (a.s.m.) ona doğru yönelerek yemin teklif etti:

– Allah’a yemin veriyorum, doğru söyle!

Adam doğru söyleyeceğini ima ettikten sonra Peygamber Efendimiz şöyle buyurdu:

– Sen buraya gelirken içinden dedin mi ki: “Bunların içinde en hayırlı adam benim. Benden daha iyi kimse yoktur burada?”

Yüzünden abdest suları damlayan adam düşünceye daldı. Rengi kaçmıştı. Birkaç saniyelik şaşkınlıktan sonra cevap verdi:

– Vallahi böyle düşündüm. Hatırımdan böyle geçti. Cemaatin içinde benden iyisi yoktur, dedim!

Bu cevaptan sonra ellerini açarak, Allah’a iltica eden Peygamber Efendimiz aleyhissalâtu vesselam:

– Allah’ım, bildiğim, bilmediğim hatalarımdan sana sığınırım, istiğfar ederim, diye yalvarmaya başladı.

Dediler ki:

– Ya Rasûlallah, sen de mi korkuyorsun?

Şöyle cevap verdi:

– Beni hangi kuvvet garanti edebilir, Allah’tan gayrı? İnsanların kalbi Allah’ın kudret parmakları arasındadır. Dilediği tarafa bir anda çevirir.

Demek kim kendini böyle gurura kaptırır da birtakım amel ve iyiliklerine bakarak kendini herkesten üstün ve iyi bilirse, Allah’a ilticadan çıkmış, kendi ameline güvenmeye başlamış olur. Allah’ın hıfzına ilticadan çıkanı ise kim garanti edecek, hangi ameli koruyacak?

*Hayırlı Müslüman borcunu
en güzel şekilde ödeyen Müslümandır*

*"Dokunmayın ona. O alacaklıdır. Alacaklı ise hak sahibidir.
Hak sahibinin ise konuşmaya hakkı vardır!"*

İHTİYAÇ SAHİPLERİ HZ. RESÛLULLAH aleyhissalâtu vesselâma gelir, müşkül durumlarını arz ederlerdi. Hz. Resûlullah da elinde varsa ihtiyacı karşılar, yoksa birinden ödünç alır, sıkıntıda bulunan adamı borçlanma pahasına da olsa rahatlatmaya çalışırdı.

Bu gibi yardımlar yüzünden Resûlullah (a.s.m.) bazen rastgele kimselere de borçlanır, onlar da rastgele bir kabalık içinde alacaklarını isterlerdi.

İşte Hz. Ebû Hüreyre'nin şahit olduğu şu vaka, bunlardan birini teşkil etmektedir.

Resûlullah Hazretleri'ne bir adam gelip haşin bir şekilde konuştu:

– Ya Rasûlallah, şu borcunu versen ya; ben daha fazla beklemek istemiyorum!

Borcunu isteyen adam, Resûlullah'ın vereceği cevabı beklemeden:

– Böyle borçluluk mu olur? Hâlâ borcunu vermedi gibiler-

den hürmetsiz şekilde konuşmaya devam etti.

Hâlbuki Hz. Resûlullah, henüz cevap vermemiş, onun hoşuna gitmeyecek karşılıkta bulunmamıştı ama o, cevabı beklemeden lüzumlu lüzumsuz konuşmaya başlamıştı.

Ashab buna üzüldüler. Hatta içlerinden bazıları:

– Müsaade buyur ya Rasûlallah, şu saygısız herife haddini bildirelim, dediler.

Resûlullah'ın bunlara cevabı ne oldu biliyor musunuz? Bakın ne buyurdu:

– Dokunmayın ona. O alacaktır. Alacaklı ise hak sahibidir. Hak sahibinin ise konuşmaya hakkı vardır!

Bu ikazı dinleyen ashab, alacaklıya karşı susmuş vaziyette beklemeye başladılar.

Resûlullah aleyhissalâtu vesselam şöyle emir verdi:

– Benim buna borcum olan bir deveyi, aynı yaşta deve satın alarak ödeyin.

Aradılar, taradılar ama adamın alacağı yaşta ve kıymette bir deve bulamadılar. Buldukları deve, adamın verdiği deveden daha kıymetli bir deveydi.

Dediler ki:

– Ya Rasûlallah, bulduğumuz deve, adamın devesinden daha kıymetli bir devedir. Daha kıymetli bir deveyi de vermek istemeyiz.

Hz. Resûlullah (a.s.m.) şu karşılığı verdi:

– Alacaklıya verdiğinden daha iyisini verin. Bundan çekinmeyin. Zira Müslümanın hayırlısı, borcunu en güzel şekilde ödeyendir!

İşte bundan sonra ashab, hayırlı Müslümanı tarif ederken, evvelki tarife şunu da ilave ettiler:

– Hayırlı Müslüman, borcunu en güzel şekilde ödeyen Müslümandır!

Beş bin koyun mu, beş cümlelik dua mı?

“Bu beş cümlelik tavsiye, beş bin koyunla kıyaslanamayacak kadar küllî ve kutsî bir manaya şâmilidir. Kazançlı çıktığımı, şimdi daha iyi anlıyorum.”

HZ. ALİ (R.A.), HULEFÂ-İ RAŞİDİN’İN dördüncüsü olarak İslâm tarihinde yüce yerini alırken, Resûl-i Ekrem aleyhissalâtu vesselam kızı Fâtıma validemizi vermekle de ona ayrı bir rütbe kazandırmıştır.

Bu yakınlıktan dolayı da Resûlullah’ı diğerlerinden daha çok ziyaret eder, huzurlarında daha fazla bulunur, ikaz ve irşatlarını daha çok dinlemiş olurdu.

Bir gün yine Resûlullah’ın huzurlarında bulunan İmam-ı Ali, işiteceği sözleri tam ve kesin şekilde zapt edebilmek için bütün duygularıyla dikkat kesilmişti. Bir ara Resûlullah (a.s.m.) kendisine şöyle hitap etti:

– Ya Ali! Sana beş bin koyun mu vereyim, yoksa dünyada da, ahirette de işine yarayacak beş cümle mi öğreteyim?

İmam-ı Ali düşünmeye başladı. Bir yanda beş bin koyun, bir yanda da beş cümlelik dua öğrenmek?

Şöyle cevap verdi:

– Ya Rasûlallah, beş bin koyun az bir servet değildir. İnsan düşününce birçok şeyleri hayal edebiliyor. Ama buna rağmen beş cümleyi tercih ediyorum. Lütfen buyurun, beş cümleyi söyleyin.

Bu cevaba tebessüm eden Nebiyy-i Ekrem Efendimiz şöyle buyurdu:

– Ya Ali, iyi dinle! Beş bin koyuna tercih ettiğin beş cümle şöyle bir duadan ibarettir.

Ve Nebiyy-i Ekrem Efendimiz kendi kısa, fakat manası uzun olan şu duayı tavsiye etti:

- 1 – Allah'ım, günahlarımı bağışla.
- 2 – Ahlakımı güzelleştir.
- 3 – Helal kazanç nasip eyle.
- 4 – Verdiğin nimetlere kanaat ihsan eyle.
- 5 – İslâm'da sabit kıl, dalalete düşürme.

Resûlullah'tan bu duayı dinleyen Hz. Ali, çok sevindi ve şöyle dedi:

– Bu beş cümlelik dua, beş bin koyunla kıyaslanamayacak kadar küllî ve kutsî bir manaya şamildir. Kazançlı çıktığımı, şimdi daha iyi anlıyorum.

Zenci kadının değeri

"Neden vefat haberini bana duyurmadınız?"

ÜSTÜ BAŞI PEJMÜRDE İDİ. Giyim kuşamında itibar verici bir görünüŖ yoktu. Sadece giyim kuşamı değil, sima görünüŖü ve deri siyahlığında da itibar uyandıran bir hal yoktu.

Hem fakirlik, hem de zencilik birleŖince onu iyice kendi içine kapatmıŖtı.

Bu yüzden, sadece Ŗahsi hayatını yaŖar, kendisine itibar etmeyenlerin yanında ille de itibar sağlamaya çalıŖmazdı.

Zaten bir kadın için böylesi daha iyi idi. Kimsenin dikkatini çekmemek, sadece Ŗahsi hayatını yaŖamak ona daha uygun düŖüyordu. Ne var ki artık yaŖlılık onun da belini bükmüş, gözlerini yere dikmiŖti. Ama o, bu haliyle de mescidi temizlemekten geri kalmaz, cemaat gidince hemen Resûlullah'ın mescidine gelir, kıyıda köŖede çer çöp gibi Ŗeyler varsa, onları birer birer toplar, mescid dışındaki çöplüğe götürüp atar, mescidi iyice temizleyip güzelleŖtirdięine kâni olunca, elinde ki değneğine dayana dayana Medine kenarındaki تنها evine dönerdi.

Fakirlikle zenciliğin birleŖip kendi içine kapattığı bu kim-

sesiz kadın, günün birinde vefat etti. Komşuları onu mütevazı bir cenaze merasimiyle defnettiler.

Zaten yaşayışından kimsenin haberi olmayan zenci kadının ölümünden de kimsenin haberi olmaması bir bakıma normaldi. Ancak, durumu Resûlullah aleyhissalâtu vesselam işitince sordu:

– Neden vefat haberini bana duyurmadınız?

– ...

Belli ki mühimsememişler yahut cenazesini gece kaldırdıkları için Resûlullah'a duyuracak zaman bulamamışlardı.

Kimsenin itibar etmediği bu zenci kadının cenaze namazında hazır bulunamadığına üzülen Hz. Resûlullah, doğruca onun mezarına gitti. Kibleye karşı namaz haline geçerek tek bir alıp mezarda cenaze namazını bizzat kıldı ve namazdan sonra ona dua etti. Bu, mazhariyetlerin en büyüğü idi. Zira bu iltifatı Hz. Resûlullah göstermekteydi.

Âlimler, her kula nasip olmayan Resûlullah'ın bu iltifatı üzerinde dururlar, bizzat gidip zenci kadının mezarında namaz kılarak dua etmesinin sebebini araştırırken derler ki:

– Cami ve mescidler ile cami ve mescid misali hizmet ifâ eden yerleri temizleyip hizmetinde bulunmak, öyle kutsi bir meşguliyet, öylesine hayırlı bir hizmettir ki, Resûlullah bu hizmetin sahibine hususi iltifat ediyor, bizzat gidip hususi olarak namazını kılıyor, dua ederek hizmetinin kutsiyetine fiilen işa-rette bulunmuş oluyor.

Demek ki, camileri, cami vazifesi gören İslâm'a hizmet yerlerini temizlemek, çer-çöp gibi kirlerden arındırıp yardımcı bulunmak, Resûlullah'ın iltifatına layık olmak demektir. Bu da herhâlde basit görülecek bir liyakat değildir.

İfratlardan uzak kalmak

"Abdullah, amellerin efdâli:

Vasat olanı yani az bile olsa devamlı yapılandır."

ASHABIN SİYASİ DÂHİLERİNDEN Amr bin Âs, oğlu Abdullah'ı evlendirmiş, normal bir hayat düzeni kurarak onları kendi hallerine terk etmişti.

Bir gün, az sözden çok manalar anlayan bu büyük zat, oğlunun evine gitti. Maksudı, yeni geliniyle oğlunun nasıl geçindiklerini anlamaktı. Abdullah evde bulunmadığından rahatça sorabildi:

– Kızım, Abdullah'ı nasıl buldun, memnun musun?

Amr bin Âs'ın gelini, Amr kadar anlayışlı bir hanımefendi. Abdullah'ı şikâyet etmek istiyordu ama nasıl bir ifadeyle şikâyet edecekti?

Nihayet şu cevabı verdi:

– Abdullah'tan çok memnunum. O, gündüzleri devamlı oruç tutan, geceleri de devamlı namaz kılan aziz bir insandır!

Amr bin Âs, bu cümlelerin içinde saklanan sitemi idrakte asla gecikmedi. Oradan ayrılınca hemen oğlu Abdullah'ı ça-

ğırttı ve ona, oruçlarını azaltmasını, gece namazlarını da seyreltmesini tavsiye etti.

Ama Abdullah'ın kulağına girmiyordu bu tavsiyeler. O yine bütün gün oruç tutuyor bütün gece de namaz kılmaya devam ediyordu.

Amr bin Âs, oğlunu Hz. Resûlullah'a (a.s.m.) şikâyet etti. Huzûr-i Risâle'ye getirildiğinde Resûlullah ile Abdullah arasında şu konuşma cereyan etti:

– Abdullah, sen her gün oruç mu tutuyorsun?

– Evet, ya Rasûlallah!

– Her gece namaz mı kılıyorsun?

– Evet, ya Rasûlallah!

– Hâlbuki ben de oruç tutuyor, namaz kılıyorum ama hiçbir zaman bunları ailemi ihmal edip, şikâyetle bulunduracak kadar ileriye götürmüyorum. Benim sünnetim; bir müddet oruç tutup, sonra yemek, gecenin bir kısmında namaz kılıp sonra yatağına yatmaktır!

Resûlullah aleyhissalâtu vesselam devam eder:

– Abdullah, amellerin efdâli: Vasat olanı yani az bile olsa devamlı yapılanıdır.

Böylece, nafilé namazlarıyla, yine nafilé oruçlarını ailesini ihmal etmeyecek şekilde tutmasını isteyen Hz. Resûlullah, Kur'ân-ı Kerim'i ne kadar zamanda hatmettiğini de sorup öğrenince:

– Sen Kur'ân'ı ayda bir kere hatmet yeter, buyurdu.

Fakat, Abdullah bütün bunları çok az ve kolay buluyor; namazın da, orucun da, Kur'ân-ı Kerim hatminin de çok daha fazlasını yapabileceğini ileri sürüyordu.

Bu defa Hz. Resûlullah ifrata giden Abdullah'ı, şu fevkalâde manalı ikazıyla düşündürmek istedi:

– Her ibadet edenin bir ifrat ve hızlı devresi vardır. Bu hızlı devreyi bir hareketsiz devre takip eder. İşte bu devrede eski hızlı insan, ya sünnete doğru gider yahut da bid'ata

doğru kayar. Dikkat et, sünnete doğru gelen kurtulur, fakat bid'ata sapan helâk olur!

Demek ki, gecenin bir kısmında nafilâ namaz makamında kaza kılsak, ayın ortalarında üç gün oruç tutup, ayda bir kere Kur'ân-ı Kerim'i hatmetsek, Resûlullah aleyhissalâtu vesselâmin yaptığı tavsiyeyi yerine getirmiş, ifrattan uzak, sünnete uygun hareket etmiş sayılabileceğiz.

*Yüzü simsiyahtı ama kendisi
boyamamıştı ki!*

– Ya Rasûlallah, yüzümün siyahlığı
cennete girmeme mâni midir?

– Asla!

– O hâlde beni niçin hor görüyorlar,
neden kimse bana kızımı vermiyor?

ZENCİ BİR SAHABİ BİR GÜN Peygamberimiz aleyhissalâtu
vesselamın yanına gelerek dedi ki:

– Ya Rasûlallah, yüzümün siyahlığı cennete girmeme mâni
midir?

– Asla!

– O hâlde beni niçin hor görüyorlar, neden kimse bana kı-
zını vermiyor?

– Amir bin Veheb'in evine git ve Resûlullah'ın (a.s.m.) sela-
mı var, kerimeni bana nikâhlamanı emretti, de.

Siyah yüzlü genç hemen emredilen yere gider. Kızın yanın-
da selamı aynen tebliğ ve teklifi açıkça ifade eder.

Baba kızgın, hemen reddeder. Ancak, olayı dinleyen kız-
cağız ikaz eder:

– Babacığım, vahiy gelir de sonra seni mahcup eder. Ne

biliyorsun bu olayı Rabbimin emretmediğini? Efendimizin (a.s.m.) o emri tebliğ buyurmadığını? Hemen git, Resûlullah'tan özür dile ve beni o gence nikâhla.

Kızının ikazıyla mescide koşan baba özür diler:

– Söylediğinin sahih olup olmadığını bilmiyordum. Demek ki doğruymuş. Kızımı verdim. Şu anda nikâhlısıdır.

Efendimizin gence emri:

– Git, evini hazırla, aile oturacak şekilde döse.

– Benim ev döşeyecek tek dirhemim bile yok!

– Öyle ise Ali'ye, Osman'a, Abdurrahman bin Avf'a git.

Onlar sana ikişer yüz dirhem versinler.

Uçarcasına gider. Onların her biri, emredilenden fazla yardımda bulunurlar ve sıra çarşının yolunu tutmaya gelmiştir. Bir ev hazırlamak için gerekli para elde mevcut. Hele zevcesi, ümidinin de üstünde bir azize...

Çarşı yolunda hızla giderken kulağına bir ses gelir. Önce anlayamaz, duraklar ve nefesi kesilircesine dinler. Evet, evet yanlış anlamamış, doğru. Ses herkese ilan ediyor:

– Ey kendini Allah'a (c.c.) asker bilen Müslümanlar! Derhal atınıza binin, cihada yönelin. Ordu mescidin dışında beklemektedir. Siz böyle gün için varsınız dünyada!

Şimdi ne olacak? Cihada mı gitsin, evlenmeye mi? Yönünü hemen değiştirir, demirciler çarşısına gider. İlk işi bir kılıç, sonra bir zırh, daha sonra da bir at almak olur.

Elindeki paranın hepsini de harcamıştır. Ama cihad için lazım olan silahını da tamamlamıştır.

Siçradığı atının üzerinde kuş gibi uçar, bekleyen orduya toz duman içinde karışır.

– Bu genç herhâlde Bahreyn'den gelen biridir, derler. Ancak onun siyahlığını fark eden Resûlullah aleyhissalâtu vesselam:

– Sen Saad mısın? buyurur.

– Evet, deyince de dua eder:

– Ceddine saadetler!

Kumlu çöllerden geçilir, tozlu yollardan gidilir ve nihayet düşmanla müthiş bir savaş başlar.

Herkes cesaretle atılıyor ama içlerinde biri herkesten de cesaretle atılıyor, girdiği tarafın adamlarını sağa sola püskürtüyor. Neden sonra meydan sakinleşir, düşman kaçmış, müşrikler yok olmuşlardır. Şehitler tespit edilirken, bir ses:

–Allahü Ekber! Evlenmek üzere olan Saad da şehit!

Peygamber Efendimiz (a.s.m.) onun cesedi başına gelir, mütebessim şekilde bakar:

– Seni Havz-ı Kevserimin başında bekleyeceğim!

Bir hayret nidası daha:

– Allahü Ekber!

Sonra döner, oradakilere hitap eder:

– Kılıcını, mızrağını ve atını alın, kendisini gönüllü olarak isteyen evlendiği kızcağıza verin. Babasına da deyin ki:

– Kızını vermekte tereddüt ettiğin siyah yüzlü gence Allahü Teâlâ cennet hurilerini lâayık gördü.

Ve hayret nidaları birbirini takip eder:

– Allahü Ekber! Allahü Ekber!

